

PĀRSKATS

***PAR MADONAS, CESVAINES,
ĒRĢĻU, LUBĀNAS UN VARAKĻĀNU
NOVADU PAŠVALDĪBU BIBLIOTĒKU***

DARBĪBU

2020. GADĀ

MADONA 2021

Satura rādītājs

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums	4
2. Finansiālais nodrošinājums.....	5
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	8
4. Personāls.....	15
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	21
6. Krājums.....	39
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	46
8. Novadpētniecība.....	59
9. Projekti.....	70
10. Publicitāte.....	72
11. Sadarbības tīkla raksturojums	78

Kopsavilkums

Darba prioritātes:

- pielāgošanās darbam ārkārtējās situācijas laikā
- kvalitatīva krājuma veidošana
- kvalitatīvs pakalpojumu piedāvājums
- telpu, mēbeļu, infrastruktūras uzlabošana
- darbs pie akreditācijas komisijas ieteikumu izpildes
- darbs ar novadpētniecības materiāliem

Jauni pakalpojumi:

- Virtuālās izstādes, izstādes bibliotēku logos
- Cesvaines bibliotēkā e-paraksta iespējas, dokumentu laminēšana
- Bezkontakta grāmatu izsniegšana
- Jauno lasītāju reģistrācija tiešsaistē Ērgļu bibliotēkā
- Sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku lasītājiem klausāmgrāmatu piedāvājums Barkavas, Ļaudonas, Sarkanu, Ērgļu bibliotēkās

Nozīmīgi projekti:

- lasīšanas veicināšanas projekti “Burtu spēles” un “Burtu spēles pieaugušajiem” Cesvaines bibliotēkā, bibliotēkas telpu un sanitārā mezgla remonts
- Sarkanu pagasta bibliotēkā projekts “Jaunas prasmes Sarkanos”
- UNESCO LNK “Stāstu bibliotēkas” - Lazdonas, Mārcienas bibliotēkas
- Barkavas bibliotēkas daļība raidījuma “Tas notika šeit” filmēšanā
- bibliotēku telpu remonts

Darbs Covid-19 apstākļos un ārkārtējās situācijas laikā:

- autorizācijas datu izsniegšana, 3TD Grāmatu bibliotēkas popularizēšana
- patstāvīgi apgūtas iemaņas ZOOM un citās tiešsaistes platformās
- epidemioloģisko nosacījumu ievērošana, apkalpojot bibliotēkas lietotājus, arī mājās
- informatīvas saiknes uzturēšana ar lasītājiem e-vidē, pa telefonu
- jaunas pasākumu organizēšanas un sadarbības formas sociālajos tīklos

Problēmas:

- nepietiekams interneta ātrums / datu apraides ātruma uzlabojumi KISC
- demogrāfiskā situācija laukos
- aizvien lielākas bibliotēkas lietotāju daļas nevērīga attieksme pret izsniegtajām grāmatām u.c. materiāliem
- datortehnikas nolietojums – pakāpeniski notiek atjaunošana

Citi aktuāli jautājumi:

- Varakļānu novada bibliotēku iespējamā reorganizācija un slodžu samazinājums
- Bibliotēku telpu, infrastruktūras sakārtošana, vides pieejamības nodrošinājums

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

2020. gadā Madonas reģionā ir 33 pašvaldību publiskās bibliotēkas, kuras savu darbību veic atbilstoši LR likumdošanai. Izmaiņu bibliotēku tīklā pārskata periodā nav.

Madonas reģiona bibliotēka veic metodiski konsultatīvo darbu

- 22 Madonas novada,
- 2 Cesvaines novada,
- 3 Ērgļu novada,
- 2 Lubānas novada,
- 3 Varakļānu novada bibliotēkās.

No 33 reģionā esošajām 4 ir pilsētu bibliotēku kategorijā – Madonas novada bibliotēka, Cesvaines bibliotēka, Lubānas pilsētas bibliotēka un Varakļānu tautas bibliotēka. Darbojas 29 pagastu pašvaldību bibliotēkas. Bērzaunes bibliotēka lasītājus apkalpo 2 vietās – Sauleskalnā un Bērzaunē. Arī Liezēres pagasta bibliotēka apkalpo lasītājus 2 vietās: Liezērē un Ozolos. Lubānas pilsētas bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts „Baložos”. Madonas novada Degumnieku bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts Ošupē. Ērgļu novada Sausnējas bibliotēkai ir ārējās apkalpošanas punkts “Sidrabiņos.”

Dialogā ar Kalsnavas pagasta pārvaldi un kultūras, izglītības un sociālā darba struktūrvienībām sākts darbs par iedzīvotāju pulcēšanās un kultūras pasākumu telpu iegādi Aiviekstē, paredzot bibliotēkas pakalpojumu pieejamību šajā apdzīvotajā vietā jau 2021.gada pirmajā pusgadā.

Madonas reģionā ir 23 izglītības iestāžu bibliotēkas (21 vispārizglītojošo skolu, 1 profesionālās izglītības skolas bibliotēka, 1 mūzikas skolas bibliotēka – darbu uzsāka 2020.gadā), ar kurām izveidojusies laba sadarbība. Šajā gadā nav likvidēta neviena skola, kā tas bija pēdējo gadu laikā. Skolu bibliotēkām ir sava metodiskā apvienība, kuru vada Madonas pilsētas vidusskolas skolas bibliotēkas vadītāja.

Vispārizglītojošo un profesionālās izglītības iestāžu filiāļu skolu bibliotēku skaits novados:

- Cesvaines novadā – 1,
- Ērgļu novadā -1,
- Lubānas novadā – 2,
- Madonas novadā – 17,
- Varakļānu novadā – 2.

Pārskata periodā bibliotēkas līdzdarbojas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā:

1. Nodrošinot iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību un veicinot mūžizglītības iespējas visiem (4.IAM) – bibliotēka piedāvā kvalitatīvu literatūru, nodrošina SBA, piedāvā mūsdienu prasībām atbilstošu datortehniku, interneta pieslēgumu, kas ikvienam dod iespēju brīvi darboties un pilnveidot zināšanas; vācot un popularizējot novadpētniecības materiālus, sniedzot mūžizglītības iespējas kopienas iedzīvotājiem.
2. Aizsargājot, atjaunojot un veicinot sauszemes ekosistēmu ilgtspējīgu izmantošanu, ilgtspējīgi apsaimniekojot mežus, apkarojot pārtuksnešošanos un novēršot zemes degradāciju, veicinot tās atjaunošanu un apstādinot bioloģiskās daudzveidības izzušanu (15.IAM) – 14 bibliotēkas pārskata periodā iesaistījušās makulatūras vākšanas akcijā, kopā nododot 32 tonnas 868 kg makulatūras.

Madonas reģiona bibliotēku nodotās makulatūras daudzums:

1. **2.vieta Latvijā - Mārcienas bibliotēka - 5902 kg;**
2. **3. vieta Latvijā - Kraukļu bibliotēka - 5300 kg;**
3. Lubānas pilsētas bibliotēka - 5064 kg;
4. Kalsnavas pagasta bibliotēka - 4552 kg;
5. Praulienas bibliotēka - 3400 kg;
6. Ērgļu bibliotēka - 2200 kg;
7. Madonas novada bibliotēka - 1700 kg;
8. Aronas bibliotēka - 1100 kg;
9. Ļaudonas pagasta bibliotēka - 1000 kg;
10. Sausnējas bibliotēka - 750 kg;
11. Mētrienas bibliotēka - 500 kg;
12. Sarkaņu bibliotēka - 500 kg;
13. Stirnienes bibliotēka - 500 kg.
14. Murmastienes bibliotēka - 400 kg;

Bibliotēku akreditācija notikusi 2019.gadā visām 32 pašvaldību publiskajām bibliotēkām. Turpinās darbs pie akreditācijas komisijas ieteikumu izpildes.

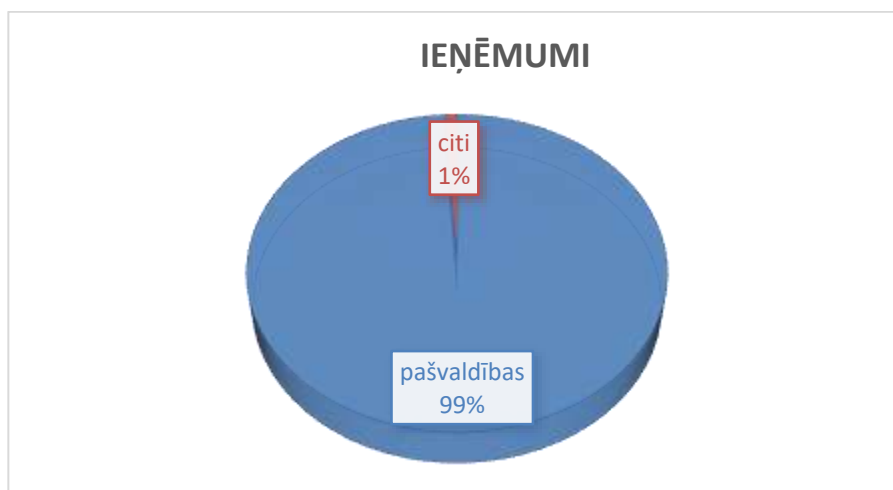
Pārskata periodā no bibliotēku stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem bibliotēkas veic krājuma popularizēšanu, novadpētniecības materiālu apzināšanu, vākšanu, uzkrāšanu un pieejamību. Organizē pasākumus atbilstoši iespējām un valstī esošajiem ārkārtējās situācijas noteikumiem. Komplektējot krājumu, ir ņemtas vērā mērķauditorijas potenciālās intereses un vajadzības. Izmantojot sociālos tīklus, pilnveidota un uzlabota bibliotēkas publicitāte, reklāma, sasniedzamība.

2. Finansiālais nodrošinājums

Bibliotēkas tiek finansētas no Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas un Varakļānu novadu pašvaldību līdzekļiem. Līdzīgi kā iepriekšējos gados, kopumā vērtējums par finansējuma atbilstību bibliotēku funkciju veikšanai un attīstībai ir pietiekams, jo tas nodrošina tikai pamatfunkciju veikšanu vai nelielu attīstību. Savas pamatfunkcijas bibliotēkas ar esošo finansējumu nodrošina atbilstoši MK prasībām. Finansējums 2020. gadā uzrādīts bez Madonas novada bibliotēkas finansējuma. Salīdzinoši finansējums bibliotēkām palielinājies par 10.6%.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

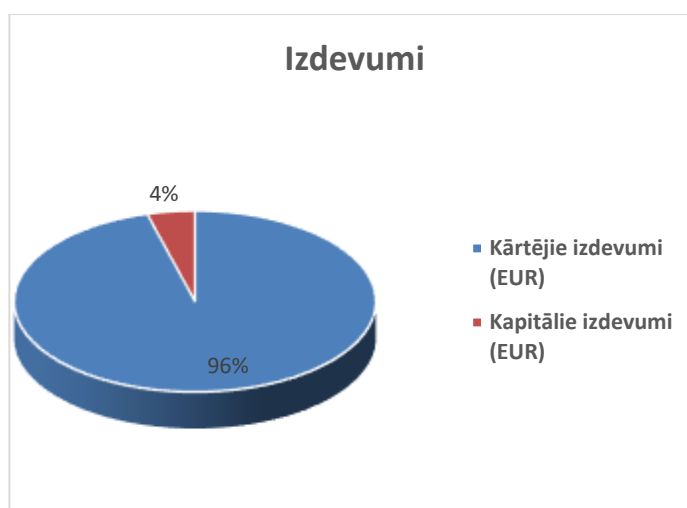
	2018	2019	2020
Kopā (EUR)	707135	701202	564788
Pašvaldības finansējums	692275	689755	559017
Citi ieņēmumi:	14860	11447	5771
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	7546	5853	5771
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	154		
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	2020	1900	
<i>t. sk. citi vietējo fondu piešķirumi</i>	1446		
<i>t.sk. ārvalstu fondu līdzekļi</i>	8410		

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2018	2019	2020
Izdevumi kopā (EUR)	707007	701286	563594
Darbinieku atalgojums (bruto)	383469	376491	287639
Krājuma komplektēšana	88161	88355	69489

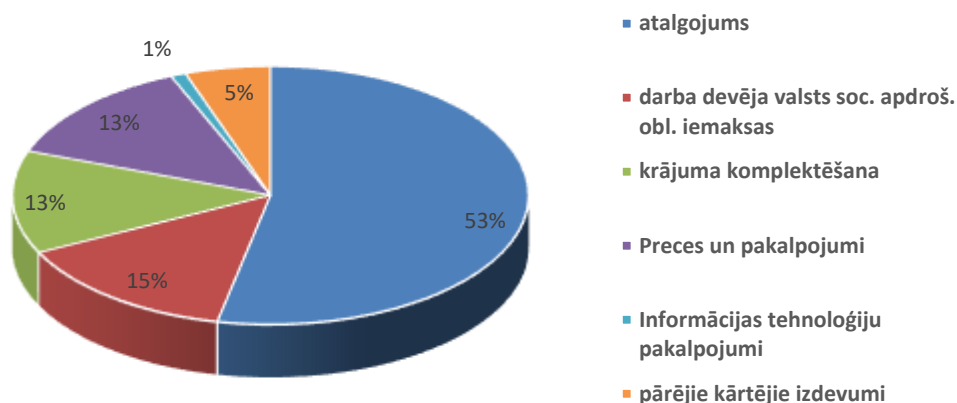
Izdevumi palielinājušies par 10,6%. Nav iekļauts Madonas novada bibliotēkas 2020.gada finansējums.

Kapitālie izdevumi palielinājušies par 18.25%. Tie ir– 23960 EUR:

- Zeme, ēkas, būves- 20517 EUR Cesvaines novada Kraukļu bibliotēkai
- datortehnikai, biroja tehnikai izmantoti 635 EUR Cesvaines, Jumurdas bibliotēkām,
- kapitālais remonts 2808 EUR Madonas novada Sāvienas bibliotēkai.

Kārtējie izdevumi

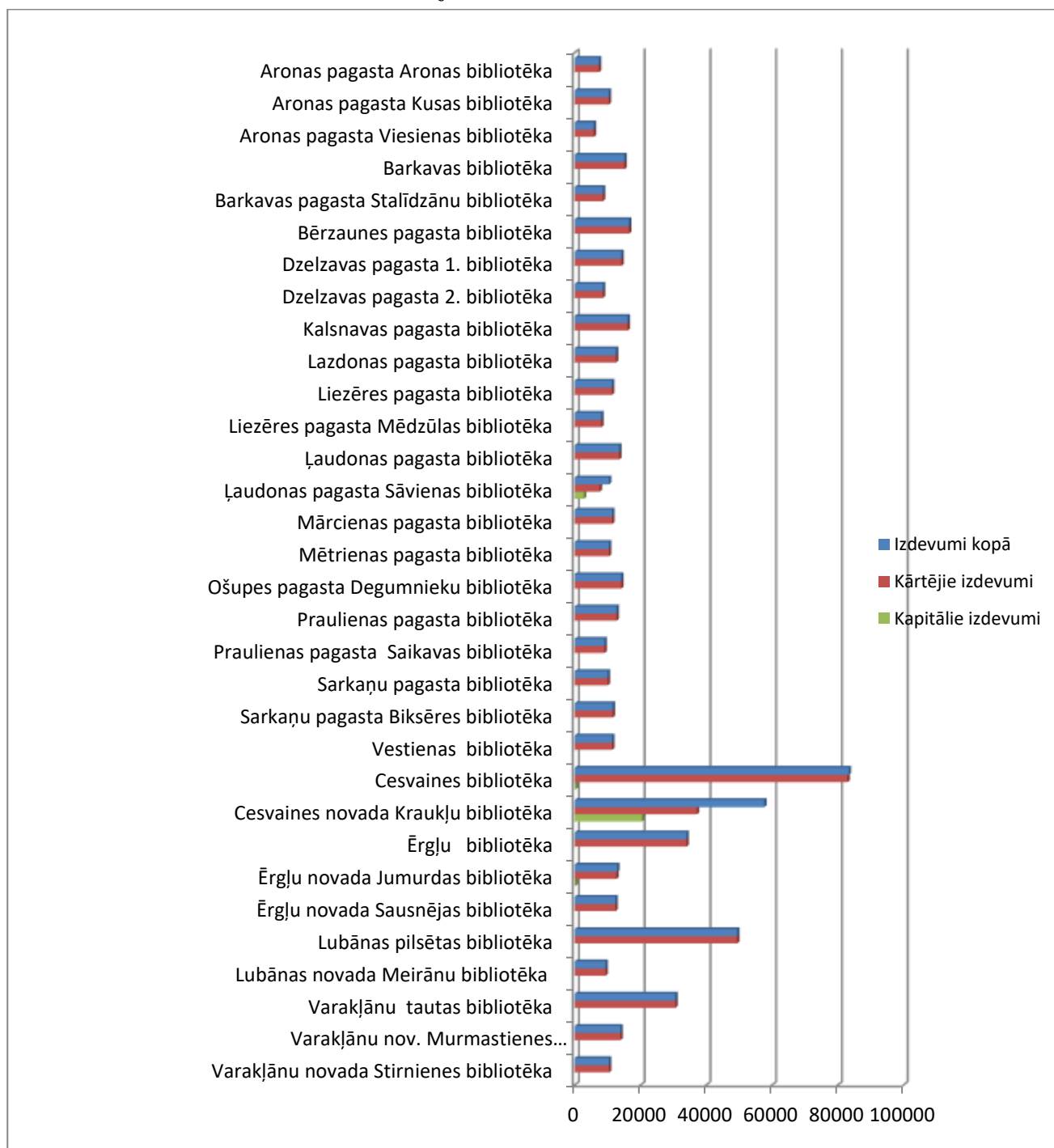
Bibliotēku izdevumi

	2018.	2019	2020
Izdevumi kopā (EUR)	707007	701286	563594
Kārtējie izdevumi:	698921	685315	539634
t.sk. atalgojums	383469	376491	287639
Darba devēja VSAO iemaksas, pabalsti, kompensācijas	102376	98368	77628
Krājuma komplektēšana	88161	88355	69489
t.sk. grāmatas	67265	65760	50904
t.sk. periodiskie izdevumi	20896	21824	18452
t.sk. elektroniskie dokumenti			
t.sk. citi dokumenti		771	133
Preces un pakalpojumi	83271	72940	70929
Inform. tehnoloģiju pakalpojumi	5616	7331	5116
Pārējie kārtējie izdevumi	36028	43775	28833
Kapitālie izdevumi	8086	14026	20517

Madonas novada bibliotēku budžetos nav iekļautas BIS Alise izmaksas, jo noslēgts kopīgs līgums un apmaksāts rēķins no pašvaldības budžeta.

Atlikums 1194 EUR Madonas novada Ļaudonas un Sāvienas, Varakļānu novada Murmastienes bibliotēkām.

Izdevumi bibliotēkās

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- **Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi**

Pārskata periodā turpinās bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa pakāpeniski uzlabojumi - vairākās bibliotēkās veikti remontu, uzlabots aprīkojums, iegādātas jaunas mēbeles vai atjaunotās esošās.

Remontu izmaksas bibliotēku budžetos ir plānotas, taču precīzas summas nav izdalītas.

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Nr. p.k.	Bibliotēka	Veiktie remontu	Izmaksas EUR	Plānotie / nepieciešamie remontu
1.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	Jaunas ugunsdrošas durvis uz skolas koridoru		Velonovietne pie bibliotēkas
2.	Barkavas bibliotēka			Lasītavas kosmētiskais remonts
3.	Stalīdzānu bibliotēka			Apkures jautājums
4.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	Uzstādīti dūmu detektori, plastikāta barjeras (Covid-19)		Nepieciešami jauni plaukti; apgaismojuma uzlabojumi, kosmētiskais remonts Gaiziņa ielā 7, jumta uzstādīšana virs ieejas durvīm un ūdens apgādes problēmu novēršana Aronas ielā 6.
5.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	Iegādāti 2 plaukti: 1 žurnālu, bērniem-1 izstāžu un grāmatu kaste	800	
6.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka			Kosmētiskais remonts
6.	Lazdonas pagasta bibliotēka	Iegādāts jauns putekļu sūcējs, portatīvais dators, uzlabojumi sanitāro funkciju nodrošināšanai		Kosmētiskais remonts
7.	Liezēres pagasta bibliotēka	Plaukts, magnētiskā tāfele, datorkrēsls darbiniekam		
8.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	Jauns datorkrēsls vadītājam, multifunkcionālā iekārta; uzmūrēta jauna krāsns		

9.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	Kosmētiskais remonts krātuvē, teritorijas labiekārtošanas darbi – atjaunoti pievadceļi. 2 datori lietotājiem.		Nepieciešamas kāpņu remonts, grāmatu plauktu nomaiņa
10.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	Ēkas jumtam veikts pārklājums	2808	kapitālais remonts, logu nomaiņa
11.	Mārcienas pagasta bibliotēka	Kosmētiskais remonts, jauni grāmatu plaukti, logu žalūzijas, interaktīvā tāfele		
12.	Mētrienas pagasta bibliotēka	Apkures katla nomaiņa	740 EUR	Koridora un ārdurvju remonts Covid-19 dēļ pārcelts uz 2021.gadu
13.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	Atbrīvota telpa, kurā iekārtots bērnu stūrītis ar jaunām mēbelēm-galdu un pušiem		
14.	Praulienas pagasta bibliotēka	Dators darbiniekam un datorkomplekts apmeklētājiem		
15.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	Iegādāti 13 jauni grāmatu plaukti, dators darbiniekam		
16.	Cesvaines bibliotēka	Telpu un sanitārā mezglas remonts, 1 datorkrēsls darbiniekam, multifunkcionālā iekārta	17471 385	
17.	Kraukļu bibliotēka	Saimniecības ēkas rekonstrukcijas darbi, jumta teknes, noteku maiņa, kāpņu restaurācija, telpu kosmētiskais remonts; Dators apmeklētājiem, portatīvais dators darbiniekam, 2 multifunkcionālās iekārtas	20517 6274	
18.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	Plaukts žurnāliem, mēbeles bērniem -galdiņš un ķebliši		
19.	Sausnējas bibliotēka	Telpu paplašināšana- telpa 18 m ²		Kosmētiskais remonts jaunajā telpā

20.	Lubānas bibliotēka	Plaukti, 4 monitori pieaugušo lit. nodaļā, biroja skapis, jauns dīvāns, izstāžu galdiņi, atpūtas telpas labiekārtošana ar galdu, plauktiem, bērnu literatūras nodaļā pufs, 5 galda spēles. Žalūzijas, aizkaru stangas, aizkari		Kosmētiskais remonts, 3 grāmatu kastes, dators darbiniekam, A3 krāsu printeris un citas preces
21.	Meirānu bibliotēka	Jauni 2 divpusējie, 8 vienpusējie plaukti		Kosmētiskais remonts
22.	Varakļānu bibliotēka	Kosmētiskais remonts, grīdas segums, kāpņu telpā krāsojums un apgaismojums		Grīdas seguma maiņa lasītavā/ bērnu nodaļā
23.	Murmastienes bibliotēka	Kosmētiskais remonts- pārkrāsotas sienas		

- **Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām** – Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkai.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā remontdarbi nav veikti, jo ir izveidojusies iespēja bibliotēku pārvietot uz citu ēku, kas kardināli uzlabotu patreizējo bibliotēkas stāvokli. Madonas pašvaldībā turpinās sarunas ar Latvijas Pasta vadību par iespēju atpirkt izsolē īpašumu Dzelzavas centrā “Piesaulēs”, kas bija plānota 2020.gada maijā, taču no Latvijas Pasta puses atlikta.

Pašvaldības plānu Liezēres bibliotēku izvietot citās telpās kavē apkures sistēmas un ārējās fasādes sakārtošanu. Bibliotēkas “nākotnes mājvietai” pagaidām veikta ārsienu un jumta sakārtošana. Iekštelpu sakārtošanai un apkures ierīkošanai jāpiesaista līdzekļi no pašvaldības budžeta un projektiem.

Sarkaņu pagasta bibliotēkā telpu tehniskais stāvoklis vērtējams kā labs. Pārskata periodā mainīts darbības zonu izvietojums, lai nodrošinātu ērtākus apstākļus dažādām mēķgrupām (iekārtots stūrītis jaunākā vecuma bērniem, atbrīvota plašāka zona pasākumu apmeklētājiem un izstāžu eksponātu izvietojšanai). Taču ievadītas sarunas ar pašvaldības pārstāvjiem par bibliotēkas pārvietošanu uz ēkas 1.stāvu, lai atvieglotu pakalpojumu pieejamību apmeklētājiem ar kustību traucējumiem un vecākiem ar zīdaiņiem. Lai plānoto realizētu, jāizstrādā projekts un jāveic 1.stāva remonts. Iecerei saņemts mutisks pagasta pārvaldes vadītāja atbalsts.

- **Jaunu ēku būvniecība** – nav plānota.

Bibliotēku telpas -2020

Nr.p.k	Bibliotēkas nosaukums	Telpu kopplatība (m ²)	Lasītāju apkalpošanas telpas	Krātuves	Pārējās	Lasītāji vietu skaits bibliotēkā	* Telpu tehniskais stāvoklis	Pieejamas cilv. ar kust.trauc.
1.	Madonas novada bibliotēka							
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	60	60			16	4	
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	58	49	9		17	0	
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	70	70			12	0	
5.	Barkavas bibliotēka	108	108			21	1	x
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	69	63		6	18	4	
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	333	200	56	77	26	0,4,4	
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	80	70		10	12	1	x
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	62	50		12	9	1	
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	144	100	44		14	4	
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	120	102		18	20	4	x
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	71	71			25	4	
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	47	31		16	10	0	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	123	106	7	10	30	4	
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	81	66		15	8	2	
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	183	175			12	4;1	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	103	83		20	17	4	x
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	87	67		20	18	4	
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	60	46	14		16	0	
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	58	40		18	15	0	
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	95	72	7	16	10	4;4;1	
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	40	40			12	4	x
23.	Vestienas bibliotēka	56	56			8	1	
24.	Cesvaines bibliotēka	308	225	17	66	54	4	x
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	246	66	15	165	18	4	
26.	Ērgļu bibliotēka	145	145			28	4	
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	145	145			25	4	x
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	159	148		11	16	1;4	x
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	409	247		162	33	4	
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	58	47		11	10	4	
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	207	186	15	6	30	4	
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	142	128	9	5	15	4	
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	141	77	11	53	10	4	x
	Kopā:	4068	3139	204	717	585		9

* Telpu tehniskais stāvoklis:

0 - apmierinošs

1 - nepieciešams kosmētiskais remonts

2 - nepieciešams kapitālais remonts

3 - avārijas stāvoklī

4 - labs

5 - ļoti labs

- **Iekārtas, aprīkojums**

Bibliotēkās notiek pakāpeniska iekārtu, aprīkojuma nomaiņa, veikti uzlabojumi. Atbilstoši telpu plānojumam, lasītāju skaitam labiekārtoti stūrīši, mēbeles jaunākajiem lasītājiem. Katrā bibliotēkā tiek domāts par visu lasītāju kategoriju ērtībām, iekārtojot darba un atpūtas vietas atbilstoši telpu platībai.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Sakarā ar investīciju programmas līdzekļu iesaldēšanu pārskata periodā Kalsnavas bibliotēkā netika mainīti logi bibliotēkas telpu ēkas galvenās fasādes daļā un netika veikti ieplānotie koridora parketa grīdas frēzēšanas un lakošanas darbi.

Sāvienas bibliotēka atrodas pagastam piederošā mūra ēkā, kas celta 1922.gadā. Bibliotēkā ir malkas apkure, divas telpas ar kopplatību 81 kvadrātmetrs. Darba apstākļi ziemas periodā nav patīkami, jo grūti piekurināt telpas. Logi veci, siltumkrāsns iekšā izbrukusi, siltumu netur, čuguna krāsniņa maza, siltums ir tikai tad, kad kurina. Arī citos gadalaikos vecajā mūra ēkā ir mitrums, kas rada pelējumu un bojā grāmatas. Datortehnikai un multifunkcionālai iekārtai, it sevišķi ziemā, neatbilstoši apstākļi. Mājai ir vajadzīgs kapitālais remonts, logu nomaiņa.

Mārcienas bibliotēkā materiālais un tehniskais stāvoklis darbā ar bērniem un jauniešiem ir apmierinošs. Bērnu stūrītis būtu jāierīko vizuāli pievilcīgāks un mūsdienīgāks, nepieciešams iegādāties jaunas galda spēles dažāda vecuma bērniem.

Mētrienas bibliotēka par pievilcīgu gan nevar nosaukt ēkas ārpusi, kurā bibliotēka atrodas. No 2016. gada visa ēka, kuras pirmajā stāvā bibliotēka atrodas ir apdzīvota – izremontēti sociālie dzīvokļi un istabiņas, taču ēkas ārpusē ir ļoti nepievilcīga. Lai arī pirms četriem gadiem tika veikti uzlabojumi ēkas ārsienām (nokrāsotas līdz pusei) un iztīrītas notekcaurules, problēmu tas neatrisināja, jo krāsojums ir nolupis, atkal paverot skatam melnās, nopelējušās sienas. Neskatoties uz vairākkārtēju pieprasījumu, nav nomainītas bibliotēkas ārdurvis. Remonts nepieciešams arī koridoram, kas ved uz bibliotēku, kas 2016. gadā noplūda 2 reizes. 2020. gada budžetā tika apstiprināts finansējums koridora un ārdurvju remontam, taču Covid -19 ieviesa savas korekcijas un remonts pārcelts uz 2021.gadu.

Vestienas bibliotēkā lai gan tika plānota, bibliotēkas grīdas nomaiņa nav veikta. Gada nogalē notika sarunas ar novada domes pārstāvjiem un pārvaldes vadītāju, kā rezultātā saņemts solījums problēmas risināšanai- iespējams, ka darbi tiks veikti 2021. gada rudenī. Lai nedaudz uzlabotu telpas vizuālo skatu, veikta vecās grīdas krāsošana.

Ērgļu bibliotēkā visās lasītājiem pieejamajās telpas nomainīts apgaismojums, līdz ar to elektroenerģijas patēriņš ir samazināts par ~45% un apgaismojuma efektivitāte palielinājusies par ~50%. Tehniskais un materiālais nodrošinājums darbā ar bērniem un jauniešiem ir apmierinošs, taču ir arvien jāattīsta un jāsniedz jaunas iespējas mūsdienīgām bibliotekāro pakalpojumu iespējām. Arvien neatrisināts ir jauniešu stūrīša jautājums Ērgļu bibliotēkā. Tā kā bibliotēkā bērnu un jauniešu literatūras nodaļa ir kopā ar periodisko izdevumu lasītavu, tas ir diezgan sarežģīti- apvienot omulīgu, ērtu, interesantu jauniešu uzskatīšanās vietu bibliotēkā ar klusu, mierīgu, ērtu lasītavu. Vēl bērnu literatūras nodaļā ir nepieciešamība pēc izglītojošu spēļu krājuma papildināšanu. Kā arī, lai bibliotēku padarītu mūsdienīgāku, bibliotēkā būtu nepieciešamas iegādāties kādus interaktīvus, izglītojošus materiālus un ierīces saistošu, interesantu, izglītojošu un šodienai atbilstošu bibliotekāro un tematisko stundu vadīšanai.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits) (2019)	Lietotājiem (skaits) (2019)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	48 (60)	149 (187)	Vecākie ir 3TD datori, jaunākie- 2020.gada apmierinošs	Notiek pakāpeniska nomaiņa
Multifunkcionālās iekārtas	47 (48)		apmierinošs	
Printeri	15 (21)		apmierinošs	
Kopējamās iekārtas	8 (8)		apmierinošs	
Skeneri	1 (1)		apmierinošs	

Apkopojumā nav atsevišķa biroja tehnikas nodaļuma darbiniekiem vai lietotājiem, jo ar šo tehniku strādā darbinieki. Atšķirīga ir situācija katrā bibliotēkā, katrā novadā, taču pakāpeniski tiek veikti uzlabojumi. Pakāpeniski norakstīta vai nodota atpakaļ KISC nolietotā datortehnika, multifunkcionālās iekārtas.

Informācijas tehnoloģijas 2020

Nr.p.k		Datoru kopskaits	t.sk. darbiniekiem	lasītājiem	Bezmaksas Wi-Fi	Integrētā bibliotēku informācijas sistēma	printeru skaits	Skeneru skaits	Kopējamo iekārtu skaits	Multifunkcionālo iekārtu skaits
1.	Madonas novada bibliotēka									
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	4	1	3	x	x	1			1
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	6	1	5	x	x				1
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	5	1	4	x	x				1
5.	Barkavas bibliotēka	9	2	7	x	x				2
6.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	5	1	4	x	x	1			1
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	7	2	5	x	x			1	3
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	6	1	5	x	x				3
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	8	1	7	x	x	1			2
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	8	1	7	x	x			1	1
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	5	2	3	x	x				1
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	8	1	7	x	x				1
13.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	3	1	2	x	x				1
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	4	1	3	x	x				1
15.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	4	1	3	x	x				1
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	5	1	4	x	x	1			2
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	5	1	4	x	x				2
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	10	2	8	x	x				2

19.	Praulienas pagasta bibliotēka	6	1	5	x	x	1		1	
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	6	1	5	x	x	2	1		
21.	Sarkanu pagasta bibliotēka	5	1	4	x	x	1		1	
22.	Sarkanu pagasta Biksēres bibliotēka	4	1	3	x	x	1		1	
23.	Vestienas pagasta bibliotēka	4	1	3	x	x			1	
24.	Cesvaines bibliotēka	9	4	5	x	x	2	1	2	
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	8	2	6	x	x		1	3	
26.	Ērgļu bibliotēka	8	3	5	x	x	1	1	2	
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	2	1	1	x	x	1	1	1	
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	5	2	3	x	x			1	
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	13	3	10	x	x			4	
30.	Lubānas nov. Meirānu bibliotēka	6	2	4	x	x	1		1	
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	8	2	6	x	x			1	
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibl.	5	1	4	x	x			2	
33.	Varakļānu nov. Stīrnienes bibliotēka	5	2	4	x	x	1	1		
	Kopā	196	48	149			15	1	8	47
	Madonas novads	127	26	101			9	0	3	30
	Cesvaines novads	17	6	11			2	1	2	5
	Ērgļu novads	15	6	9			2	0	2	4
	Lubānas novads	19	5	14			1	0	0	5
	Varakļānu novads	18	5	14			1	0	1	3

- **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā**

Bibliotēkās interneta ātrums ar KISC nodrošinājumu uzlabots, taču dažviet lielākas noslodzes laikā nav atbilstošs ātrgaitas internetam.

Pandēmijas laiks izgaismoja dažādas būtiskas nepilnības un trūkumus, kad pastiprinātāk datortehnika tika izmantota attālināto norišu līdzdalībā. Arī nākamajā periodā jāturpina datortehnika aprīkot ar aksesuāriem (kameru, austiņas, mikrofonu, skandas utt.) un tehniskajiem nodrošinājumiem, lai norises tiešsaistē varētu notikt kvalitatīvi un ērti.

4. Personāls

- **Personāla raksturojums**

Pavisam vietējās nozīmes pašvaldību bibliotēkās strādā 45 darbinieki, no tiem 39 ir bibliotekārie darbinieki.

- **Personāla mainība**

No 32 pašvaldību publiskajām bibliotēkām 2020. gadā darbinieku maiņa bijusi vienā – Madonas novada Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēkā – jūlijā darbu uzsāka V. Kruška.

Vasaras izskaņā mūžībā pēc smagas slimības devās ilggadējā Bērzaunes pagasta bibliotēkas vadītāja Ineta Zvirgzdiņa. Šī iemesla dēļ notika izmaiņas darbinieku sastāvā, līdz gada beigām strādāja viens darbinieks - Jana Mežvinska, bez otra darbinieka (0,3 slodze). 2021.gadā tiks meklēts otrs darbinieks.

- Darbinieku izglītība**

DARBINIEKI	Kopā	Pilna slodze	Nepilna slodze
Darbinieku kopskaits	45	29	16
Bibliotekāro darbinieku kopskaits	39	28	11
t.sk. sievietes	38	27	11
t.sk. vīrieši	1	1	
no tiem ar bibliotekāro izglītību	19	15	4
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)			
t.sk. ar bakalaura grādu	2	2	
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	5	5	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)			
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	12	8	4
no tiem ar izglītību citās jomās	10	9	1
t.sk. ar maģistra grādu (arī pielīdzinātie maģistri)	2	1	1
t.sk. ar bakalaura grādu	5	5	
t.sk. ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	2	2	
t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)	1	1	
no tiem zinātņu doktori			
no tiem ar vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību	10	4	6
no tiem ar pamatizglītību			
Profesionālā pilnveide (no 160 h)	16	14	2
Pārējo darbinieku kopskaits	6	1	5

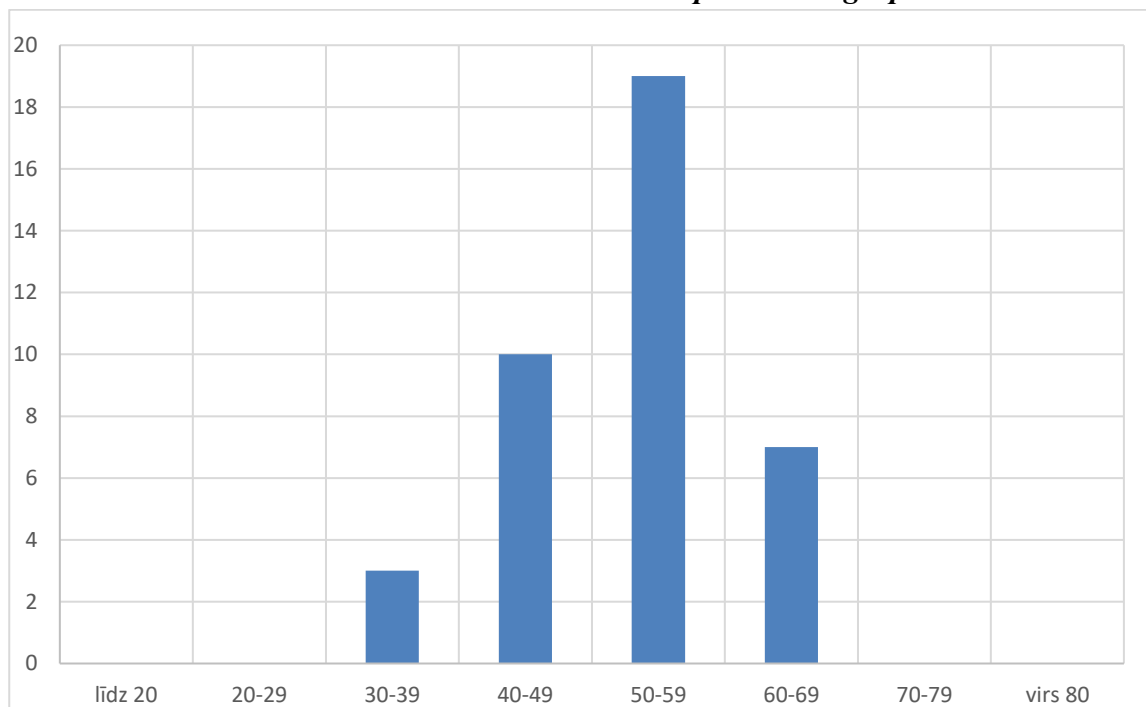
ESF projekta 8.4.1.0./16/I/001 “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” 2.kārtas ietvaros īstenotās LNB tālākizglītības programmu „Bibliotēku zinības” 960 sundas, apguva 4 darbinieces no Ērgļu, Praulienas, Bērzaunes, Cesvaines bibliotēkām. Iegūta kvalifikācija – Bibliotekārs.

Profesionālās kvalifikācijas eksāmenam, kurš sākotnēji plānots 2021.gadā, bet Covid -19 dēļ pārcelts uz tālāku laiku, patstāvīgi gatavojas 8 darbinieki.

Kalsnavas bibliotēkas vadītāja I.Puzāne ieguvusi apliecinājumu par profesionālā bakalaura studiju programmas "Audiovizuālā mediju māksla"– grupa M_SV_2; 1.1.3. izglītības programmas “Scenārija veidošana” 160 akadēmisko stundu apguvi.

Papildus bibliotekāro izglītību (no 160 stundu programmas) ieguvuši 16 darbinieki.

Bibliotekārie darbinieki pa vecuma grupām

Nepilnas slodzes darbinieki ir 8 Madonas, 1- Lubānas, 2- Varakļānu novada bibliotēkās.

Pārējo darbinieku skaits – 6, t.sk. 3- Cesvaines, 2, Lubānas un 1 Varakļānu novadā. No tiem 1 ar bakalaura izglītību, 5 vispārējo vidējo vai profesionālo izglītību, 4 sievietes, 2 vīrieši.

- **Apbalvojumi un pateicības**

Barkavas bibliotēkas vadītāja saņēma Madonas novada pašvaldības apbalvojumu - Pateicības rakstu par ilggadēju, profesionālu darbu Barkavas pagasta bibliotēkā un radošu iniciatīvu pagasta kultūras un sporta dzīvē.

Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēkas vadītāja oktobrī saņēma diplomu par radošu veikumu akcijas “Darīt digitāli – Tavs jaunais dzīvesveids” sociālo tīklu konkursā “Digitālais plecs.”

Ļaudonas pagasta bibliotēkas vadītājai I.Skuškei piešķirts Ļaudonas pagasta pārvaldes Atzinības raksts par godprātīgu un pašai izziņģīgu darbu Ļaudonas pagasta labā.

Madonas novada pašvaldības organizētā konkursa „Skaistākais Ziemassvētku noformējums” žūrijas komisija (7 cilvēku sastāvā) nolēma piešķirt speciālbaldas (dāvanu karte 70 eiro) četriem īpašumiem, kas tās vērtējumā būtu pelnījuši atzinību, kaut arī konkursā nepiedalījās, to starp Sarkaņu bibliotēkai par ēkas un āra lasītavas noformējumu.

- **Finansējums personāla attīstībai**

Ceļa izdevumus semināru, apmācību, konferenču apmeklējumiem nodrošina visas pašvaldības. Jebkura pamatota ideja tiek uzklausīta un netiek kavēta vēlme pilnveides jomā vai pieredzes apmaiņas braucienos, jo vienmēr tiek sniegta atgriezeniskā saite ar pašvaldību.

Katru gadu darbinieki izvēlas sev nozīmīgus un interesējošus seminārus un kursus, lai pilnveidotu profesionālās iemaņas. Šim nolūkam līdzekļi tiek plānoti budžetā un pašvaldība to atbalsta, apmaksājot

transporta, komandējuma izdevumus. Covid-19 pandēmijas radītās situācija rezultātā budžetā ietilpošie līdzekļi šim mērķim ne visi tika izpildīti, tie pārvirzīti citām izdevumu pozīcijām.

Nākotnē jādomā par tehniski kvalitatīvu līdzdalību (datori ar mikrofoniem, austiņām, kamerām) tiešsaistes pasākumos dažādu platformu izmantošanā.

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieki
1.	2020. febr.-dec.	Madonas novada bibliotēka, tiešsaiste	MNB	Profesionālās pilnveides pasākumi	8/39	Visi bibliotēku darbinieki
2.	2020. gada februāris	LNB, Madonas novada bibliotēka – prakses vieta 2019.gadā	LNB	Bibliotēku zinības-profesionālās tālākizglītības programma - eksāmens	960	J. Mežvinska K. Bukovska L. Cimdiņa I. Ļubka R. Stafecka
3.	10.01.	VIAA	VIAA (Valsts izglītības attīstības aģentūra)	Informatīvs seminārs- Par projektu pieteikumu sagatavošanu Eiropas Savienības Erasmus+ programmas 2020.gada konkursa ietvaros aktivitātē KA1 pieaugušo izglītības sektorā	4	K.Bukovska
4.	Janvāris - marts	Tiešsaiste	LU OPEN MINDED	Digitālā bērnība: padomi digitālās paaudzes audzināšanā	16	B.Ēķe
5.	25.februāris	VARAM	VARAM	VPVKAC klientu apkalpošanas speciālistu atkārtotās mācības	6	K.Bukovska I.Razenovska
6.	5.03.	Rīga	UNESCO LSA	"Stāstu bibliotēkas" seminārs	6	L.Gluščuka E.Kalniņa
7.	07.02. 06. 03.	Gulbene	Gulbenes bibliotēka	Mācības "Dzimtas saknes meklējot"	10	L.Gluščuka I.Bačuka A.Korneta
8.	11.05.- 22.05.	Tiešsaiste	Latvijas Nacionālais kultūras centrs	Kultūras un cilvēciskais pieskāriens tiešsaistē: jaunas iespējas uzrunāt un iesaistīt plašu	20	V.Truhanova V.Srode E.Kalniņa J.Ogorodņikova

				auditoriju kultūras un izglītības projektos		
9.	21.05	Tiešsaiste	EDIC Gulbenē	"Dezinformācija un mediju vide" žurnālists Ansis Īvāns	2	V.Truhanova V.Strode K.Bukovska I.Razenovska
10.	22.05	Tiešsaiste	Kultūras informācijas sistēmu centrs	"Domā Digitāli Kultūras, radošuma un inovāciju rīts"	2	V.Truhanova V.Strode
11.	16.06.	Tiešsaiste	LSA	"Stāstu bibliotēkas" seminārs		L.Gluščuka
12.	29.06.-05.07.	Aizpute	Starpnozaru mākslas grupa SERDE	Novadpētniecības skola Aizputē		E.Kalniņa
13.	28.08.	Lubānas novads	Meirānu Kalpaka pamatskola	Lekcija "Bērnu emocionālā audzināšana". Gunita Rakēviča	3	D.Sestule
14.	17.07.-07.09.	Madona	MNB	Sākumapmācības praktikums	30	V.Kruška
15.	04.09	Tiešsaiste	LNB	"Ceļazīmes mediju lietošanā"	2	V.Truhanova
16.	17.09.	Lubānas novads	Pašvaldība	Personas datu aizsardzība Uldis Vītoliņš	1	D.Sestule
17.	22.09	Tiešsaiste	LNB, MNB	"Ievads medijpratībā"	7,5	31 dalībnieks
18.	23.09.	Tiešsaiste	LNB	"Vidzemes reģionālais seminārs "Bibliotēkas un sabiedrības ilgtspējīga attīstība: mēs būvējam šo pasauli pašiem""	4	V.Truhanova V.Strode L.Cimdiņa L.Taukule I.Bačuka J.Ogorodņikova K.Bukovska I.Razenovska S.Dreiblate B.Ēķe
19.	04.10.	Rīga	UNESCO LNK	Seminārs "Prasmīga stāstīšana. Stāstnieks un viņa stāsts"	4	E.Kalniņa
20.	09.10.	Tiešsaiste	LNB	"Latgales reģionālais seminārs "Bibliotēkas	4	V.Truhanova V.Strode

				un sabiedrības ilgtspējīga attīstība: mēs būvējam šo pasauli paši””		I.Skuške J.Vītola L.Cimdiņa L.Taukule J.Ogorodņikova
21.	06.10.- 19.11.	Tiešsaiste, platforma Microsoft Teams	LR Kultūras ministrija, LNB	Tiešsaistes mācības bibliotēku un muzeju speciālistu digitālo prasmju attīstībai šādos tematos: Kvalitatīvs attēls un tā apstrāde; Digitālo vizuālo materiālu izveide (SIA “Datorzinību centrs” Apliecība)	48	I.Skuške I.Ļubka I.Grote I.Broka
22.	9.11.	Tiešsaiste	MEDIA CONTROL	Darba drošības un ugunsdrošības video lekcija	1	D.Sestule
23.	20.11.	Tiešsaiste	LNB	Ceļazīmes mediju lietošanā	1.45	V.Truhanova I.Skuške J.Vītola J.Ogorodņikova S.Dreiblate
24.	26.11.	Tiešsaiste	VARAM	Konference “Digitālā pieklūstamība. Prakse. Piemēri.”	3	K.Bukovska
25.	26.- 27.11.	Tiešsaiste	LKA Latvijas Kultūras koledža	Starptautiska konference “QUO vadis?”	7/ 10	K.Bukovska I.Razenovska
26.	04.12	Tiešsaiste	EDIC Gulbenē	Bibliotēku interešu pārstāvēniecība. Lektore M. Jēkabsons	5	V.Truhanova V.Strode L.Cimdiņa J.Ogorodņikova K.Bukovska I.Razenovska T.Ivenkova
27.	10.12.	Tiešsaiste	LSA, UNESCO LNK	V Latvijas Stāstnieku konference ”Augt- tas nozīmē dzīvot: mēs starp dabisko, mantoto un citādo”	6	L.Gluščuka E.Kalniņa
28.	10.12.	Tiešsaiste	KISC	Mūsdienīga un inovatīva saziņa ar valsts pārvaldi	1	K.Bukovska

29.	Dec.- maijs 2021.g.	Tiešsaiste		Diānas Zandes lekcijas “X,Y,Z un A paaudzes: izaicinājumi darba devējiem, vecākiem un pedagogiem”	8 lekcijas	I.Cimere
-----	---------------------------	------------	--	---	---------------	----------

Bibliotekāra darbam svarīgi klātienē mācību pasākumi, īpašu radošo dzirksti turpmākam darbam dod izbraukuma semināri uz citu novadu bibliotēkām. Taču ir arī savas priekšrocības organizētajiem semināriem tiešsaistē – ekonomējas bibliotekāra laiks un līdzekļi, lai nokļūtu uz pasākuma vietu, vieglāk iedziļināties dzirdētajā informācijā, atrodoties sev ierastajā vidē un patīk iespēja čatā jautāt, paust savu viedokli, nekavējot norises procesu. Vismaz viena laba lieta no Covid- 19 pandēmijas bijusi – iespēja bez maksas piedalīties citkārt dārgos neformālās izglītības tiešsaistes pasākumos.

Viedokļu dažādībai - tomēr jāatzīst, ka krietni kvalitatīvāk un efektīvāk informāciju var uztvert klātienē notikušajos pasākumos- kad ir iespēja satīties ar kolēģiem, nodibināt kontaktus un arī izbraukt/iziet no savas ikdienas un ierastās vides, kas nebūt nav mazsvarīgi, tā paplašinot savu redzes loku un sajūtot, redzot, uzņemot informāciju par to- kā notiek citur, ko var paņemt par piemēru un labo praksi, un ieviest savā bibliotēkā. Dažkārt ir tehniskas problēmas – lēnāks internets, kā arī saskarsmes problēmas neskaistros jautājumos, paralēli notiek apmeklētāju apkalpošana.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Bibliotekāra kvalifikācijas paaugstināšanai profesionālās pilnveides pasākumi Madonas novada bibliotēkā tiek regulāri apmeklēti.

Tā kā Latvijas lauku bibliotēkās strādā tikai viens darbinieks, tad liela problēma, lai realizētu idejas un pilnībā izmantotu bibliotēkas iespējas, ir cilvēkresursu un laika trūkums.

Kalsnavas bibliotēkas vadītājas I.Puzānes pārdomas: “Piedaloties pārskata periodā organizētajos un arī pašas apmeklētajos pasākumos, esmu iegūto informāciju attiecinājusi uz savu konkrēto situāciju, jo tīri teorētiski jau mēs saprotam, ka bibliotēku attīstības virziens, koncepcija, izaugsmes vēlmes ir līdzīgas vairumā Baltijas un ziemeļvalstu kolēģiem, tomēr ir situācijas, kas “atsēdina”. Ja paskatās uz 2020.gada tendencēm, bibliotēka tika pasludinātas par vienu no iespējami universālākajām iestādēm. Ar visu savu sagatavotību, informētību un vēlēšanos sniegt cilvēkam savas prasmes, “pierādīt” savu profesionalitāti, ikdienā es tomēr nekur tālāk par grāmatu apmaiņu netieku. Ir, protams, arī izņēmumi, tomēr pārmaiņas notiek lēni, ir jāprieccājas par katru, kam ierādi darbu ar elektronisku ierīci, vai patstāvīgi aizpildītu veidlapu, pāri visam tomēr ir sadzīvīskās lietas un vienkārša cilvēciska vēlme tikt uzklausi. Vienkārši konstatēju faktu, ka 20.gadā vairāk kā jekad bibliotēka veic sociālo funkciju.”

Bažas rodas saistībā ar gaidāmo novadu reformu – par darba slodzes iespējamo samazinājumu vai darba vietas likvidēšanu.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

- **Galvenie rādītāji**

Lai arī Covid -19 krīzes situācija neapšaubāmi ietekmējusi visu dzīvi, arī bibliotēku darbību, nemainīgas palikušas bibliotēku funkcijas un uzdevumi. Publiskā bibliotēka, būdama vietējais

zināšanu ieguves avots, nodrošina pamata apstākļus mūžizglītībai un iespējai celt savu kultūras līmeni, tai ir nozīmīga vieta cilvēku dzīvē kā profesionālo, intelektuālo un kultūras vajadzību nodrošinātājam. Bibliotēka ar savu darbību vērsta uz klientorientētas bibliotēkas veidošanu, kā arī uz lasīšanu veicinošu darbību, arī attālināti sniedzot pakalpojumus.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	10721	10593	9713	-2; -8
<i>t. sk. bērni</i>	3432	3416	2825	-0.5; -17
Bibliotēkas apmeklējums	146543	146057	119925	-0.4; -18
<i>t. sk. bērni</i>	40625	41618	26156	+2.4; -37
Virtuālais apmeklējums	99185	91758	118238	-7.5; +29
Izsniegums kopā	282359	269373	211757	-4.6; -21
<i>t. sk. grāmatas</i>	140485	136691	129543	-2.8; -0,5
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	138577	128888	79959	-7; -38
<i>t. sk. bērniem</i>	37247	43996	24770	+18; -44
Bibliotēkārāis aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	30.49	30.45	28.80	-0.04; -1.65
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	60.71	61.44	51.95	+0.73; -9.49
Iedzīvotāju skaits	35160	34787	33722	-1.1; -3
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	5653	5559	5437	-1.7; -2.2

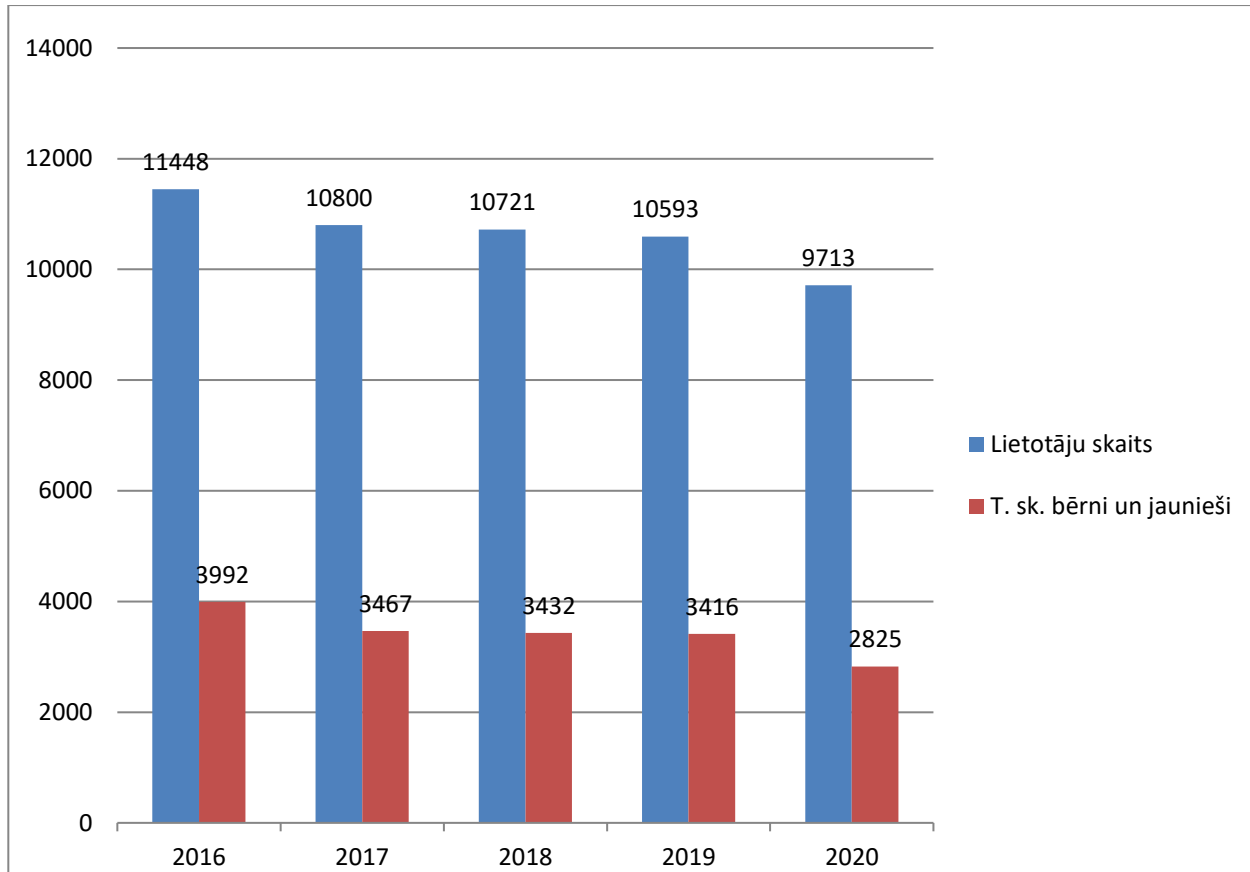
Pārskata periodā vislielākā nozīme rādītāju samazināšanai ir tas laiks, kad bibliotēka bija slēgta klātienē bibliotekāriem pakalpojumiem, saistībā ar COVID-19 izplatības ierobežošanas pasākumiem. Tā kā lauku bibliotēkās lielāko daļu pieprasīto bibliotekāro pakalpojumu sastāda tieši klātienē bibliotekārie pakalpojumi, tad 2 mēneši pavasarī un gandrīz 2 nedēļas decembrī būtiski ir ietekmējušas statistikas datus pārskata periodam, Varakļānu novada bibliotēkās- no novembra beigām līdz gada beigām. Kā zināms tieši pavasarī, vēls rudens un ziema, un tajā laikā esošo svētku brīvdienas, ir lasītāju iecienītākais lasīšanas laiks. Pirms brīvdienām un svētku dienām ir arī laiks, kad bibliotēkā biežāk tiek izmantoti tādi bibliotekārie pakalpojumi kā datoru lietošana, dažādi maksas pakalpojumi- drukāšana, kopēšana, skenēšana utt. Pārskata periodā kopumā bibliotēka bibliotekāros pakalpojumus klātienē nodrošināja nepilnus 10 mēnešus. Arī pārējais laiks tika aizvadīts pandēmijas ēnā, kad vairums cilvēku atturējās no publisku vietu apmeklēšanas un izvēlējās laiku pavadīt mājās vai izejot dabā. Tā kā bibliotēka vairs nevarēja būt par vietu, kur var pavadīt savu brīvo laiku, bet tikai īslaicīgi un mērķtiecīgi saņemt bibliotekāros pakalpojumus, tas ir būtiski ietekmējis bibliotēkas statistiskos rādītājus, jo tieši uz vietas izmantoto izdevumu skaits sastāda būtisku daļu statistikā.

Šajā laikā pieaug sociālo tīklu nozīme un informācijas izplatīšana tajos.

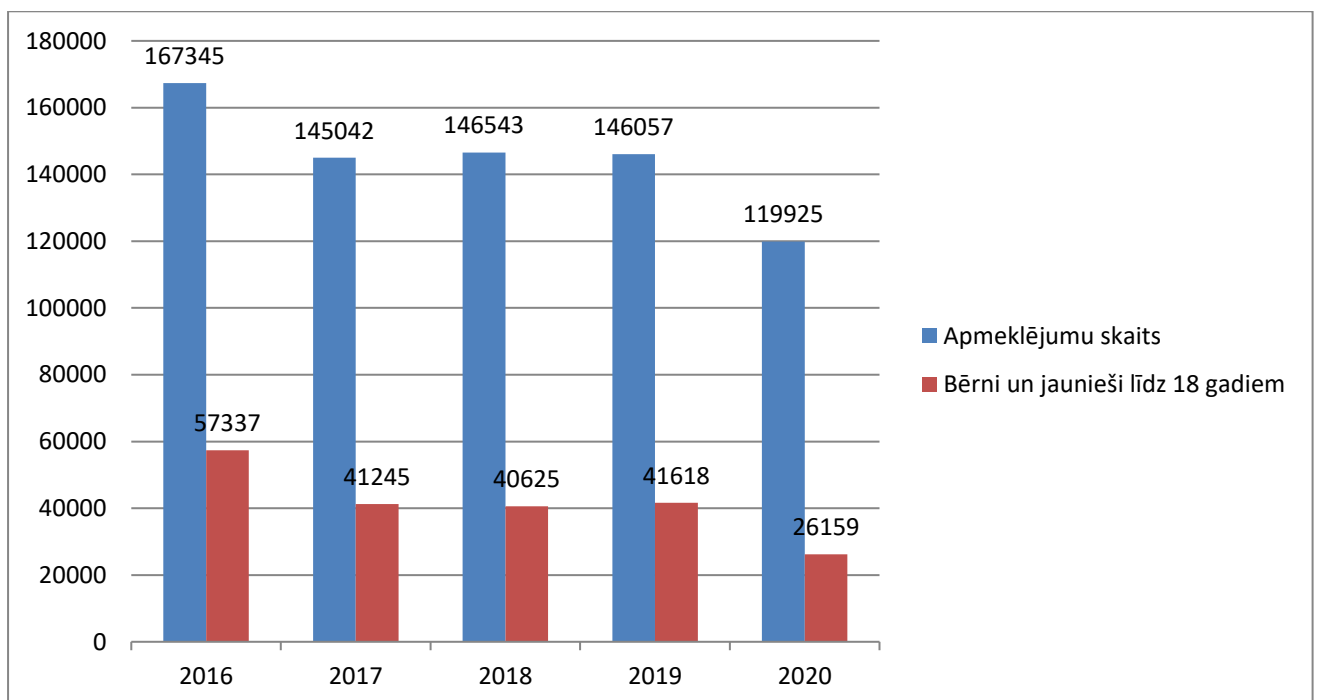
Bibliotēkas darba pamatrādītāji

Nr.p.k		Lietotāji	t.sk. bērni un jaunieši	Fizisko apmeklējumu skaits	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Virtuālais apmeklējums	Izsniegumu skaits	t.sk. bērnu grāmatas	t.sk. bērniem un jauniešiem līdz 18.gadiem
1.	Madonas novada bibliotēka	2491	818	40765	6167	116023	62671	4078	11857
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	100	17	879	100		3264	58	343
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	211	82	2535	876		2974	474	389
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	103	11	1080	101		1651	8	24
5.	Barkavas bibliotēka	217	64	1825	451	459	3198	54	397
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	142	15	1184	123		2542	94	123
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	183	37	1226	124		3707	36	115
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	302	109	2746	571	1756	5497	621	621
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	180	43	2228	244		5283	78	238
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	333	93	2129	271		5266	58	148
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	252	73	3338	921		6354	369	538
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	170	48	2170	294		4681	42	91
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	61	1	1181	1		3589		
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	238	103	1641	608		5005	430	350
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	51	14	682	64		1607	55	60
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	135	32	2431	698		2089	60	101
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	166	26	1583	106		4374	143	48
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	163	56	1652	357		3132	30	193
19.	Prāulienas pagasta bibliotēka	225	73	1923	552		2735	236	226
20.	Prāulienas pag. Saikavas bibliotēka	115	18	1000	187		2580	123	187
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	114	18	1221	78		2344	64	122
22.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	170	22	2498	120		6233	471	171
23.	Vestienas bibliotēka	274	52	3281	364		6466	18	315
24.	Cesvaines bibliotēka	765	301	9703	4366		13814	278	2219
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	128	24	1816	247		2264	151	151
26.	Ērgļu bibliotēka	512	190	8402	3737		9796	184	1889
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	78	23	726	105		1030	33	71
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	125	20	958	60		2766	64	67
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	781	181	9205	2701		16305	513	2446
30.	Meirānu bibliotēka	71	18	1305	244		2901	58	60
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	544	175	3818	1017		8203	100	792
32.	Murmastienes bibliotēka	210	56	1384	251		4299	250	328
33.	Stirnienes bibliotēka	103	12	1410	50		3137	90	90
	Kopā	9713	2825	119925	26156	118238	211757	9321	24770
	Madonas novads	6396	1825	81198	13378	118238	147242	7600	16657
	Cesvaines novads	893	325	11519	4613		16078	429	2370
	Ērgļu novads	715	233	10086	3902		13592	281	2027
	Lubānas novads	852	199	10510	2945		19206	571	2506
	Varakļānu novads	857	243	6612	1318		15639	440	1210

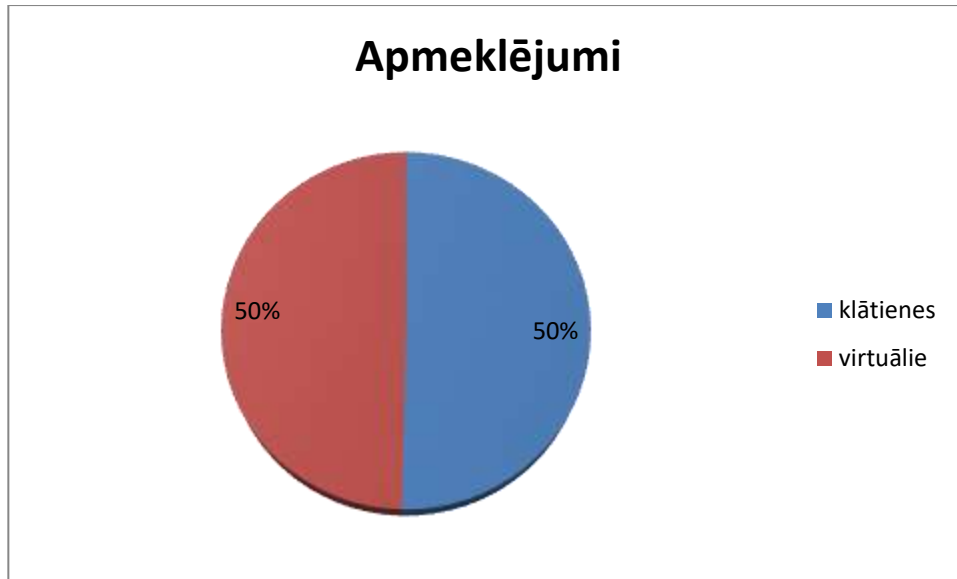
Lietotāju skaita dinamika 2016-2020

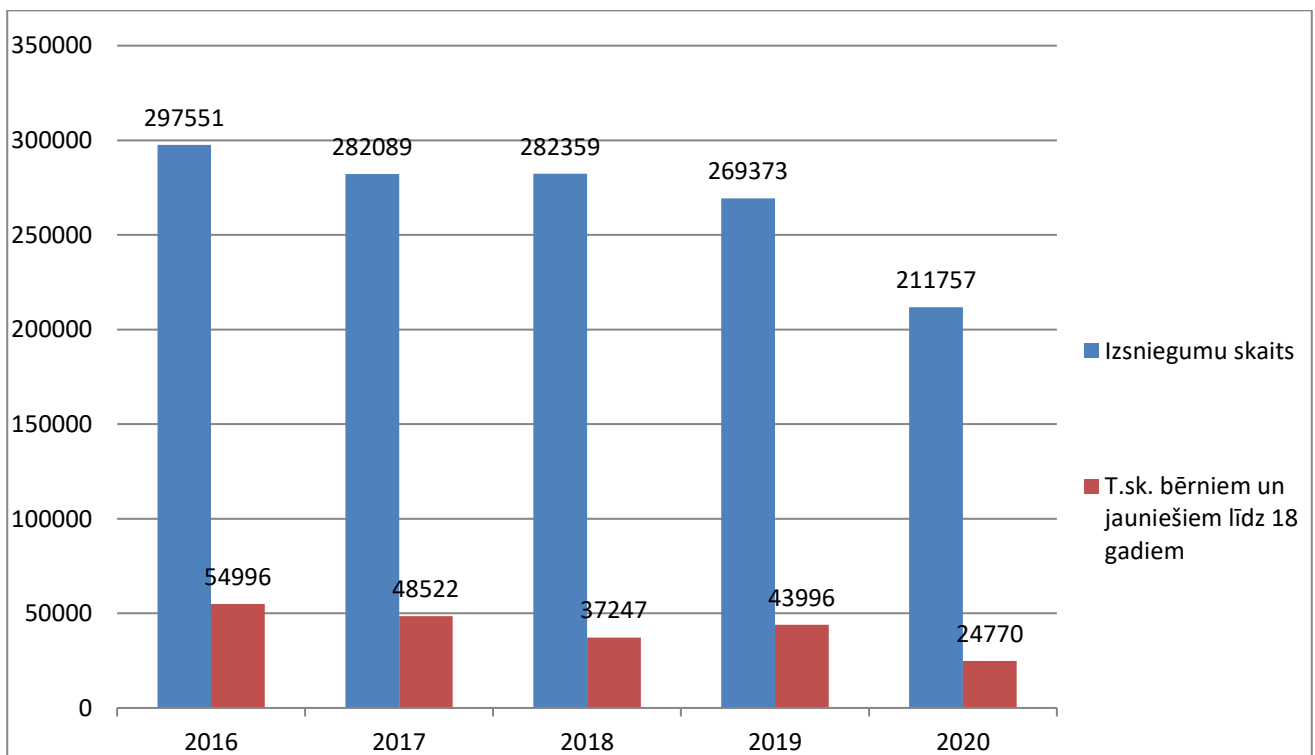
Apmeklējumu (fizisko) skaita dinamika 2016- 2020

Apmeklējumi -2020

Izsniegumu skaits 2016-2020

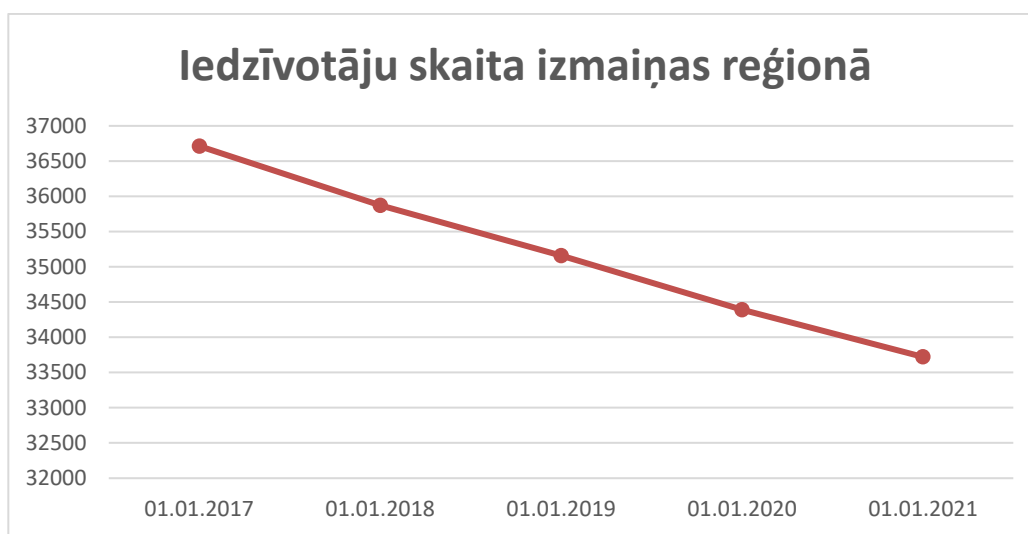

Bibliotēku lietotāju procentuālais aptvērumš

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Iedz. skaits	Lietotāji % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet. % no iedz. sk.	Iedz. skaits	Liet.% no iedz. skaita
		2018	2018	2019	2019	2020	2020
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	125	88	125	89.6	124	80.64
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	825	32.1	820	31.9	810	63.1
3.	Aronas pag. Viesienas bibliotēka	130	83	125	90.4	125	82.4
4.	Barkavas bibliotēka	899	32.48	881	30	860	25.23
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibl.	384	41	366	40	379	37
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	1300	21.6	1300	19.1	1300	14
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	1245	24.33	1216	26.48	1189	25
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	248	81	239	83	250	72
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	1760	19.03	1738	23.53	1676	19.87
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	687	37	701	38.8	676	37
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	1189	16.8	1131	16.2	1116	15.2
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	96	76	95	78	93	66
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	1132	24.6	1102	25.6	1074	22.2
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	188	34	187	30	185	28
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	959	15.53	954	12.99	933	14.47
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	699	23	688	24	675	25
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.	1005	19	990	17	949	17
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	1613	20	1551	20	1487	24
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	468	28.4	455	29	450	25.5
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	707	36	625	22	608	19
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibliotēka	677	28	668	27	665	25.5
22.	Vestienas bibliotēka	633	45	623	46	604	45
23.	Cesvaines bibliotēka	2509	35	2438	35	2370	32.3
24.	Kraukļu bibliotēka	1141	12.8	1133	12.8	1112	11.5
25.	Ērgļu bibliotēka	2173	27	2142	27	2080	25
26.	Jumurdas bibliotēka	287	26	271	32.1	266	29.3
27.	Sausnējas bibliotēka	520	27	493	29	470	27
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	1782	43	1768	45	1749	44.6
29.	Meirānu bibliotēka	375	36	364	23	356	20
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	1876	34	1836	34	1801	30
31.	Murmastienes bibliotēka	710	34	695	31	666	31.5
32.	Stirnienes bibliotēka	299	45	262	39	210	49

Iedzīvotāju skaits reģionā pēc PMPL datiem:

Novads	01.01. 2021.	01.01. 2020.	01.01. 2019.	01.01. 2018.	01.01. 2017.
Cesvaines novads	2398	2444	2515	2601	2704
Ērgļu novads	2805	2875	2973	3052	3101
Lubānas novads	2258	2314	2399	2429	2504
Madonas novads	23182	23585	24019	24452	24960
Varakļānu novads	3079	3173	3254	3337	3444
Kopā	33722	34391	35160	35871	36713

28,80% no visiem reģiona iedzīvotājiem izmanto bibliotēku pakalpojumus. Salīdzinoši 2019.gadā - 30,45%.

Analizējot šos rādītājus, secinām, ka pakāpeniski līganā tempā sarūk iedzīvotāju skaits novados. Kā liecina PMLP statistika, pārskata periodā gada laikā tas sarucis par 669 iedzīvotājiem. Salīdzinoši iepriekšējā gada laikā – par 769 iedzīvotājiem. Nav noslēpums, ka reāli iedzīvotāju skaits ir krietni savādāks nekā dati no oficiālās statistikas. Iedzīvotāju samazinājums visos novados:

Cesvaines novadā - 46

Ērgļu novadā – 70

Lubānas novadā - 56

Madonas novadā – 403

Varakļānu novadā - 94

- **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi**

Šajā pārskata periodā, salīdzinot ar iepriekšējo, bibliotēkas pamatrādītājus negatīvi ietekmējis Covid 19 pandēmijas ārkārtas situācijas apstākļi. Galvenās bibliotēku darba prioritātes aizvadītajā gadā bija pielāgošanās. Gūta jauna pieredze: Covid-19 sanitārā protokola ievērošana, lasītāju apkalpošana attālināti; grāmatu aprīte ar iepriekšēju pieteikšanu; Īpaši daudz telefonisku uzziņu, arī WhatsApp. Lietotāji aktīvāk rezervē grāmatas internetā, pagarina nodošanas termiņus <https://madona.biblioteka.lv/Alise/lv/home.aspx>.

Notiek autorizācijas datu izsniegšana, kas nodrošina piekļuvi attālināti abonētajām datubāzēm, 3td e-GRĀMATU bibliotēkai. Veic elektronisko dokumentu piegādi pēc lietotāju pieprasījuma no bibliotēkas krājuma, izmantojot e-pastu.

Uzziņas, konsultācijas par bibliotēkas izmantošanas iespējām, tematisku un faktogrāfisku uzziņu izpilde, konsultācijas par informācijas meklēšanas iespējām, e- pakalpojumi.

Aktivitātes Facebook bibliotēkas profilā-gan par bibliotēku darbību atbilstoši sanitārā protokola prasībām, gan konkursi, grāmatu jaunumi.

Darba laiki atbilstoši vietējās kopienas, pagastu pārvalžu, doktorātu un citu iestāžu darba laikiem, lai ērti apmeklētājiem. Sestdienās pārskata periodā atvērtas 5 Madonas novada bibliotēkas – Dzelzavas pagasta 1., Dzelzavas pagasta 2., Mētrienas, Praulienas, Saikavas, kā arī Cesvaines, Kraukļu, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu bibliotēkas. Izmaiņas ārkārtējās situācijas laikā.

Tradicionāli uzmanība veltīta lasītāju apkalpošanas kvalitātei, Covid laikā – pastiprināti darbam ar bibliotēkas krājumu, uzziņu un informācijas darbam.

Martā, sakarā ar valstī izsludināto ārkārtas stāvokli, daudzi plānotie pasākumi atcelti. Tostarp aktualizējās jautājumi par autorizācijas datiem, grāmatu pasūtīšanas un rezervēšanas iespējām bibliotēkas e-katalogā un lasīšanas iespējām vietnē www.3td.lv. Bibliotekāri informēja par iespējām laikrakstu datubāzē www.news.lv. Aicināja izmantot bezmaksas digitālās kolekcijas un datubāzes www.letonika.lv, www.periodika.lv, www.filmas.lv, www.gramatas.lndb.lv, www.manizurnali.lv, www.arhivi.gov.lv, www.ciltskoki.lv u.c.

Bibliotekārā apkalpošana tiek organizēta, piemērojoties vietējiem apstākļiem, pandēmijas ierobežojumiem un apmeklētāju vajadzībām saskaņā ar plānošanas dokumentiem. Bibliotēkas līdzdarbojas pilsētu, pagastu rīkotajos pasākumos līdzās bibliotekārajai darbībai.

Bibliotēkas saviem apmeklētājiem piedāvā tradicionālos bezmaksas pakalpojumus.

Maksas pakalpojumi ir printēšana, kopēšana, skenēšana, informācijas saglabāšana dažādos datu nesējos, laminēšana, atbilstoši bibliotēku tehniskajam nodrošinājumam. Atsevišķās bibliotēkās – Ērgļu novada Jumurdas, Sausnējas pašvaldība sedz tradicionālos maksas pakalpojumus – printēšanu, kopēšanu. Madonas novada bibliotēkās 2018.gadā ir izstrādāti vienoti Madonas novada vietējas nozīmes bibliotēku lietošanas noteikumi, kas apstiprināti ar Madonas novada pašvaldības 2018. gada 22. maija domes lēmumu nr. 182 (protokols Nr.8.,4p.).

Bibliotēkas apmeklētāji izmanto bibliotēkas piedāvātos pakalpojumus: veic maksājumus elektroniskajā vidē, strādā ar www.latvija.lv, VID mājas lapā aizpilda gada deklarācijas. Strādā

www.csdd.lv mājas lapā- gatavojas eksāmeniem, veic maksājumus un izņem vienas dienas izziņu par piedalīšanos ceļu satiksmē.

- **E-grāmatu bibliotēka**

Pozitīvi, ka bibliotēkas lietotāju attālinātā apkalpošana pandēmijas ierobežojumu laikā veicinājusi iedzīvotāju plašāku izpratni par iespēju piekļūt grāmatām- “3td E-GRĀMATU bibliotēka”, tostarp ārzemēs. To apliecina dati par reģionu kopā tabulā.

“E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati” reģionā

	E-grāmatu lasītāju/autorizēto skaits	bibliotēkas lietotāju	E-grāmatu izsniegums	bibliotēkas
2019	152		571	
2020	215		1499	

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti; jaunu lasītāju piesaiste**

Sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darbību, apmeklētāju vajadzību apzināšana galvenokārt tiek noskaidrota individuālās sarunās ar lietotājiem, iedzīvotājiem un pagasta iestādēm. Bibliotēkās ir atsauksmju grāmatas. Degumnieku bibliotēkā rudenī notikusi aptauja par preses izdevumu piedāvājumu (12 dalībnieki).

- **Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums**

Madonas reģionā ārējie apkalpošanas punkti ir 3 bibliotēkās.

Madonas novada Degumnieku bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Ošupē mikrorajona iedzīvotājiem atvērts tikai vienu dienu nedēļā. Šajā laikā iedzīvotāji var saņemt bibliotēkās un interneta pakalpojumus. Katru otrdienu bibliotēku apmeklē lasītājas, kuras izvēlas tikai periodiskos izdevumus. Apmeklētāji pārsvarā ir tikai pensionāri un cilvēki ar īpašām vajadzībām, bērnu un jauniešu praktiski nav. Vienu reizi mēnesī ārējās apkalpošanas punktā pagasta pārvaldes darbiniece vietējiem iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus – pieņem komunālo pakalpojumu maksājumus. Lielākā daļa lasītāju arī apmeklē bibliotēku šajā dienā- tātad, reizi mēnesī.

Ērgļu novada Sausnējas bibliotēkas ārējā apkalpošanas punktā “Sidrabiņos” iedzīvotāji saņem tādus pašu pakalpojumus kā bibliotēkā, ar piebildi, ka tas notiek vienu dienu nedēļā - ceturtdienā.

Lubānas pilsētas bibliotēkai ir ārējais apkalpošanas punkts „Baloži” Indrānu ciemā, kurš ir pieejams 1x nedēļā – 10 reģistrēti lietotāji. Iedzīvotājiem paliekot vecākiem, bibliotēka tiek apmeklēta retāk. Tā kā tā ir vienīgā iestāde Indrānos un atrodas arī 300 m no autobusa pieturas un lielā ceļa, tad uz šo vietu jādodas speciāli, līdz ar to indrānieši labprāt apmeklē bibliotēku Lubānā, kad dodas pie ārstiem vai uz veikaliem iepirkties. Bibliotēkai šis apkalpošanas punkts ir vērtējams kā nerentabls, un pieņemts lēmums to slēgt 2021.gadā.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums**

2019.gadā ir noslēgta 27 bibliotēku vienošanās ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku par sadarbību starpbibliotēku abonementa ietvaros. Ar nolūku sekmēt un pilnveidot bibliotekāro un informacionālo pakalpojumu nodrošināšanu pielāgotā formātā personām, kuras ir neredzīgas, ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām. (www.neredzigobiblioteka.lv). Ļaudonas bibliotēkas 6 lasītāji pansionātā, kā arī Barkavas, Sarkaņu un Ērgļu bibliotēkas lasītāji un sociālās aprūpes centru iemītnieki izmanto šo pakalpojumu.

Lasītājiem ar īpašām vajadzībām – cilvēkiem ar redzes traucējumiem bibliotēkas nav piemērotas. Madonas novada bibliotēkās pieejamas lupas.

Pieklūve cilvēkiem ar kustību traucējumiem ir 11 bibliotēkās: Barkavas, Dzelzavas pagasta 1., Lazdonas, Mētrienas, Bikšēres, Cesvaines, Kraukļu, Jumurdas, Sausnējas, Lubānas (ārējā apkalpošanas punktā), Stirnienes bibliotēkās, daļēji - Aronas, Vestienas, Lubānas bibliotēkās, palīdzot bibliotēkas darbiniekam.

Lubānas pilsētas bibliotēku šajā pārskata periodā apmeklēja 6 cilvēki ar īpašām vajadzībām, no tiem 2 cilvēki ar kustību traucējumiem. Lai arī uz bibliotēku ved tikai 2 nelieli pakāpieni, dažiem apmeklētājiem tā ir problēma. Vajadzības gadījumā bibliotēkas darbinieces šiem cilvēkiem palīdz iekļūt bibliotēkas telpās vai iznes interesējošos izdevumus līdz trotuāram. Lai atvieglotu cilvēku ar kustības traucējumiem un gados veco apmeklētāju piekļuvi bibliotēkai, tika izgatavota un uzstādīta kāpņu marga, kur pieturēties, lai pārvarētu nedaudzos pakāpienus, jo izveidot invalīdu uzbrauktuvi nav iespējams. Apmeklētāji ar jauno veidojumu ir ļoti apmierināti.

Bibliotēkas apzina to mikrorajonā dzīvojošos cilvēkus ar īpašām vajadzībām un tālāk dzīvojošos vecos cilvēkus un, iespēju robežās, nodrošina viņu vajadzības pēc bibliotēkas pakalpojumiem, piegādājot literatūru mājās vai sadarbībā ar sociālo darbinieku, pastnieku, radniekiem, kaimiņiem.

Šajā gadā arvien vairāk praktizēta tāda bibliotekārā darba forma kā *lasītāju apkalpošana mājās*, piesenot pieprasīto literatūru veciem, slimiem, vientuļiem cilvēkiem, kuri vēlas, bet nevar nokļūt bibliotēkā. Šī darba forma ir 22 bibliotēkās: Jumurdā (9), Stirnienē (3), Murmastienē (9), Varakļānos (6) Meirānos (3), Lubānā (7), Cesvainē (3), Vestienā (5), Saikavā (8), Bikšērē (14), Sarkaņos (3), Degumniekos (5), Liezērē (2), Sāvienā (2), Mēdzulā (6), Praulienā (2), Ļaudonā (5), Dzelzavas pagasta 2.(11), Kalsnavā (6), Stalīdzānos (4), Viesienā (9) un Aronā (10).

Barkavas bibliotēkas apmeklējumi no 2020. gada marta cilvēkiem ar kustību traucējumiem nav pieejami. Bibliotēka atrodas ēkas 2. stāvā un, lai nokļūtu 2. stāvā, līdz šim izmantojām pansionāta liftu, bet to vairs nevaram izmantot, jo, sakarā ar *covid*, pansionāts šo vienošanos atsauc.

Bibliotēkā lietotāji var brīvi pārvietoties ratiņkrēslos, jo atstarpes starp plauktiem ir pietiekoši platas. Pansionāta iemītnieki labprāt apmeklē bibliotēku. Pieciem pansionāta iemītniekiem piegādā grāmatas pansionātā, jo viņiem ir grūtības pārvietoties.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā Dzelzavas speciālās internātpamatskolas audzēkņi ratiņkrēslos skolotāju vadībā apmeklē bibliotēkas izstādes, bibliotekārās stundas, lieto datorus.

Ļaudonas pagasta bibliotēka nav aprīkota atbilstoši personu ar īpašām vajadzībām piekļuvei (nav uzbrauktuves/nobrauktuves ratiņkrēsliem un bērnu ratiņiem), kas aprūstina komunikāciju un

pakalpojumu sniegšanu atsevišķiem bibliotēkas lietotājiem. Lai atrisinātu šo problēmu, kā starpnieks darbojas sociālais darbinieks, caur ko notiek informācijas un grāmatu apmaiņa.

Vestienas bibliotēkā personām ar invaliditāti un māmiņām ar bērnu ratiņiem pieeja ir apgrūtināta, bet ar darbinieka palīdzību ir iespējama. Nav speciāla aprīkojuma redzes invalīdu apkalpošanai, bet apmeklētājiem ar mazākiem redzes traucējumiem ir pieejama lupa.

Ērgļu bibliotēka atrodas Saieta nama otrajā stāvā, kas nav pieejama vai ir ļoti apgrūtināti pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Bibliotēkas darbinieces ir ar elastīgu darba pienākumu izpildi, nodrošinot bibliotekāro pakalpojumu saņemšanu arī personām, kurām ir dažādi fiziski apgrūtinājumi nokļūšanai līdz bibliotēkas telpām otrajā stāvā. Šī situācija tiek risināta arī ar pieprasīto izdevumu nogādāšanu pie lasītāja pirmajā stāvā, vai arī, piegādājot pieprasīto izdevumu lasītājam dzīvesvietā, ja tas ir nepieciešams. Arī Varakļānu bibliotēka atrodas Saieta namā, analogi izvietotās telpās, apkalpošana notiek līdzīgi.

Sausnējas bibliotēkai jaunu lasītāju piesaiste sadarbībā ar SAC (sociālā atbalsta centrs) "Kastaņas" un lasītāju apkalpošanu mājās. Vienu reizi mēnesī, parasti tas notiek mēneša pirmajā piektdienā, iepriekš sazinoties dodos pie lasītājiem uz SAC un centram blakus esošajām mājām "Pakalni" un "Ošiņi". Centrā mīt dažādi ļaudis ne tikai veci ļaudis, bet arī gados ne tik veci, bet cilvēki ar dažādām īpašām vajadzībām, tāpēc arī literatūra jāpiedāvā dažāda. Lai nokļūtu pie lasītājiem, transportu nodrošina pašvaldība. Covid -19 ierobežojumu laikā grāmatas nosūtītas ar aprūpētāju starpniecību.

Stirnienes bibliotēka lietratūru piegādā Varakļānu Veselības aprūpes centrā mītošajiem klientiem, kuri paši nevar ierasties bibliotēkā.

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām**

Pagasta bibliotēkās visbiežāk pasākumi tiek organizēti visiem interesentiem, izņēmums – bērnu auditorija. Bibliotēkās, kurās notiek klubu, ansambļu vai interesentu grupu tikšanās, mēģinājumi, nodarbības, paralēli notiek jaunāko grāmatu apskati, grāmatu maiņa.

Piemēri no bibliotēku darbības:

Aronas bibliotēkā aktīvi darbojas rokdarbnieces un kopš 2017. gada beigām arī audējas, kuras ir arī lielas lasītājas. Rokdarbnieču tikšanās bibliotēkā notiek ceturtdienās vismaz 2 reizes mēnesī vai pēc savstarpējas vienošanās. Blakus bibliotēkas telpām atrodas telpas, kurās ir pieejamas 3 stellas. Bibliotēkas vadītāja iesaista un pamāca, ja nepieciešams, jaunus interesentus aušanā.

Barkavas bibliotēkā, sadarbojoties ar keramiķi Līgu Skariņu, notika radošās darbnīcas "Barkava. Māls: Vēstījumi iz senajām mājvietām". Interesanta tikšanās notika ar Juri Ikaunieku- koka karošu meistarū. Sadarbojoties ar Barkavas kultūras namu notika dzejas dienu pasākumu "Viņi dejoja vienu vasaru". Literāri- muzikāls akustisks koncerts bija veltīts dzejnieka Māra Čaklā daiļradei. Lai iepazīstinātu bibliotēkas lietotājus ar Barkavas bibliotēkas vēsturi, interesentiem tika noorganizēta ekskursija- pastaiga "Bibliotēkai pa pēdām." Interesenti devās pastaigā par Barkavu, apmeklējot tās vietas, kur kādreiz bibliotēka bija atradusi sev mājvietu. Gada izskaņā tika izlikta Zanitas Kupres

fotogrāfiju izstāde “Četri gadalaiki. Viens gads.” Sadarbojoties ar Dabas izglītības centru “Rāzna” bibliotēkā notika zaļā pēcpusdiena- lekcija “Mitrāji un bioloģiskā daudzveidība”.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēka Facebook profilā foto akcija ”Ja es būtu grāmata” un apkopojums video rullītī guva plašu atsaucību.

Lazdonas bibliotēkā turpinot darboties “Stāstu bibliotēku” tīklā ir izveidojusies interešu grupa, kurus jau var saukt par stāstnieku kopu. 2020.gadā tika plānoti ikmēneša stāstu pasākumi

“Lunāro zīmju stāsti” janvārī

“Kaimiņu stāsti” februārī

“Sievšķības stāsti” martā – nenotika

“Mana izlasītā grāmata- tev” aprīlī- nenotika

“Ārstniecības zāliņu stāsti” jūnijā

“Saimnieču stāsti- gatavo ar garšu” augustā

“Personvārdu stāsti” oktobrī nenotika

Stāstnieku kopas dalībnieki stāsta stāstus atbilstoši izvēlētam tematam. Notiek viedokļu un domu apmaiņa. No 7 plānotajiem pasākumiem notika 4 stāstu pasākumi. Tematiskā stāstu pēcpusdiena “Personvārdu stāsti” notiks, kad tiks atcelti pulcēšanās ierobežojumi 2021.gadā.

Ļaudonas bibliotēkā notikuši vairāki pasākumi: tamborēšanas meistarklase, radošā darbnīca dekupāžā, datordarbnīca “Ar internetu uz TU”.

Mārcienas pagasta bibliotēkā iespēju robežās notikuši tematiskie pasākumi ar mērķi veicināt grāmatu lasīšanu un veikt arī izglītojošo darbu. Sadarbojoties ar “Latvijas Sarkanā Krusta” Mārcienas nodaļu, gada sākumā notika pasākumu cikls “Dvēseles pieturas”, kurā katrs ir aicināts iepazīt kāda dzejnieka dzeju un klausīties vietējo iedzīvotāju ceļojumu iespaidus vai stāstus par dažādiem hobijiem. Tradicionāli iecienīts un iedzīvotāju gaidīts ir „Puķu rīta” un dzejas dienu pasākums, šoreiz ārkārtas situācijas laikā tika izlikta izstādes bibliotēkas logā.

Mētrienas bibliotēkā pagasta svētku laikā organizēta diadēmu veidošanas meistarklase.

Degumnieku bibliotēkā turpinās par tradīciju kļuvusī “Draugu tikšanās” – čaklāko lasītāju kopā sanākšanas pasākums.

Ērgļu bibliotēka 2-5.septembrī bija sarunu festivāla “LAMPA” tiešsaistes skatīšanās vieta. Piedalījās akcijā “Diena bez rindām” un ar savu līdzdalību paplašināja pasākumus ar moto “Darīt digitāli- Tavs jaunais dzīvesveids!”. Pēc pieprasījuma konsultēja, pamācīja, palīdzēja pilnveidot digitālās prasmes bibliotēkas apmeklētājiem.

Jumurdas bibliotēkā grupai “Ģimenes darbojas kopā” notika 2 aktivitātes – Jāņu dienas priekšvakarā dekorēta saieta ēkas apkārtnē un šūpoles un “Dekupāža ar materiāliem no būvniecības veikala.” Novada vēstures saglabāšanas entuziastu grupa Covid 19 situācijas ietekmē savu darbību veica attālināti, vācot materiālus grāmatai.

Lubānas bibliotēka Starptautiskajā Veco ļaužu dienā viesojās pie Lubānas sociālās aprūpes klientiem. Šajā gadā bibliotēkas telpās aizsākās Lubānas evaņģēliski luteriskās baznīcas draudzes un tās mācītāja Reiņa Bikšes organizētās ALFA kursa nodarbības. Tās pulcēja 17 dažādu vecumu

klausītājus, kuri vēlējās izmantot iespēju uzzināt par kristietības pamatiem no dažādiem avotiem. Sakarā ar Covid-19 notika tikai 2 nodarbības. Turpinājās sadarbība ar Veselības klubu. Arī šīs nodarbības notika tikai līdz Covid-19 pandēmijas sākumam. Kupli apmeklēta bija otrā tikšanās reize, kad ciemojās mācītājs no Indijas F. Pols. Viņš Latviju apmeklēja jau trešo reizi un šoreiz viesojās arī Lubānā un iepriecināja ar pašgatavotu veselīgu ēdienu no Indijas virtuves. Tas, ko 25 cilvēki, nepievarēja, Indijā pietiktu tikai 8. Ēdiens bija garšīgs, lai arī neierasts.

Varakļānu bibliotēkā marta sākumā notika 3 izglītojošas nodarbības, kuras vadīja Swedbank speciālisti par bankas pakalpojumiem telefonā, datorā, internetbanku. Facebook lapas sekotāji varēja piedalīties virtuālajā viktorīnā "Senvārdi".

Murmastienes pagasta bibliotēkā Drošāka interneta dienas ietvaros tika organizēti datorapmācības kursi „Digitālās prasmes ikvienam – izglītībai, atpūtai, e-pakalpojumiem” gan interesentu grupām, gan individuāliem apmeklētājiem. Iespēju bez maksas apgūt iemaņas darbā ar datoru un interneta piedāvātās iespējas izmantoja 8 pagasta iedzīvotāji.

• **Uzziņu un informācijas darbs**

Šajā pārskata periodā lietotāji saņēmuši kvalitatīvu, uz zināšanām pamatotu un uz indivīdu orientētu informāciju. Darbinieki ir veltījuši uzmanību katra lietotāja konkrētajai situācijai, lai apmeklētājs arī turpmāk atgrieztos bibliotēkā. It sevišķi tas izpaudās pavasarī- ārkārtas situācijas laikā, kad lasītājus apkalpoja attālināti- lasītāju iepriekš pasūtīto lasāmvielu izsniedzot bezkontakta ceļā. Protams, vieglāk bija ar tiem apmeklētājiem, kuri ir ar datoriem un internetu uz „Tu” un kuriem ir konkrētas vēlmes. Tomēr ne katrs lasītājs varēja skaidri noformulēt savas tā brīža vēlmes pēc konkrētas grāmatas vai žurnāla. Bibliotekāriem nācās pielikt lielas pūles, pierādīt savu profesionalitāti un erudīciju, lai katram spētu sagatavot tīkamāko lasāmvielu. Tā bija arī laba lasītāju viedokļa izziņošana, kuru tobrīd veica caur telefonsarunām, caur e-pastiem.

Reģiona publiskajās bibliotēkās tradicionāli notikuši jaunākās literatūras apskati, bibliotekārās stundas. Kā viena no uzziņu darba formām ir tematiskās izstādes. Jaunums vairākās bibliotēkās, kur to ļauj atrašanās vietas 1.stāvā- izliktas izstādes logos.

Jumurdas bibliotēkā, lai informētu iedzīvotājus par notikumiem, kā arī popularizētu bibliotēkas pakalpojumus, tika ieviests jauninājums– informācija saieta ēkas logos, nosaucot tās par “planšetizstādēm”. Uz kartona plāksnēm (70x100 cm) izkārtota informācija – fotogrāfijas, ieskenēti materiāli, kopijas u.c. un iekārti ēkas fasādes logos. Šādā veidā iedzīvotāji neienākot telpās, varēja iepazīties ar 2 izstādēm:

“102/10”- Latvijas proklamēšanas gadadienai un Jumurdas saieta ēkas 10 gadu jubilejai.

“Kā Ziemassvētkus mēs svinējam.” Līdzīgi arī Mārcienas pagasta bibliotēkā veidotas logu izstādes.

Joprojām vietējās nozīmes bibliotēkās tiek veidotas tematiskās mapes, tiesa, ar lielu atlasu, kopumā ap 300, lai gan tās pakāpeniski zaudē savu nozīmi un to skaits sarūk, kā arī novadpētniecības tematikai veltītas 557 mapes, kuru skaits turpina pieaugt.

Galvenais uzziņu un informācijas darba uzdevums - profesionāli orientēties plašajā resursu klāstā, nodrošināt bibliotēkas lietotājiem informācijas pieejamību un attīstīt viņu prasmes pašiem meklēt

informāciju, sekmēt informācijas kvalitātes un ticamības izvērtēšanu. Apmeklētāji rosināti kritiski vērtēt dažādu portālu un mediju sniegto informāciju.

Bibliotēkā iespējams strādāt e - vidē visām vecuma grupām, izmantojot interneta resursus un abonētās datubāzes. Lasītāji ievērojami uzlabojuši savas prasmes informācijas tehnoloģijās un ikdienā lieto mājas datorus, mobilās aplikācijas, tāpēc arī konsultācijas ir mazāk nepieciešamas par informācijas tehnoloģijām, tomēr joprojām ne visi ir pietiekami zinoši.

Uzziņu meklētāji ir dažādi: lasītāji, skolēni, studenti, bezdarbnieki, pensionāri, interneta lietotāji. Arvien ikdiena ir jautājumi par autobusu kustību, pasta un pašvaldībā esošo iestāžu darbalaiku un telefona numuriem, maksāšanas iespējām internetbankā, vārdu nozīmju meklēšana krustvārdu mīklu minētājiem. Nākas palīdzēt orientēties gan VID, gan Elektrum, gan Tet un LMT. Jāpiebilst, ka ne visas dienā sniegtās uzziņas tiek reģistrētas.

Mētrienas bibliotēkā, lai lasītājiem vieglāk būtu orientēties grāmatu klāstā, atsevišķi izdalīta ir bērnu literatūra (norādes lielākas, dzeltenā krāsā), nozaru literatūra (norādes zaļā krāsā), daiļliteratūra (norādes oranžā krāsā, burtu norādes arī amerikāņu, angļu, franču, vācu literatūrai.) Novadpētniecības iespieddarbi iezīmēti ar oranžu iezīmi, bet grāmatas, kurās ir autogrāfī, var atrast pēc zaļās iezīmes. Līdzīgi arī Barkavas bibliotēkā.

Uzziņas un konsultācijas vietējās nozīmes reģiona bibliotēkās -

○ **2020. – 11333**

2019. - 11168

2018. – 11132

Reģiona publiskajās bibliotēkās notikuši:

○ **2020. - 77** literatūras apskati

2019. - 109

2018. - 65

Bibliotēkas darbinieki uzziņu iegūšanai visbiežāk izmanto abonētās datu bāzes un meklētājus: Letonika.lv, Lursoft laikrakstu datu bāzi; LNB kopkatalogu un datu bāzes, Madonas reģiona bibliotēkas kopkatalogu, kā arī citu reģionālo bibliotēku kopkatalogus, jebkuru pieejamo informācijas resursu internetā. Protams, arī tradicionālos informācijas avotus – uzziņu literatūru, periodiskos izdevumus utt. Raksturīga uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz e-uzziņām, kuras tiek pieprasītas un sniegtas ar interneta palīdzību, parasti e-pastu.

Pēc lietotāju pieprasījuma bibliotēkās sniedz konsultācijas un padomus grāmatu un dažādu informācijas materiālu meklēšanā, elektronisko resursu izmantošanā. Lietotāju apmācības visbiežāk saistītas ar dažāda veida rēķinu apmaksu, TET, Electrum, LAD, VSAA, apdrošināšanas kompānijas, portāla latvija.lv un VID pakalpojumu izmantošanas iespējām, e-pasta izveide. Pēc lietotāju pieprasījuma notiek individuālas datorapmācības, arī viedierīču lietošanas konsultācijas. Uzskaitīti sniegtie 2395 e-pakalpojumi.

• **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Reģiona bibliotēkās nav izstrādātas licencētas mācību programmas, mācību kursi netiek organizēti. Bibliotēkas savu izglītojošo funkciju veic ar atsevišķu lekciju, tematisku pasākumu, nodarbību, konsultāciju, izstāžu starpniecību.

- **Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem**

Sadarbība ar valsts, pašvaldības institūcijām, kā arī nevalstiskajām organizācijām pārsvarā notiek informācijas apmaiņas un izplatīšanas jomā. Apmeklētāji tiek informēti par norisēm pašvaldībā, informācijas aprīte tiek nodrošināta ar interneta resursu un drukātās preses starpniecību. Izvietota rakstiska informācija par iespējām iepazīties ar pašvaldības dokumentiem gan drukātā formā, gan interneta resursos.

Arī nevalstisko organizāciju informācija, kas tiek saņemta un ir aktuāla, pēc vajadzības tiek sniegta interesentiem.

Ērgļu bibliotēka ir viena no diviem VPVKAC (valsts un pašvaldību vienotais klientu apkalpošanas centrs) punktiem. Šo pienākumu bibliotēkas darbinieki daļa ar pašvaldības darbinieku, kurš klientus apkalpo novada domes telpās. Līdz ar VPVKAC pienākumu pildīšanu, Ērgļu bibliotēkas lietotājiem ir vēl ātrāka un izsmeļošāka informācijas pieejamība par pašvaldību, valsts institūciju un iestāžu darbību un pakalpojumiem. Bibliotēkās ir arī iespēja izvietot informāciju, kas saistīta ar dažādu pašvaldības un valsts institūciju un nevalstisko organizāciju darbību un pieejamību, līdz ar to arī informāciju saņemt interesentiem.

- **Elektroniskais katalogs kā pakalpojums**

Kopš 1999. gada reģiona – Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu, elektroniskajā kopkatalogā tiek iekļauta informācija par jaunieguvumiem bibliotēkās, tā ir pieejama ikvienam interesentam. Visās 33 bibliotēkās strādā ar BIS Alise, veikts rekatalogizācijas process, lasītāju apkalpošana modulī *Cirkulācija* rit visās bibliotēkās.

Covid-19 veicināja bibliotēku darbu autorizācijas datu izsniegšanā, piedāvājot iespēju strādāt ar katalogu attālināti, rezervējot, pagarinot nepieciešamo literatūru, Motivējošs faktors – ierobežotas pieejamības tradicionālajai grāmatai apstākļos - alternatīva lasīt e-grāmatas www.3td.lv

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2020)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2020)
			Cirkulācija	SB A	Komplektēšana		
Madonas, Cesvaines, Ērgļu, Lubānas, Varakļānu novadi	33 + 23 skolu = 56	1, 32 + skolu -20	53	50	53	2023	941 2019- 525 2018- 327

No visiem 2023 autorizētiem lietotājiem 879 ir Madonas novada bibliotēkā. Te bibliotēkām uzdevums-joprojām attīstīt šo pakalpojumu.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

Autorizēti lietotāji (2018)	Autorizēti lietotāji (2019)	Autorizēti lietotāji (2020)	% salīdzinot ar iepr. gadu
257	688	2023	+27; +34

Tabula "Autorizētie lietotāji"

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Autorizēti lietotāji (2018)	Autorizēti lietotāji (2019)	Autorizēti lietotāji (2020)	% salīdzinot ar iepr. gadu
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	1	10	13	+99; +30
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	7	24	62	+29.2; +38.7
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	7	7	21	+66.7
4.	Barkavas bibliotēka	29	29	24	-17.3
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka		10	56	+17.85
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka		10	44	+34
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	8	23	27	+34; +17
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	2	30	42	+150; +71
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	25	32	41	+25; +28
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	12	20	49	+40; +40
11.	Liezēres pagasta bibliotēka		11	25	+100; +44
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	12	12	19	0; +58
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	13	18	26	+38.5; +44.4
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	0	1	3	+1; +6
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	0	4	18	+22
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	1	12	23	+110; +92
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	3	15	16	+6

18.	Praulienas pagasta bibliotēka	32	30	31	6.25; +3.33
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	1	9	16	+8; +78
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	28	25	34	-11;+36
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	20	20	75	+58
22.	Vestienas bibliotēka	1	7	73	+95
23.	Cesvaines bibliotēka	8	64	62	-3.12
24.	Kraukļu bibliotēka	11	4	2	-36; -2
25.	Ērgļu bibliotēka	4	22	45	+48
26.	Jumurdas bibliotēka	0	6	19	+210
27.	Sausnējas bibliotēka		3	7	+133
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	8	10	48	+1.25;
29.	Meirānu bibliotēka	2	2	4	
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	13	26	78	+33
31.	Murmastienes bibliotēka			16	
32.	Stirnienes bibliotēka		3	1	

- **Digitalizācija**

Tas ir bibliotēku darbības virziens nākotnē, šobrīd nav attīstīts. Foto materiāli skenēti Kalsnavas bibliotēkā.

- **Iekšzemes un starptautiskais SBA**

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2018	2019	2020
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	1798	2270	2026
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	1988	2319	2222

Starptautiskais SBA šajā gadā nav izmantots.

Aktīva ir pagastu bibliotēku sadarbība ar Madonas novada bibliotēku, kā arī ģeogrāfiski tuvāk esošo bibliotēku starpā. Notiek dokumentu apmaiņa pagasta bibliotēku starpā. Aktīvāk SBA pakalpojums realizēts, Aronas, Kusas, Viesienas, Stalīdzānu, Lazdonas, Mēdzūlas, Ļaudonas, Sarkaņu, Biksēres, Cesvaines, Ērgļu, Jumurdas, Lubānas bibliotēkās. Ne visas bibliotēkas savā darba praksē pietiekami aktīvi pielieto šo pakalpojumu, daļēji atzīstot, ka nav bijis nepieciešamais pieprasījums vai

kā iemeslu minot tuvo ģeogrāfisko atrašanās vietu Madonai. Svarīgi, SBA reģiona robežās tiek veicināts bez papildus maksas, apzinoties sadarbības potenciālu.

SBA izmantošana

Nr.:p.k		Iekšzemes starpbibliotēku abonements	t.sk.no citām Latvijas b - tēkām saņ. dok.	uz citām Latvijas b - tēkām nos. dok.
1.	Madonas novada bibliotēka	1575	216	1359
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	182	131	51
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	92	40	52
4.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	209	197	12
5.	Barkavas bibliotēka	21	10	11
6.	Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka	100	97	3
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	8		8
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	14	14	
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	9	4	5
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	24	21	3
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	105	21	84
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	72	38	34
13.	Liezēres pagasta Mēdzūlas bibliotēka	161	161	
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	155	151	4
15.	Ļaudonas pagasta Sāvienas bibliotēka	39	35	4
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	74	5	69
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	28	6	22
18.	Ošupes pagasta Degumnieku bibliotēka	27	23	4
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	51	33	18
20.	Praulienas pagasta Saikavas bibliotēka	13	5	8
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	126	106	20
22.	Sarkaņu pagasta Bikšēres bibliotēka	93	28	65
23.	Vestienas bibliotēka	50	44	6
24.	Cesvaines bibliotēka	116	32	84
25.	Cesvaines novada Kraukļu bibliotēka	20	9	11
26.	Ērgļu bibliotēka	335	233	102
27.	Ērgļu novada Jumurdas bibliotēka	185	136	49
28.	Ērgļu novada Sausnējas bibliotēka	11	7	4
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	224	127	97
30.	Lubānas novada Meirānu bibliotēka	3	2	1
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	83	66	17
32.	Varakļānu nov. Murmastienes bibliotēka	21	15	6
33.	Varakļānu novada Stirnienes bibliotēka	22	13	9
	Kopā	4248	2026	2222
	Madonas novads	3228	1386	1842
	Cesvaines novads	136	41	95

Ērgļu novads	531	376	155
Lubānas novads	227	129	98
Varakļānu novads	126	94	32

- **Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā**

Lai popularizētu bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu klāstu, bibliotēkas aktīvi izmantoja ar sociālo tīklu profilus. Izaicinājums turpmākam darbam- apgūt IKT rīkus, lai organizētu tiešsaistes/ attālinātus pasākumus un aktivitātes.

6. Krājums

- **Krājuma komplektēšanas politika un organizācija:**

- ✓ ***krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā***

Komplektējot krājumu tiek ņemts vērā lasītāju sastāvs, vecums, intereses. Izvēloties jaunas grāmatas, tiek izskatīti izdevniecību piedāvājumi, salīdzinātas cenas un izvēlēts izdevīgākais piedāvājums. Pārskata periodā krājumu papildināja jauno grāmatu iepirkumi – pašvaldības budžeta finansējums un dāvinājumi. Jaunieguvumi galvenokārt ir latviešu valodā, citās valodās, piemēram, krievu, angļu, komplektē pēc pieprasījuma. Pieņemot bibliotēkā lasītāju dāvinājumus, tiek izvērtēta to saturiskā un fiziskā kvalitāte, kā arī izmantošanas iespējas – vai konkrētais izdevums tiks izmantots.

Pateicoties KM atbalstam LNB projektā “Vērtīgo grāmatu iepirkums Latvijas publiskajām bibliotēkām”, novembrī Madonas novada bibliotēka saņēmusi 1343 grāmatu eksemplārus 12708,86 EUR vērtībā. Šīs grāmatas tika sadalītas visām reģiona publiskajām bibliotēkām. Bērnu, jauniešu vecāku žūrijā saņemti 198 grāmatu eksemplāri 1579,92 EUR vērtībā. Projektā “Turpinot pilsonisko izglītību” saņemtas 88 grāmatas par 219.79 EUR, sadalītas visām bibliotēkām. Tas ir ļoti nozīmīgs bibliotēku krājuma papildinājums, ko atzinīgi novērtējuši arī lasītāji.

- ✓ ***informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu***

Krājuma attīstības politikas pamatā ir bibliotēkas galvenais uzdevums - veidot universālu un aktuālu, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu, nozaru un valodu dokumentu krājumu, lai varētu sniegt mūsdienīgus informācijas pakalpojumus un veicināt sabiedrības mūžizglītību. Bibliotēkas krājums tiek veidots tā, lai maksimāli apmierinātu visu lietotāju vajadzības.

2019.gadā izstrādāti *Krājuma komplektēšanas politikas dokumenti 2019-2021*. Tie ir izstrādāti visām bibliotēkām, kā pielikumi pievienoti bibliotēku gada pārskatiem.

- **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums:**

Finansējums krājuma komplektēšanai ir pietiekams. Madonas novada bibliotēkām tas tiek piešķirts atbilstoši iedzīvotāju skaitam.

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2018	2019	2020
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	88161	88355	85734
<i>t. sk. grāmatām</i>	67265	65760	50904
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>			
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	20896	21824	18452
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2.50	2.56	2.54
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	88161	88355	85734

Finansējums krājumam bērnu grāmatām un uz iedzīvotāju

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā	Bērnu grāmatām	Fin. krājuma m uz 1 iedz. apkalpes zonā
		2018	2018	2019	2019	2020	2020
1.	Aronas pag. Aronas bibliotēka	34	7	57	7	4.92	7
2.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	173	1.1	83	1.08	104	1.12
3.	Aronas pag. Viesienas bibl.	4	7		7.06		6.86
4.	Barkavas bibliotēka	239	2.33	278	2.45	368	2.73
5.	Barkavas pag. Stalīdžānu bibl.	55	2.33	78	1.33	76	2.45
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	370	2.73	356	2.85	63	2.24
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	208	1.24	252	1.33	146	1.16
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	57	5,4	60	6.6	63	0.9
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka		2.03		2.06		1.95
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	244	3.31	278	3.11	249	3.23
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	230	1.8	31	1.52	62	1.37
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibl.	0	10.62	0	7.83		9.70
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	304	1.35	271	1.56	146	1.38
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibl.	18	5.1	7	4.9		5.5
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka		1.87		1.89		1.92
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	175	1.8	58	2.17		2.13
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.	311	2.1	342	2.1	151	2

18.	Praulienas pagasta bibliotēka	431	1.84	397	1.43	390	1.6
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka		3.31	266	2.95	221	2.49
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	62	3.32	14	3.05	99	2.4
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibl.	162	4.15	84	3.01	107	2.3
22.	Vestienas bibliotēka	334	3.42	26	4.08	23	3.16
23.	Cesvaines bibliotēka	1961	3.1	2088	3.2	1827	2.83
24.	Kraukļu bibliotēka	82	2.08	42	2.08	189	2.9
25.	Ērgļu bibliotēka	990	2.11	837	2.28	1339	3.14
26.	Jumurdas bibliotēka	37	3.87	84	5.51	35	4.32
27.	Sausnējas bibliotēka	10	3.11	7	3.35	24	3.74
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	63	2,9	106	3.11	149	3.2
29.	Meirānu bibliotēka	28	4.21	8	3.55	6	4.91
30.	Varakļānu tautas bibliotēka		1.94	510	2.06	666	2.13
31.	Murmastienes bibliotēka	354	3.06	321	3.13	265	3.26
32.	Stirnieces bibliotēka	0	6.41	0	6.79	0	8.35

- **Rekatalogizācija**

Visās Madonas reģiona bibliotēkās krājums pilnībā rekatalogizēts, kopš 2012. gada visās bibliotēkās ir automatizēta lasītāju apkalpošana, izmantojot BIS Alise Cirkulācijas moduli.

- **Krājuma pārbaude**

Krājuma pārbaude veikta Ošupes pagasta Degumnieku un Bērzaunes pagasta bibliotēkās.

- **Krājuma rādītāji:**

Tabulā par 2020.gadu uzrādīti dati bez Madonas novada bibliotēkas krājuma.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2018	2019	2020
Jaunieguvumi kopā	24148	21882	19989
<i>t. sk. grāmatas</i>	10244	8621	8438
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>			
<i>t. sk. bērniem</i>	2714	1534	1008
Izslēgtie dokumenti	24986	26826	24138
Krājuma kopskaits	315871	311615	246811
Grāmatu krājuma apgrozība	0.54	0.54	0.40
Periodisko izdevumu apgrozība	2.53	2.34	1.52

✓ *situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi*

Atbilstoši bibliotēku noteiktajiem mērķiem, notiek sistemātisks, regulārs darbs ar krājumu. Lai gan finansējums krājuma komplektēšanai palielinās, samazinās jaunieguvumu skaits.

Citi jaunieguvumi

Gads	Grāmatas	Seriāl izdevumi	Audioviz. dokumenti	Karto grāfiskie	Attēldok.	Pārējie	Elektro niskie
2020	8438	11168	13	1	6	364	47
2019	8621	13151	70			40	
2018	10244	13735	139	1	1	26	1
Kopā krājumā	201889	44092	353	3	33	356	47

Komplektēšanas avoti:

Bibliotēkām izveidojusies laba sadarbība ar vietējiem grāmatu veikaliem Madonā: *Globuss (Latvijas Grāmata)*, *Zvaigzne ABC*, kur pastāvīgajiem klientiem ir 5-15% atlaides. Grāmatas tiek iegādātas izdevniecību izbraukuma grāmatu galdā semināru laikā. IK *Virja* ir lielisks sadarbības partneris semināros, gan grāmatu piegādē bibliotēkās uz vietas. Bibliotēkas izmanto iespēju internetā salīdzināt cenas, izvēlēties optimālāko literatūras iepirkšanas vietu.

Liela loma ir preses izdevumiem, jo ir pieprasījums to izmantošanai. Vidēji bibliotēkās tiek pasūtīti aptuveni 10-15 dažādi preses izdevumi. Bagāts abonēto preses izdevumu klāsts ir Ērgļu (52), Cescvaines (48) un Lubānas pilsētas (57), arī Kalsnavas (31), Sausnējas (24), Varakļānu (22) bibliotēkās, kur pārsniedz 20 dažādu nosaukumu preses izdevumus. Bibliotēkas preses pasūtīšanu veic elektroniskā formā, izmantojot akciju laiku, izdevēju mājaslapas, www.pasts.lv, tādējādi krietni ietaupot. Periodisko izdevumu izsniegums bibliotēkās pārsniedz grāmatu izsniegumu, kas apliecina nepieciešamību pēc daudzveidīga periodisko izdevumu piedāvājuma bibliotēkās. Krājumu papildināšanā nozīmīgi ir arī dāvinājumi.

Bibliotēkas arī šajā gadā nopietni strādājušas pie *krājuma rekonplektēšanas* darba, izslēdzot no krājuma ievērojamu daudzumu dokumentu, tādējādi veikts nopietns darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas. Tas turpināms darbs ikvienā bibliotēkā, uz ko norāda arī ieteikumi no akreditācijas komisijas. Salīdzināšanai krājuma **rekomplektēšanas** dinamika reģiona bibliotēkās pēdējo 3 gadu laikā:

Krājuma rekonplektēšana

Gads	Kopā	Grāmatas	Seriālizdevumi
2020.	24138	10274	14437
2019.	26826	13134	13661
2018.	24986	9238	15642

Turpinās darbs pie krājuma kvalitātes izvērtēšanas, īpaši Covid 19 ierobežojumu laikā arvien turpinot nepārtraukti uzturēt kvalitatīvu krājumu bibliotēkās. Izvērtēt kvalitāti rosina arī zemā grāmatu krājuma apgrozība - 0.40.

Krājuma apgrozība bibliotēkās

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.	Grāmatu	Period. izdev.
		2018	2018	2019	2019	2020	2020
1.	Aronas pag. Aronas bibliotēka	0.31	2.3	0.31	2.59	0.34	2.54
2.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	0.44	1.46	0.44	1.5	0.39	1.22
3.	Aronas pag. Viesienas bibl.	0.26	1.35	0.25	1.20	0.22	1.18
4.	Barkavas bibliotēka	0.49	1.38	0.45	2.97	0.38	2.31
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibl.	0.41	1.62	0.57	1.79	0.22	1.73
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	1	23	0.9	1.52	0.34	0.41
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	0.42	2.07	0.93	2.89	0.34	3.14
8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	1.56	3	0.89	1.89	1.23	1.54
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	0.53	1.7	0.61	1.71	0.27	1.73
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	0.58	6.1	0.41	2.9	0.8	0.6
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	0.77	1.54	0.69	1.45	0.74	1.45
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibl.	0.31	1.51	0.47	1.37	0.29	0.99
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	0.52	0.92	0.45	0.75	0.8	3.2
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibl.	0.15	0.70	0.16	0.64	0.18	0.56
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	0.13	3.41	0.17	1.12	0.22	0.75
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	0.35	1.18	0.38	1.29	0.33	1.73
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibl.	0.44	4	0.7	3.5	0,44	2.01
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	0.4	0.7	0.37	0.5	0.35	0.5
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	0.5	0.69	0.20	1.44	0.5	0.73
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	0.34	6.15	0.33	3.03	0.31	2.55
21.	Sarkaņu pag. Biksēres bibl.	0.6	4.95	0.53	3.56	0.55	3.12
22.	Vestienas bibliotēka	0.6	5.4	0.6	5.9	0.5	5.9
23.	Cesvaines bibliotēka	0.91	2.2	0.79	1.6	0.49	1.39
24.	Kraukļu bibliotēka	0.17	1.42	0.17	1.42	0.18	0.13
25.	Ērgļu bibliotēka	0.8	1.87	0.4	1.09	0.5	0.99
26.	Jumurdas bibliotēka	0.15	0.54	0.15	0.59	0.14	0.25
27.	Sausnējas bibliotēka	0.2	0.8	0.3	0.7	0.2	1.5

28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	0.6	1.7	0.65	1.58	0.7	1.38
29.	Meirānu bibliotēka	0.3	3.55	0.27	3.73	0.29	3.52
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	0.6	3.1	0.6	3	0.6	1.7
31.	Murmastienes bibliotēka	0,6	2	0.8	2.7	0.44	1.79
32.	Stirnienes bibliotēka	0.13	1.40	0.12	1.4	0.14	1.91

- **Datubāzes**

- ✓ *abonētās tiešsaistes datubāzes (t. sk. ar piekļuvi ārpus bibliotēkas telpām)*

Bibliotēkās tiek piedāvāta iespēja strādāt ar abonētajām datubāzēm (KISC) – Letonika un Lursoft laikrakstu datubāzi. Izmantotas tiek LNB datubāzes, filmas.lv.

Piekļuve Letonika.lv. ārpus vietējās nozīmes bibliotēku telpām pārskata periodā tika nodrošināta 20 bibliotēkās – 383 skatījumi 146 sesijās. 2019.gadā – 887 skatījumi 283 sesijās. 2018.

Attālināto piekļuvi aktīvi izmanto Lazdonas (125/39), Liezēres (149/15), Murmastienes (130/93) klienti.

- ✓ *pašu veidotās datubāzes*

Madonas reģionā datubāzes veido tikai Madonas novada bibliotēka.

- ✓ *datubāzu izmantojuma rādītāji*

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Datubāze	2018	2019	2020
Letonika	3658/2178	4499/ 3368	3900/ 2613
News	2025	1933	1716

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Nr. p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Letonika šķirkļi/ sesijas			News		
		2018	2019	2020	2018	2019	2020
1.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	23/16	51/18	36/22	0	16	6
2.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	114/63	148/93	35/35	102	61	28
3.	Aronas pagasta Viesienas bibliotēka	12/9	6/13	44/10	1	29	0
4.	Barkavas bibliotēka	52/34	46/30	35/28	13	8	6
5.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	35/42	48/50	46/50	0	0	0
6.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	57/123	125/271	72/280	11/28	60/29	39
7.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	5/8	12/8	14/7	54	112	42

8.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	32/59	56/30	60/31	0	31	13
9.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	57/35	33/26	10/15	82	133	140
10.	Lazdonas pagasta bibliotēka	264/39	195/38	125/39	100	59	10
11.	Liezēres pagasta bibliotēka	92/47	176/51	308/51	105	47	76
12.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	943/335	790/314	711/305	956	822	565
13.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	24/25	9/16	61/11	4	3	3
14.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	49/37	52/43	0/2	2	2	3
15.	Mārcienas pagasta bibliotēka	22/9	34/43	6/23	0	0	0
16.	Mētrienas pagasta bibliotēka	7/16	13/14	11/15	21	17	5
17.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	21/42	27/10	23/24	38	17	0
18.	Praulienas pagasta bibliotēka	33/47	130/66	51/38	19	26	36
19.	Praulienas Saikavas bibliotēka	21/23	48/51	38/41	9	64	44
20.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	17/15	110/32	17/17	0	0	0
21.	Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēka	698/398	520/547	260/205	230/690	180/ 572	124/ 381
22.	Vestienas bibliotēka	20/23	64/81	46/74	76	34	34
23.	Cesvaines bibliotēka	127/128	127/158	259/213	0	32	51
24.	Kraukļu bibliotēka	10/89	9/18	9/5	0	0	0
25.	Ērgļu bibliotēka	30/22	20/25	56/15	57	59	13
26.	Jumurdas bibliotēka	116/33	135/56	55/29	67	27	20
27.	Sausnējas bibliotēka	34/5	26/20	5/7	4	8	41
28.	Lubānas pilsētas bibliotēka	30/42	69/43	11/26	35	13	6
29.	Meirānu bibliotēka	21/7	16/9	7/7	4	3	0
30.	Varakļānu tautas bibliotēka	55/41	145/615	193/418	35	70	152
31.	Murmastienes bibliotēka	20/11 BK 183/66	19/12 BK183/66	130/105	0	0	2
32.	Stirnienes bibliotēka	6/30	8/8	5/4	0	0	0

- **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Grāmatas popularizētas grāmatu apskatos, izliekot literatūras izstādes par dažādiem autoriem-jubilāriem un publicēta informācija par jaunieguvumiem pagasta, novada informatīvajos izdevumos, pašvaldību mājas lapās, sociālajos tīklos. Bibliotēkās regulāri izliktas jaunumu izstādes, veidotas literatūras izstādes, to vidū rakstnieku un mākslinieku jubilejām un atceres dienām veltītas izstādes un dažādas tematiskas izstādes. Sociālajos tīklos un novada/ pagasta mājas lapās tiek ievietotas jaunieguvumu un lasītāko grāmatu “virtuālās izstādes”.

Bibliotēkās pie datoriem izvietota informācija par abonētajām datubāzēm, kā arī informācija par dažādiem interneta resursiem, tajā skaitā par pieejamību pašvaldības resursiem.

Kalsnavas bibliotēkā tiek izmantota 2018.gadā izveidota Lursoft digitālā aģenta kartīte, kas uzlaboja apmeklējumu biežumu. Šī iespēja tiek popularizēta kolēģu lokā. Tika konsultētas Kurzemes – Otaņķu un Cēres bibliotēku kolēģes par to, kā uzlabot abonēto datubāzu izmantošanas iespējas.

Aktīvāk jāizmanto arī Letonikas attālinātās pieejas iespēju piedāvājums, jo statistika liecina, ka joprojām ir maza izmantojamība. Informatīvais darbs jāturpina.

Gada sākumā, kā atzīmē Vestienas un Dzelzavas pagasta 1.bibliotēka, www.news.lv datubāzē bija nekorekta statistikas uzskaitē, jo, ielogojoties, vienmēr uzrādīja citu Latvijas bibliotēku.

- **Darbs ar parādniekiem**

Regulāri tiek veikts darbs ar parādniekiem. Ar skolas bērniem, sadarbojoties ar klašu audzinātājiem, tiek iesniegti atgādinājumi. Ar pieaugušajiem ir sarunas pa telefonu, sarakste e-pastos vai sociālajos tīklos, satiekoties. Pie šī jautājuma tiek strādāts regulāri. Šajā gadā daudz izsniegumu pagarinājumu ierobežojumu dēļ.

- **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības**

Krājumu iegādei finansējums ir vērtējams dažādi, tas ir aptuveni nemainīgs. Izdevumu cenas ir ļoti augušas, tāpēc iepirkto grāmatu skaits nepalielinās proporcionāli finansējumam.. Krājuma attīstībā vairāk tiek domāts par krājuma kvalitāti, nevis kvantitāti. Lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu, izmantotas SBA iespējas.

Bibliotēkās grāmatas cenšas iegādāties, veicot cenu apskatu dažādās grāmatu iegādes vietās un izvēloties lētāko.

Galvenā problēma vēl joprojām ir finansējums. Lai gan pašvaldības piešķirtais finansējums ir labs vai pietiekams, tomēr bibliotēkas krājuma vēlamu saturu un piedāvājumu lasītājiem, tas apmierina tikai daļēji. Problēma dažkārt ir nevērīgā lasītāju attieksme pret izsniegtajiem izdevumiem.

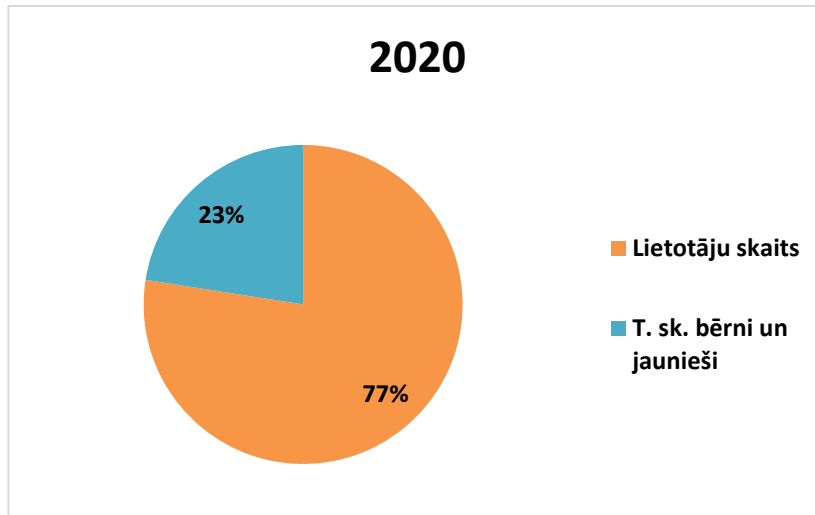
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

- **Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji**

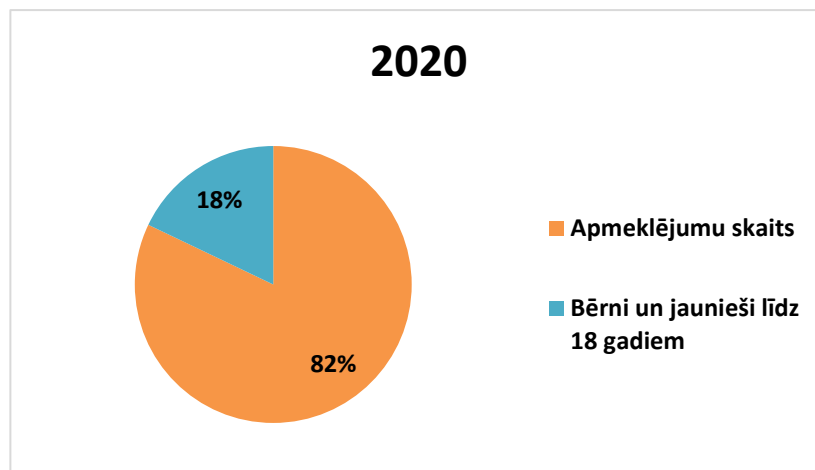
Galvenais mērķis darbā ar bērniem – radīt sajūtu par bibliotēku kā draudzīgu vidi, kur var atrast vajadzīgo informāciju, attīstīt lasītpraksi, kā arī saturīgi pavadīt savu brīvo laiku. Diemžēl saturīga brīvā laika pavadīšana nenotika ierobežojumu dēļ. Ārkārtējā situācija, attālinātais mācību darbs ietekmēja bibliotēku darbu ar bērnu un jauniešu auditoriju pat ļoti būtiski.

Analizējot galvenos darba rādītājus, tie visi ievērojami sarukuši. No reģiona iedzīvotāju kopīgā samazināšanās skaita 669, bērnu un jauniešu vecumā tas samazinājies par 121 jeb 2,2%. Tas nenoliedzami ir faktors, kas ietekmē bibliotēku rādītājus. Procentuāli samazinājušies lietotāju un apmeklējumu skaits, izsniegumu skaits pret kopējo skaitu. (skat. tabulu 22.lpp.)

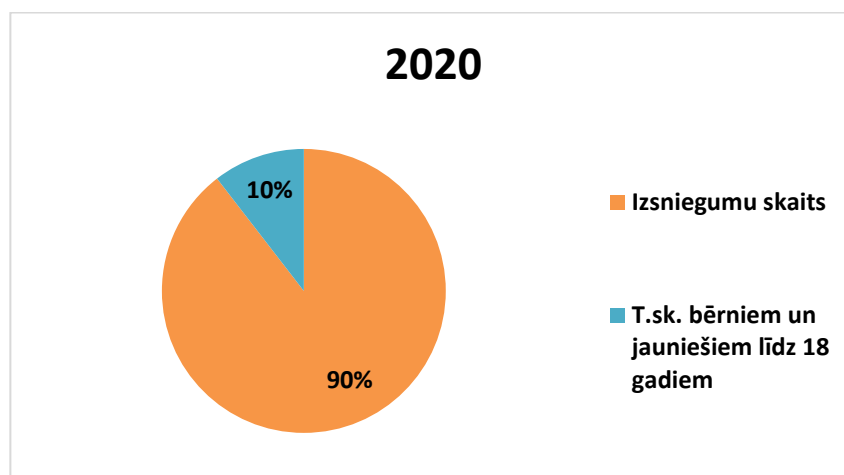
Lietotāji (2019. – 24/76%)

Apmeklējumi (2019.-22/78%)

Izsniegums (2019.-14/86%)

Covid- 19 ir ļoti ietekmējis darbu ar bērniem un jauniešiem, ierobežojumi radījuši pārrāvumu skolēnu lasīšanas paradumos. Kā atzīst vecāki, pedagogi un paši bērni, attālinātās mācības aizņēma lielāko dienas daļu. Tikai retais šajā laikā atvēlēja laiku arī daiļliteratūras lasīšanai. Neatkarīgi no Covid-19, bērnus un jauniešus piesaistīt lasīšanai ir liela problēma. Tehnoloģiju ienākšana bērnu dzīvē zaudē bērnos interesi par grāmatu. Jaunieši grāmatas lasa mazāk, bibliotēkas apmeklējuma mērķis ir datori un internets, brīvā laika pavadīšana. Arvien vairāk bērni nāk uz bibliotēku ar savām ierīcēm (mobilie tālruņi, planšetes), lai izmantotu bibliotēkā pieejamo bezmaksas Wi-Fi.

Tomēr Bērnu/ jauniešu žūrijas popularitāte apliecina, ka aktīva ir bērnu daļa, kas lasa labprāt, ar ieinteresētību.

Mazo lasītāju piesaistīšanai ļoti svarīgs ir vizuālais tēls – tādēļ ļoti svarīgi ir izveidot vidi, kur bērns jūtas patīkami, komfortabli un ērti.

- **Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu**

Metodisko un konsultatīvo darbu bērniem un jauniešiem reģionā vada un koordinē Madonas novada bibliotēkas metodiķe kopā ar Bērnu literatūras nodaļas vadītāju, kā arī ikdienas darbā konsultē bibliotēkas speciālisti.

Bērnu literatūras nodaļas ir Madonas, Cēsaines, Lubānas bibliotēkās.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)**

Komplektējot bērnu grāmatas, tiek domāts par visām vecuma grupām atbilstoši iedzīvotāju vecumam, lai krājums būtu daudzpusīgs un interesants gan mazākiem, gan lielākiem bērniem. Tiek komplektētas daiļliteratūras izdevumi, enciklopēdiskie izdevumi, arī spēļu grāmatas, dažādas izzinošas un attīstošas grāmatas, kā arī spēles, kuras tiek aktīvi izmantotas katru dienu. Liela nozīme ir “Bērnu žūrijas” grāmatām.

Taču joprojām jāsaka, ka kopumā ekonomiski saspringtajā laikā diemžēl nepietiek līdzekļu, lai spētu veidot kvalitatīvu, plašu jaunieguvumu piedāvājumu.

Krājumu komplektē proporcionali mērķauditorijas skaitam apdzīvojamā teritorijā. Salīdzinoši neliels jaunieguvumu skaits (1-10) ir Dzelzavas pagasta 2., Sāvienas, Vestienas, Jumurdas, Sausnējas, Meirānu un Murmastienes bibliotēkās. Bērnu grāmatu jaunieguvumu 2020.gadā nav Aronas, Viesienas, Mēdzūlas, Stirnienes bibliotēkās. Notiek SBA sadarbība literatūras nodrošinājumam.

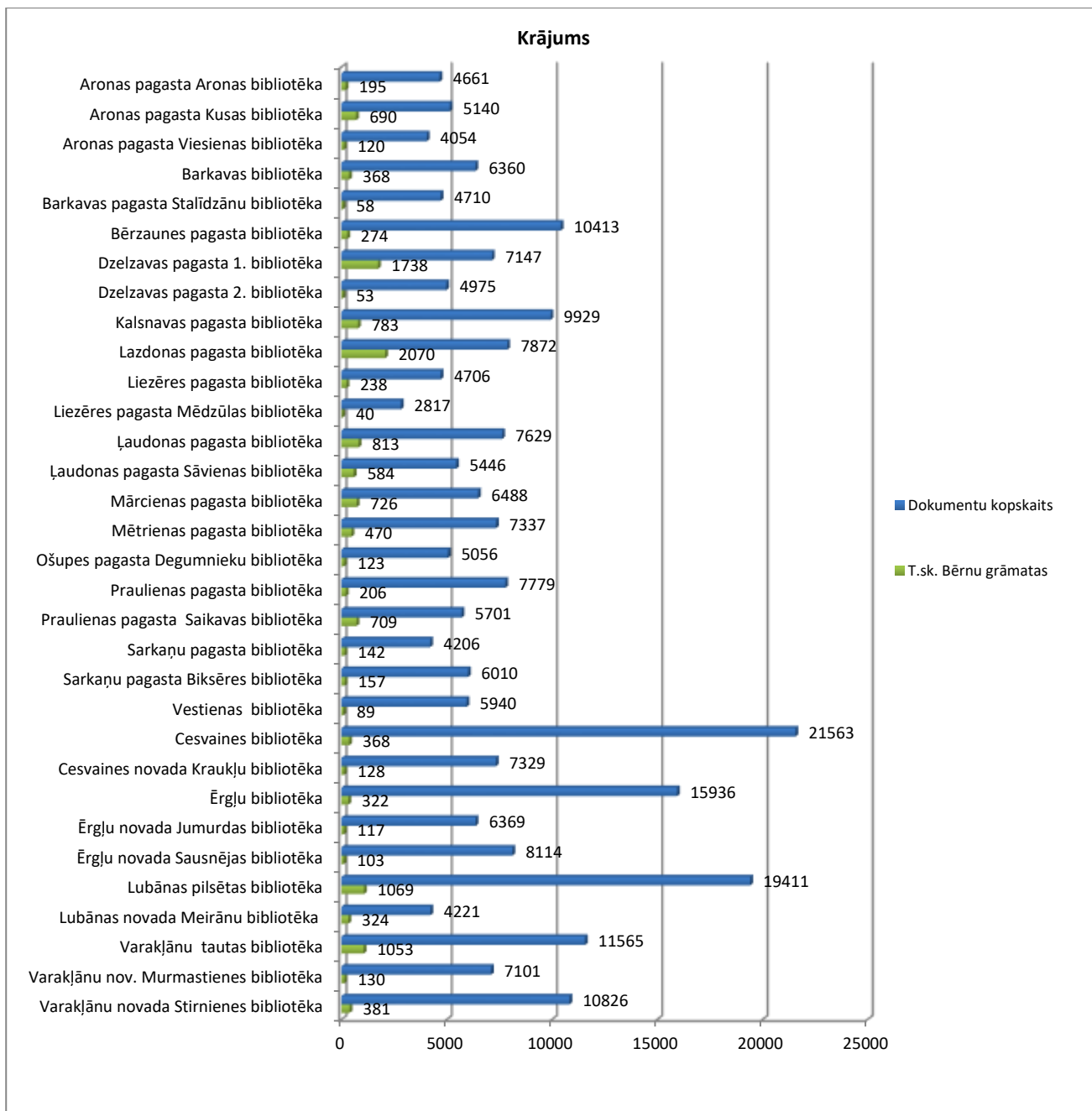
Jaunajiem lasītājiem ir savi grāmatu vērtēšanas kritēriji – tām jābūt jaunām, skaistām, krāsainām, ar daudzām ilustrācijām. Pakāpeniski, iespēju robežās, tiek veikta bērnu grāmatu krājuma uzlabošana.

Bērniem un jauniešiem tiek abonēti preses izdevumi – “Avene”; “Ilustrētā junioriem”; “Kā tas strādā”; “Kids”; Little Kids”; “Mazajam floristam”. Jaunieši lasa “Ilustrētā pasaules vēsturi”; “Ilustrētā zinātni” u.c. izdevumus. Netiek paralēli komplektēti pieejamie preses izdevumi skolas bibliotēkā.

Alternatīvo lietu komplektēšana notiek arvien vairāk, pakāpeniski. Bibliotēkās ir puzzles un spēles, tās tiek izmantotas atbilstoši telpu iespējām. Bet, ja bibliotēkas telpas nav piemērotas plašām aktivitātēm, tad speciāli netiek plānots papildināt alternatīvo lietu komplektēšanu. Ir rotaļlietas dažādu vecumu bērniem.

	Krājums -2020	krājums pārskata perioda beigās	t.sk.grāmatas	Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās	bērnu grāmatas	Jaunieguvumi	izslēgtie dokumenti	krājums pārskata perioda beigās
1.	Madonas novada bibliotēka									
2.	Aronas pag.Aronas bibliotēka	4661		162	140	3902			1	195
3.	Aronas pag. Kusas bibliotēka	5140		231		3948		57		690
4.	Aronas pag.Viesienas bibliotēka	4054		97	187	3274				120
5.	Barkavas bibliotēka	6360		261	225	5944		23	33	368
6.	Barkavas pag. Stalīdzānu bibliotēka	4710		135	128	3715		15		58
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	10413		259	1189	8492		60	29	274
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	7147		203	101	6022		45	9	1738
9.	Dzelzavas pagasta 2. bibliotēka	4975		163	153	3231		7	3	53
10.	Kalsnavas pagasta bibliotēka	9929		281	357	7494		62	30	783
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	7872		218	336	7420		44	53	2070
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	4706		180		2944		18		238
13.	Liezēres pag.Mēdzūlas bibliotēka	2817		94	30	1930				40
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	7629		208	147	6022		63	5	813
15.	Ļaudonas pag.Sāvienas bibliotēka	5446		134	155	3759		2	1	584
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	6488		201	585	5217		38	31	726
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	7337		170	288	5906		10	4	470
18.	Ošupes pag. Degumnieku bibliotēka	5056		205	433	4453		39	5	123
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	7779		205	129	5987		83	29	206
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	5701		116	281	4569		25	47	709
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	4206		161	223	3744		14	13	142
22.	Sarkaņu pag. Biksēres bibliotēka	6010		387	109	4865		29	2	157
23.	Vestienas bibliotēka	5940		181	558	5221		5	5	89
24.	Cesvaines bibliotēka	21563		613	740	17952		167	230	368
25.	Kraukļu bibliotēka	7329		282	238	6085		27		128
26.	Ērgļu bibliotēka	15936		755	561	12259		24	56	322
27.	Ērgļu Jumurdas bibliotēka	6369		162	434	5489		6	1	117
28.	Ērgļu Sausnējas bibliotēka	8114		252	524	6250		6		103
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	19411		1158	832	15726		43	52	1069
30.	Meirānu bibliotēka	4221		144	212	3681		2		324
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	11565		412	256	10249		87		1053
32.	Murmastienes bibliotēka	7101		242	343	6218		7	2	130
33.	Stirnienes bibliotēka	10826		166	380	9921			10	381
	Kopā	246811		8438	10274	201889		1008	651	14641
	Madonas novads	134376		4252	5754	108059		639	300	10646
	Cesvaines novads	28892		895	978	24037		194	230	496
	Ērgļu novads	30419		1169	1519	23998		36	57	542
	Lubānas novads	23632		1302	1044	19407		45	52	1393
	Varakļānu novads	29492		820	979	26388		94	12	1564

Jaunieguvumu skaits - 1008, no kopīgā grāmatu jaunieguvumu skaita sastāda 11.64 %. Bērnu grāmatas no grāmatu krājuma kopā – 7.25%.

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Tradicionāla darba forma bibliotēkās ir bibliotekārās/ informācijpratības stundas, kad atbilstoši bērnu vecuma posmiem tiek runāts par darbu ar uzziņu literatūru, par informācijas meklēšanas avotiem, pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, mazāko klašu skolēni dodas ekskursijā uz bibliotēku, veidoti grāmatu apskati, iepazīstināti ar bibliotēku elektroniskajiem katalogiem, datu bāzēm, apmācīti meklēt informāciju, runāts par drošu interneta lietošanu.

Bibliotekārās stundas vadītas pirmsskolas vecuma bērniem – pamatskolas vecuma skolēniem. Skaita sarukums saistāms ar pandēmijas situāciju.

2020.gadā - 39 bibliotekārās stundas

2019. gadā – 61

2018.gadā – 36

Bērnu žūrijas grāmatu kolekcija skolās kļūst par ieteicamās literatūras grāmatām.

Uzziņu skaita apkopošanu šajā mērķgrupā statistika neparedz. Bibliotēkas to, protams, dara, lai analizētu savu darbību.

Bibliotēkās ir materiāli, ko izvēlas jaunākie bērni, piemēram, spēlēt galda spēles, zīmēt, krāsot, pildīt krustvārdu mīklas, minēt mīklas, lasīt anekdotes – vienmēr pa rokai ir kaut kas ar ko nodarbināt bērnus – praktiskām, prātu attīstošām nodarbēm.

Nereti bērni nāk izrunāt kādu savu sāpi, jāspēj uzklaut, sadzirdēt, mierināt, dot padomu. Nāk vienkārši pavadīt laiku pēc skolas, iesaistoties savā starpā dažādās lomu spēlēs, jo šeit viņi jūtas komfortabli.

Lai gan šķiet, ka bērni ļoti labi pārzina jaunākās tehnoloģijas, tomēr nākas secināt, ka prasmes lielākoties ir saistītas tikai ar izklaidi – sociālajiem tīkliem, datorspēlēm u.tml. Bērnu prasmes dokumentu izveidē vai informācijas meklēšanā ir salīdzinoši vājas, tādēļ bibliotekārēm nākas šajos jautājumos palīdzēt arī jaunākajai paaudzei.

Nereti darbiniecēm nākas pildīt arī sociālo funkciju, mācot bērnus pieklājīgi uzvesties un risinot viņu savstarpējos konfliktus. Pāris reizes ir nācies arī pildīt mazu bērnu pieskatīšanas funkcijas, kamēr vecāki atrodas kādā kultūras pasākumā.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Kusas bibliotēkā tika izveidotas 10 bērnu auditorijai domātās izstādes: “Spociņi jokoja nokrēslā” (spoku stāsti un anekdotes bērniem), “Pēti kopā ar mums” (bērnu auditorijai domātas enciklopēdijas), “Ko dziedāja Grīziņkalna gaiļi” (Jānim Grīziņam), “Pasaku karaļa valstībā” (Hansam Kristiānam Andersenam), “Gliemežvāks katrā no mums” (Mārim Rungulim), “Brien dienas putenī” (Arno Jundzem), “Uz putnu lielceļa” (dzejas dienām), “Sīpoliņš, Dželsonīmo un citi” (Džanni Rodari), “Es jau sen tev gribēju ko vaicāt” (Markam Tvenam), “Bērnības zemē” (Zentai Ērglei). Bez tam, arī citiem rakstniekiem un arī citām atceres dienām veidotajās izstādēs tika iekļautas grāmatas bērniem, ja vien bibliotēkas fondos ir bijusi attiecīgā rakstnieka – jubilāra grāmatas bērniem, vai arī, ja par konkrēto atceres dienu ir pieejama bērniem piemērota literatūra. Grāmatas no Kusas bibliotēkas literatūras skolotāji izmantoja mācību darbam – literatūras stundām izmantoti mācāmā autora darbi, literatūra par viņu.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēkā bibliotekārās stundas janvārī ar Dzelzavas pamatskolas 1.klasi lasītveicināšana: dzeja pie eglītes, 4.klasi lasītveicināšana: iepazīstam bērnu lugas; jūnijā PII ”Rūķis” vecākā grupiņas lasītveicināšana: Bērnu žūrijas 2020 kolekcijas atklāšana; oktobrī Dzelzavas speciālās pamatskolas 6C grupas skolēni iepazīst bibliotēkas piedāvājumu: izstādes, grāmatas, IT, galda spēles. Radošo darbu izstāžu atklāšana janvārī Dzelzavas pamatskolas 3.klases Bērnu žūrijas ekspertu zīmējumu izstāde par grāmatu ”Meitene, kas gribēja izglābt grāmatas”; februārī Dzelzavas pamatskolas 1.klases un PII ”Rūķis” Bērnu žūrijas ekspertu Zīmējumu izstāde ”Pēkšņi vairs neesmu viens, no grāmatas draugi izkāpj”.

Mētrienas bibliotēkā: Bibliotekārā stunda “Dažādās grāmatas bibliotēkā.”

Bibliotekārā stunda “Iepazīsti savu bibliotēku un bibliotekāra profesiju.”

Bibliotekārā stunda “Kā radies papīrs?!”

Degumnieku bibliotēkā notika skolēnu iepazīšanās ar iestādes ikdienu. Bērni tika iepazīstināti ar bibliotēkā pieejamo krājumu un citām iespējām. Īpaša iepazīšanās ar bibliotēkas darbu bija PIG “Saulszaķēni” 5-6 gadus vecajiem bērniem. Bērni tika iepazīstināti ar bibliotekāres darba ikdienu. Rezultātā bibliotēka ieguva čaklus lasītājus- gan visu grupiņu kopumā, gan 2 bērnus individuāli. Priecēja, ka šie bērni atveda uz bibliotēku arī savus vecākus, kuri nebija apmeklējuši bibliotēku no saviem skolas vai studiju gadiem. Ir cerība, ka šie vecāki arī turpmāk veltīs laiku grāmatu lasīšanai. Par sadarbību ar pirmsskolas bērniem jāsaka paldies skolotājām.

Praulienas bibliotēkā bērnu auditorijai bija apskatāmas 9 izstādes:

1. „Paldies” diena
2. Annai Saksei -115
3. Pogas, podziņas
4. Mans tautastērps
5. Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatu izstāde
6. Rakstniekam Mārim Rungulim- 70
7. Komiksi
8. Septembris- dzejas mēnesis
9. Ziemassvētkus gaidot

Bibliotekārās stundas Ērgļu bibliotēkā:

Kādas grāmatas ir bibliotēkā - 1.klasei

Kādas grāmatas ir bibliotēkā - 3.klasei

Meklē un atrodi - 2.klasei

Teātris - 3.klasei

Bibliotekārās stunda PII sagatavošanas grupiņai “Zaķēni”

Konkurss “Izteiksmīga runa” -3 labākie devās uz Gulbeni prezentēt sevi.

2 radošās darbnīcas pirms Covid ierobežojumiem.

Jumurdas bibliotēkā bērni bibliotēku apmeklēja vasarā un brīvdienās. Organizēts nodarbību cikls “Jautrā vasara” ar dažādām zīmēšanas tehnikām, veidošanu, tējas zaļu vākšanu, herbāriju, sapņu ķērāju gatavošanu, informācijas meklēšanu utml. – 11 aktivitātes.

Lubānas pilsētas bibliotēkā pasākumi notika janvārī, februārī. Pirmsskolas vecuma bērniem: 21.janvārī Meirānu Kalpaka pamatskolas pirmsskolas vecuma grupas bērniem notika bibliotekārā stunda “Kas ir bibliotēka”.

18.februārī Lubānas PII Rūķīši 3 un 4 gadīgajiem bērniem notika bibliotekārā stunda “Iepazīstot profesijas- bibliotekārs”.

Sākumskolas skolēniem, vidējā un vecākā skolas vecuma pusaudžiem, jauniešiem plānotie pasākumi nenotika, jo, sākoties Covid- 19 un valdībai izsludinot ārkārtas stāvokli, skolotāji koncentrējās uz kvalitatīva mācību darba nodrošināšanu. Arī rudenī, kad atsāka plānot sadarbību, līdz darīšanai netika, jo atsākās dažādi ierobežojumi.

21. janvārī Meirānu Kalpaka pamatskolas pirmsskolas vecuma bērni kopā ar audzinātāju un auklīti ieradās iepazīties arī dažādām iestādēm Lubānā. Viena no tām bija bibliotēka. Iepazinās ar

bibliotēkas izkārtojumu, viņu vecumam atbilstošām grāmatām, aplūkoja izstādes. Bērni lika puzzles “Trīs sivēntiņi” un “Ansītis un Grietiņa pie raganas mājiņas”.

18. februārī Lubānas PII Rūķīši 3 un 4 gadīgie bērni kopā ar audzinātājiem profesiju nedēļā iepazinās ar bibliotekāra profesiju. Bērniem bija savi priekšstati par to, ko dara bibliotekārs. Tad kopīgi noskaidroja, kuri no tiem atbilst īstenībai. Stāstījums par bibliotēkā veicamajiem darbiem, bez kuriem tā nevarētu darboties. Praktiski iepazinās ar lasītāju reģistrāciju un grāmatu saņemšanas un izsniegšanas procesu, ar bibliotēkas iekārtojumu, grāmatām, audio materiāliem, ar runājošo lāci-Pasaku stāstnieku, puzzle un spēlēm. Nodarbības beigās bērni izvēlējās un izņēma grāmatas, kuras kopā ar audzinātājiem lasīs bērnudārzā.

Meirānu bibliotēkā 6.februārī pasākums „Drošs paliek drošs”. Skolēni spēlēja galda spēli un atbildot uz jautājumiem, pārbaudīja savas zināšanas ugunsdrošībā.

8.aprīlī Lieldienu laikā, sākoties Covid-19 ierobežojumiem, skolēni attālināti tika aicināti www.facebook.com piedalīties Lieldienu rotājumu izgatavošanā.

Bibliotēku nedēļā attālināti notika konkurss „Lielākiem un mazākiem domātājiem” katrai nedēļas dienai www.facebook.com bibliotēkas profilā.

11.septembrī Dzejas dienās pasākums. „Dzejas dienā- dzejas stunda” 1.-4.klasei. - veltījums dzejniekam Mārim Čaklajam- 80, tika lasīti dzejnieka rakstītie dzejoļi bērniem, zīmētas ilustrācijas dzejoļiem un noklausītas dziesmas ar dzejnieka vārdiem.

13.oktobrī radošo darbu stunda „Ko lapa redzēja savas dzīves laikā”. Bērni izvēlējās sev kļavas lapu, apvilka kontūru un iekšā uzzīmēja to, ko lapa redzēja dzīvojot koka zarā.

26.-27.decembrī bibliotēkas draugi tika aicināti nākt uz bibliotēku, lai kopīgi gatavotu Adventes vainagu un Ziemassvētku rotājumus bibliotēkai.

Gada laikā bibliotēkā un arī www.facebook.com bija aplūkojamas arī 33 izstādes bērniem.

Varakļānu bibliotēkā kopā ar divām PII grupām darbojās un kopīgi iepazinās ar bibliotēku caur grāmatām, spēlēm, rotaļām, klausīšanos un darba lapu krāsošanu.

Murmastienes bibliotēkā informatīvi, izglītojoši pasākumi un konkursiņi par bērnu drošību internetā “No interneta nebaidies, iemācies un draudzējies.”

Stirnienes bibliotēkā apskatāma Varakļānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde.

- **Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Lai piesaistītu bērnus lasītāju un apmeklētāju lokam, bibliotēkās tradicionāli tiek organizēti dažādi pasākumi- tikšanās, konkursi, radošās darbnīcas, burtu spēles, sportiski pasākumi, kuros atbilstoši tēmām piedalās dažādu vecumu bērni.

Kopā pārskata periodā no visiem vietējās nozīmes bibliotēkās organizētajiem pasākumiem 84 ir pasākumi šai auditorijai, izlikta 175 dažādas izstādes - tematiskās, literārās, bērnu darbu un citas.

Salīdzinoši:

2019. gadā – 176 pasākumi, 212 izstādes,

2018. gadā – 175 pasākumi, 170 izstādes,

Pārskatā nav Madonas novada bibliotēkas aktivitātes.

Konkursa “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” klātienē organizēja bibliotēkas Madonas, Cesvaines, Varakļānu novados, reģiona konkurss notika attālināti. Dalībai Rīgā izvirzīta skolnieks no Madonas pilsētas vidusskolas. Cesvainē janvāra beigās 5. un 6. klašu skolēni iesaistījās Nacionālās skaļās lasīšanas sacensībā, ko organizēja domes zālē. Jāsacenšas par dalību reģionālajā finālā Madonā. Žūrija tradicionālā – novada domes priekšsēdētājs, vidusskolas direktors un Cesvaines teātra aktrise. Arī žūrijas locekļi lasīja savas iepriekš izvēlētās grāmatas fragmentus. Noslēgumā – mūzika un našķi.

Nemainīgi svarīga nozīme lasīšanas veicināšanā ir „Bērnu žūrija” projektam, kurā iesaistījās 22 bibliotēkas, t.sk. 3 atbalsta bibliotēkas: Saikavas, Dzelzavas pamatskolas, Madonas Valsts ģimnāzijas bibliotēkas. Bibliotēkas pozitīvi novērtē iespēju papildināt krājumus ar augstvērtīgu literatūru un iespējām pulcēt vienotai programmai savus lasītājus visās vecuma grupās. Diemžēl Covid-19 krīze ļoti ierobežoja plānotās aktivitātes sadarbībā ar skolām, PII iestādēm, lai kopīgi lasītu kolekcijas grāmatas, kas ietekmēja arī anketas aizpildījušo ekspertu skaitu.

„Bērnu žūrija” bibliotēkās

Nr. p.k.	Bibliotēka	2020 (22)	2019 (18)	2018. (19)	2017. (23)	2016. (24)	2015. (25)	2014. (24)	2013. (17)	2012. (19)	2011. (21)	2010. (15)
1.	Madonas novada	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2.	Lubāna	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.	Varakļāni	x-vsk.	x-vsk.	x-vsk.	x- vsk	x- vsk	x-vsk.	x-vsk.				
4.	Kusa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
5.	Barkava	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
6.	Bērzaune	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
7.	Dzelzavas 1.	x psk.- atb.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
8.	Ērgļi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
9.	Lazdona	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
10.	Murmastiene	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11.	Degumnieki										x	x
12.	Prauliena	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
13.	Mārciena	x			x- sk	x-sk.	x-sk.	x-sk.				
14.	Vestiņa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
15.	Saikava	Atbalsta	Atbalsta									
16.	Sarkaņi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
17.	Stirniene					x	x	x	x	x	x	x
18.	Kalsnava	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

19.	Meirāni				x	x	x	x	x	x	x	x
20.	Kalsnavas psk.		x	x	x	x	x	x			x	
21.	Madonas v. ģimn.	Atbalsta									x	
22.	Bērzaunes psk.	x			x		x				x	
23.	Praulienas psk.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
24.	Cesvaines internātpsk.					x	x	x	x	x	x	x
25.	Liezēre							x		x		
26.	Liezēres psk.	x	x	x	x	x	x	x				x
27.	Ļaudona	x	x	x	x	x		x-vsk		x-vsk		
28.	Madonas pils. 1.vsk.				x	x	x	x				
29.	Mētrienas psk.			x	x	x	x					
30.	Murmastienes psk.						x					

Barkavas bibliotēkā sakarā ar epidemioloģisko situāciju valstī tika organizēti 3 pasākumi bērniem. Kopā ar bērnudārza grupiņu noorganizēja bērnu rītu “Šīs jaukās grāmatiņas.” Kopā lasīja grāmatiņu “Kaimiņi ” (Eineta Carfati). Bērņus sagaida pārsteigumi, kas gan tik nedzīvo aiz kaimiņu durvīm. Bērni stāstīja par saviem kaimiņiem, par to, kas dzīvo viņu mājā aiz durvīm. Visinteresantāk bija aplūkot bērnu zīmējumus “Mani kaimiņi”.

Jau daudzu gadu garumā bibliotēkā notiek Bērnu žūrijas noslēguma pasākums. 2020. gadā noslēguma pasākums “Grāmata aiz grāmatas.” Uz pasākumu pulcējās 18 grāmatu eksperti. Tika izspēlēta viktorīna “Vai atceries?” Pārlicinājās visi, cik kurš precīzi ir aizpildījis anketu, vai atcerējās, kuras grāmatas nominējis. Jāsaka, ka bērni diezgan labi atcerējās, kuru grāmatu ir nominējuši. 1.- 2. klašu grupā- 1.vieta “Kaimiņi”, 3.-4. klašu grupā 1. vieta- “Meitene, kas gribēja izglābt grāmatas.”

Bērniem patīk darboties. Un šoreiz viņi bija jaunie aktieri! Tika izspēlēta grāmata “Kaimiņi”. Izrāde izdevās lieliska. Bērni lika puzzles no grāmatu vāku attēliem. Zīmēja savu grāmatu māju-bibliotēku.

Noslēgumā katrs dalībnieks saņēma Apliecinājumu par dalību bērnu žūrijā un balviņu. Bija sarūpētas mini kūciņa katram dalībniekam. Paldies skolotājai Inārai par atbalstu Bērnu žūrijas noorganizēšanā.

3.- 4. klases skolēniem notika dzejas dienām veltīts pasākums “Saules sildītie.” Neklātienē bērni tikās ar dzejnieci Inesi Zanderi, klausījās dzejnieces runātos dzejoļus.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēkā februārī Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas 2019 noslēguma pasākums Dzelzavas pamatskolā ar labāko grāmatu prezentācijām un apbalvošanu. Dalībnieku skaits 52: no Dzelzavas pamatskolas 37 eksperti, no bērnudārza ”Rūķis” 11 eksperti un 4 eksperti vecāki. Dalībnieki ar prieku saņēma LNB Bērnu literatūras centra dāvinājumu – atslēgu piekariņu ar bērnu un jauniešu ekspertu logo. Diplomus, balvas un pasākuma kulminācija - lielā žūrijas torte ar salūta svecīšu spožo uguņošanu un prieka sajūta par labi padarītu darbu, sarūpēta no Dzelzavas 1. bibliotēkas.

Maijā, lai aktualizētu un vienotu lasītājus jaunajai lasīšanas veicināšanas sezonai “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2020”, sadarbībā ar Dzelzavas kultūras nama vadītāju Baibu Meieri, ikvienu aicināja piedalīties foto akcijā virtuālās iztēles spēlē “Ja es būtu grāmata”, ļaujot grāmatai būt brīvai kopā ar tikpat brīvu lasītāju. Dalībniekiem bija jāizveido savs foto ar grāmatu, jāpublicē fotogrāfija savā Facebook laika joslā ar tēmturi #jaesbutugramata (varēja sūtīt arī messenger, e-pastā), kas pēc tam tika apkopotas videoklipā un publicētas 12. maijā Dzelzavas bibliotēkas un kultūras nama Facebook, kā arī saite bibliotēkas mājas lapā. Noteiktajā termiņā tika saņemti 25 foto, kas ir iekļauti video, pārējie uzņēmumi sekoja vēl pēc tam. Piedalījās bērni, skolēni, pieaugušie no dažādām Latvijas vietām. Jāpiezīmē, ka šis bija pandēmijas izolācijas laiks, kad bibliotēkas bija klātienē apmeklējumam slēgtas. Izveidotais video rullītis :

<https://www.facebook.com/baiba.daigina/posts/3072673679459893&>

Lazdonas bibliotēkas lasītāji tiek iesaistīti lasīšanas veicināšanas konkursā Bērnu/jauniešu+vecāku žūrija. Gada sākumā tiek noslēgts iepriekšējais konkursa gads.. Un vasarā uzsākta jaunā lasīšanas tūre.

Kā motivācijas balva par 2019 g. konkursu bija ekskursija plānota maijā, bet sakarā ar pandēmiju īstenota rudenī. Lazdonas bibliotēkas lasītāju ekspedīcija uz Āraišu ezerpils Arheoloģisko parku, Āraišu dievnamu 1.oktobrī.

No kopīgiem pasākumiem paspēja sadarbībā ar Lazdonas pamatskolas bērniem organizēt “Laba grāmata vairo cilvēka gaišos spēkus.” Iesākoties jaunajam mācību gadam sākas bibliotēkas sadarbība ar Lazdonas pamatskolas skolēniem lasīšanas veicināšanas konkursā Bērnu/jauniešu+vecāku žūrija '20. 17.septembrī skolēni apmeklēja bibliotēku, lai iepazītu jauno grāmatu kolekciju. Uzsākot lasīt priekšmaratonu, kas noslēgsies 2021.g.janvārī ar vērtēšanas anketas aizpildīšanu, bērni saņēma lasīšanas aploksni un zīmuli, kur pierakstīt no grāmatām gūtās atziņas un pārdomas.

Dzejas dienas veltītas dižskolotājai, dzejniecei Adinei Ķirškalnei-105 jubilejā.

30.septembrī notika literārs pasākums “Dzejas un labo domu stunda”. 21. oktobrī “Spoku stāstu vakars” skolēnu brīvlaikā. Stāstīt un klausīties spoku stāstus krēslainajā novakarē bibliotēkas iekšpagalmā pie ugunskura, mīlojoties ar “spoku kauliņiem”, bija ieradušies pavisam nedaudz drosminieku. Stāstīšana un draiskošanās notika jautrā un baisā gaisotnē.

Ļaudonas pagasta bibliotēkā februārī 6.klases skolēniem aktivitāte “3D pildspalvu burvība”, veidoja dažādus priekšmetus, attīstot iztēli, radot bērnos interesi par bibliotēku un tās piedāvājumu. Īsi pirms Helovīndienas mazie lasītāji aicināti uz Spoku stāstu radošo darbnīcu. Tika izstādīta tikai 1 PII “Brīnumdārzs” bērnu radošo darbu izstāde “Daba mostas... putniņi dzied...”

Degumnieku bibliotēkā visgrūtāk lasīšanai piesaistīt pusaudžus. Sadarbībā ar MFC “13.KM”, pusaudžiem un citiem interesentiem tika piedāvāts piedalīties izaicinājumā “Pārsteiguma tikšanās ar grāmatu.” Sākumā bija jūtama lielāka pusaudžu aktivitāte, bet decembra beigās, sakarā ar to, ka bibliotēkas no 21. decembra tika slēgtas sakarā ar Covid 19 pandēmijas ierobežojumiem, lasītāju aktivitāte samazinājās. Izaicinājums turpinās līdz 2021. gada februāra beigām un pašlaik tajā ir iesaistījušies 9 bērni un jaunieši. Lielu iniciatīvu šajā pasākumā izrāda MFC vadītāja Dace Kalniņa.

Praulienas bibliotēka bērniem un jauniešiem noorganizēja 8 pasākumus:

1. Velo-foto orientēšanās
2. Dzejas dienu ieskandināšana PII Pasaciņa
3. Dzejas dienu aktivitāte – apmeklētāji izvēlas kādu dzejoli un nolasa
4. Pasākums PII Pasaciņa „Sprīdīšu” grupas bērniem

5. Pasākums: PII „Pasaciņā”, rudens pasaka „Rācenis”
6. Ja tev rudens krāsas saujā – Dzidras Bogatirevas jubilejas pasākums, bērni lasīja dzejnieces dzeju bērniem
7. Foto orientēšanās „Pa Rūķa pēdām”
8. Izstāde- konkurss: Mans videi draudzīgais Ziemassvētku rotājums

Gandrīz visi pasākumi tika organizēti sadarbojoties gan ar Saikavas tautas nama vadītāju Sarmīti Lazdiņu, gan Saikavas bibliotēkas vadītāju Līgu Taukuli, gan Praulienas pamatskolas un pirmskolas izglītības iestādes darbiniekiem.

Veiksmīgākais pasākums bija Foto orientēšanās „Pa Rūķa pēdām”, kuru organizēja sadarbībā ar Saikavas tautas nama vadītāju. Protams, pasākumā varēja piedalīties gan bērni, gan pieaugušie. Daudzām ģimenēm tas izvērtās par kopīgu ceļojumu un piedzīvojumu, šajā aktivitātē vecāki atbalstīja bērnus, gan fotografējot, gan palīdzot atrast nepieciešamos objektus un atbildes uz jautājumiem.

Par tradīciju ir izveidojies brauciens uz Lielajiem lasīšanas svētkiem Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, braucienā apvienojas lasītāji no abām pagasta bibliotēkām un Praulienas pamatskolas bibliotēkas.

Sarkanu bibliotēkā lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu/jauniešu/vecāku žūrija 2019” piedalījās 18 lasītāji. Jau tradicionāli, vasarā čaklajiem lasītājiem tiek dāvāta ekskursija. Šoreiz maršruts veda uz Dikļiem, kur gaidīja tikšanās ar rakstnieku Viku pasaku parkā un Neikenkalna dabas koncertzāles apskate. Apmeklēja zoodārzu “Ezerlejas” Launkalnes pagastā. Tālāk devās uz Trikātu - ražotni “R CHOCOLATE”. No meistares atraktīvā stāstījuma uzzināja par šokolādes īpašībām apstrādes procesā. Mājup veda šokolādes ar paša rokām veidotu rotājumu. Lai grāmatu ekspertiem sagādātu svētku noskaņu un atsauktu atmiņā vasaras saldus piedzīvojumus ekskursijā, šokolādes ražotnē bibliotēkas vadītāja pasūtīja Ziemassvētku paciņas. Jauki bija redzēt prieku saņēmēju acīs.

Lai Sarkanu bibliotēkas apmeklētājus iepazīstinātu ar pagasta multifunkcionārā centra “Logs” darbību, tika iekārtota bērnu zīmējumu izstāde “Mana pasaule”.

Vestienas bibliotēkā organizēja dzejas dienu pasākumu. Latvijā dzejas dienas noritēja ar moto- “Dzeja dziedē”. Kas to lai zina, vai dziedē, bet to, ka ar dzeju var arī spēlēt, Vestienas pamatskolā izbaudīja 1.-8.klašu skolēni. Skolotājas Inga Stradiņa un Agnese Ģērķe bija izdomājušas dažādus uzdevumus- salikt pareizā secībā dzejoli, atrast vārdiem atskaņas, no žurnālu virsrakstiem izveidot dzejoli, pierakstīt turpinājumu pēc dzejoļa pirmās rindiņas. Pagasta bibliotēka aicināja uz aktivitāti- dzejas puzzle! Patīkama bija bērnu aizrautība, kad, saliekot puzzle, atklājās, ka dzejolis ir par Vestieni.

Cesvaines bibliotēkā jau tradicionāli norisinājās lasītveicināšanas projekts “Burtu spēles”, kur jaunā paaudze vairākās vecumu grupās lasa grāmatas, piedalās radošajās pēcpusdienās, izsaka savas pārdomas par grāmatām un vērtē tās. Šī gada “Burtu spēles” bija pārbaudījums gan bibliotekāriem, gan lasītājiem. Grāmatu lasīšanai un vērtēšanai pieteicās 62 skolēni, bet, sākoties COVID-19 pandēmijai, attālināti radošajās darbnīcās un izaicinājumos piedalījās, kā arī iesniedza anketas vien 16 dalībnieki. Visi 16 saņēma dāvanīgas par neatlaidību. Katrā vecuma grupā visaugstāk novērtētās grāmatas: V. Nazarova “Slepenā dziesma”, H. Tumanjana “Pasakas”, J. Zvirgzdiņa “Lāču republika”, E. Dacjūtes “Laime ir lapsa”. “Burtu spēles” atklājām janvārī. Šim pasākumam kopā tika piedāvātas 55 grāmatas. Vienā “Burtu spēļu” radošajā pēcpusdienā 1.-2. klasēm par “Grāmatu par zilo zirdziņu” paspējām bērnus saaicināt klātienē, taču 3 notika attālināti, kad līga elektroniski deva uzdevumu, un jaunieši elektroniski iesūtīja atbildes un radošo darbu foto vai video. “Burtu spēļu” noslēgumā (Covid-19 epidēmijas laikā) ar pasākuma rezultātiem dalībnieki tika iepazīstināti individuāli un lasītājiem nodotas dāvanīgas.

Kā viens no patīkamākajiem aizvadītā gada pasākumiem palicis atmiņā “Velobrauciens par bibliotēkām” (Cycling for Libraries, <http://www.cyclingforlibraries.org>) – augustā. Tajā iesaistījās 12 bibliotēkas draugi un bibliotekāres. Šogad pievarēja aptuveni 20 km ceļa, kādu, iespējams, savulaik mērojuši ievērojami mūsu novada literāti - Augusts Saulietis, Jānis Ezeriņš un Pēteris Sarķis. Ceļš veda gar Cesvaines evaņģēliski luterisko baznīcu, Cesvaines draudzes skolu, Sakumkrogu, pietājot pie Grašu muižas pils un Grašu pagastskolas. Pieveicot ne vienu vien kalnu un leju līkumotajā Grašu meža (Plātera) ceļā, gar Kalnakrogu nonāca rakstnieka Augusta Saulieša mājās “Saulieši.” Tālāk devās uz A. Saulieša krustdēla rakstnieka Jāņa Ezeriņa dzimtajām mājām “Beiriem.” Māju saimniece ļoti laipni uzņēma savā sētā, ļaujot ielūkoties istabā, kur pasaulē nācis un pirmos soļus spēris viens no izcilākajiem latviešu īsprozas meistariem Jānis Ezeriņš - viņam 2021. gada 9.aprīlī apritētu 130 gadu!

Oktobrī valsts veselības nedēļas ietvaros bibliotēkā norisinājās aktivitāte “Pacel Hariju Poteru!” – jāveic pēc iespējas vairāk pietupienu, turot rokās grāmatas “Harijs Poters”. Par piedalīšanos katrs saņēma pildspalvu, bet spēcīgākie – nozīmīgākas balvas projekta noslēgumā. Šajā pasākumā iesaistījāmies kopā ar novada sporta organizatori, vidusskolu un citām iestādēm.

- **Sadarbība ar izglītības iestādēm “Kompetenču pieejas mācību saturā (Skola 2030)” ietvaros**

Tā ir sadarbība ar skolām, PII jebkura radoša pasākuma organizēšanā.

Kalsnavas bibliotēka organizēja 5.klases skolēniem tikšanos ar brīvdārziņi Aiju Kaškuri stādaudzētavā “Igaijas.”

Rudenī notika vairāki pasākumi Degumnieku pamatskolas skolēniem. Par pietiekoši veiksmīgu var uzskatīt sadarbību Dzejas dienas ietvaros. Bērni piedalījās gan Dzejas dienu viktorīnā, skolotājas Daces Koļesņikovas vadītājās latviešu valodas stundās Degumnieku bibliotēkā un Dzejas dienu pasākumā ar dzejnieci Sarmīti Radiņu. Diemžēl, laiks, kad bērni varēja apmeklēt bibliotēku ar visu klasi, bija ļoti īss, bet pusaudžiem patīk uz pasākumiem vai iestādēm doties nevis pa vienam, bet bariņos.

Vestienas bibliotēkai šajā jomā sadarbība ir bijusi ar Vestienas pamatskolu- saistībā ar kompetenču izglītību, daži skolēni izmantoja datu bāzē Letonika pieejamo literatūru krustvārdu mīklām (IT apmācības + lasīšana+ radošā domāšana).

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Liela nozīme ir sadarbībai ar PII audzinātājām, vietējām skolām, skolotājiem, klašu audzinātājiem, arī mākslas un mūzikas skolām. Sadarbības izpausmes vērojamas ikvienā pasākumā, izliktas mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes.

Labāka sadarbība ar pirmsskolas vecuma bērniem ir tajās bibliotēkās, kas atrodas vienās telpās vai to tuvumā, piemēram Barkavas, Bērzaunes, Dzelzavas pagasta 2., Lazdonas, Ļaudonas, Degumnieku, Praulienas, Lubānas, Cesvaines bibliotēkās.

Daudz laika Bērzaunes pagasta bērni pavada bērnu un jauniešu centrā “Rīts”, kur ir sarūpētas elegantas galda spēles, pieejami datori, tiek rīkotas dažādas nodarbības un pasākumi. Šeit ir mainījusies darbiniece un bibliotēkas viens no mērķiem nākamajā gadā ir attīstīt un veicināt jaunu sadarbību ar jauniešu centru.

Kalsnavas bibliotēkā augustā sadarbībā ar Madonas novada bibliotēku – tikšanās ar rakstniekiem V. Ķeru un L. Vinogradovu (VKKF atbalstīts MNB projekts).

Kraukļu bibliotēkā darbs ar bērniem un jauniešiem notiek ekskursiju veidā, bibliotēka atrodas likvidētajā Kraukļu skolā. Šajā gadā bibliotēku apmeklēja 4 Cesvaines vidusskolas klases, apskatot arī 2.stāvu, kā arī Cesvaines VUGD.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā**

Madonas novada bibliotēkas rīkotajos semināros tiek runāts par darbu ar bērniem novitātēm, aktualitātēm. Atsevišķi darbinieki apmeklējuši profesionālās pilnveides pasākumus, kuros kāda no tēmām veltīta šim darbam.

Vērtīga ir kolēģu pieredze šajā jomā, dodot vielu pārdomām, ko vēl varētu darīt darbā ar bērniem, lai interese par grāmatām bērnu vidū palielinātos.

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Daudzās bibliotēkās samazinās bērnu skaits –iedzīvotāju skaita ziņā, līdz ar to arī bibliotēkas lasītāju skaits samazinās.

Attālinātās mācības – organizēt attālinātas aktivitātes, tiešsaistes pasākumus, izmantojot IKT rīkus, sociālos tīklus.

Lai veicinātu lasīšanu, jāorganizē un jāiesaista ģimenes lasīšanas programmās.

Ļaudonas bibliotēkas secinājumi: vērojama tendence – bērnu nevēlēšanās lasīt. Risinājums – lielāka ieinteresētība no skolas puses kopīgām aktivitātēm, stingrākām prasībām uz ieteicamo literatūru. Bibliotēkai jāmeklē risinājumi mūsdienīgam piedāvājumam, jauniešiem saistošām aktivitātēm – jaunu galda spēļu, interaktīvu spēļu iegāde, aktīvāka krājuma uzlabošana. Problēma – novecojusī datortehnika gada nogalē tika atrisināta – bibliotēkas apmeklētājiem tika iegādāti 2 jauni datori. Mazinoties “Covid -19” ietekmei, jādomā, ka datorpakalpojums bērnu/jauniešu vidū atkal varētu būt pieprasīts.

8. Novadpētniecība

- **Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes**

Novadpētniecība- ļoti nozīmīgs bibliotēku darbības virziens.

Bibliotēku tematiskajās mapēs turpina krāties materiāli par pilsētām, pagastiem – to ļaudīm, dabu, norisēm sabiedrībā un politikā. Bibliotēkās ir vieta novadpētniecības krājumam, materiāliem, kas nemitīgi tiek pilnveidots un papildināts.

- **Novadpētniecības krājums:**

- ✓ ***komplektēšana, ietvertu materiālu veidi***

Bibliotēkas turpina papildināt tematiskās un novadpētniecības mapes par pagastu, pilsētu vēsturi un novadniekiem. Pamatā tās ir rakstu kopijas no preses izdevumiem, izdrukas no interneta resursiem, grāmatas par novadu un novadniekiem. Pieejamas 557 novadpētniecības (2019. gadā-514) tematikai veltītas mapes, arī albumi, dzīvesstāsti izdevumi, akti par zemes piešķiršanu lauksaimniecības zemēm, arī iedzīvotāju atmiņas rokrakstos.

Kalsnavas bibliotēkā veikta 358 bibliotēkas krājuma fotogrāfiju skenēšana- tās izkārtotas 10 failos. Kopā ar kultūras namu tiek veidots pagasta vēsturisko fotogrāfiju arhīvs. Novadpētniecības materiāli izmantoti, gatavojot aprakstu par Kalsnavas pagastu Madonas TIC gidu kursiem (ar cerību, ka epidemioloģiskā situācija ļaus klātienē vadīt ekskursijas).

Jumurdas bibliotēkā izveidota jauna mape “Jumurda presē. Arhīvu raksti”. Ārkārtas situācijas laikā, pavasarī, tika izmantota iespēja apzināt digitālās bibliotēkas Periodika.lv resursus un šī darba rezultātā mapes tika papildinātas ar apm. 50 vienībām novadpētniecības materiālu.

Varakļānu bibliotēkas krājumā ir dažādi nepublicētie materiāli, piemēram, M.Zeimules un D.Mjartāna veidotais apraksts “Varakļānu novada sieviešu goda tērps”, J.Broka “Klōnu pusē” – ieskats Varakļānu apvidus vēsturē līdz 1980.gadam divos sējumos, E.Leišas bakalaura darbs “Varakļānu kultūras dzīve 1920.-1940.”.

Laikrakstu bibliotēka www.news.lv piedāvā iespēju saņemt informāciju par interesējošām tēmām. Tā nu uz bibliotēkas e-pastu pienāk ziņas gadījumā, ja kādā laikrakstā tiek minēts Varakļānu vārds, šie materiāli tiek izdrukāti un ievietoti mapēs. 2020.gadā Varakļānu pilsētas un novada vārds tika pieminēts ļoti bieži saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu un jaunu novadu veidošanu, sākām veidot jaunu mapi “ATR Varakļānu novadā”.

Mape par ATR izveidota arī Murmastienes bibliotēkā.

Stirnienes bibliotēkai Stirnienes draugu biedrība uzdāvināja ļoti vērtīgas 2 grāmatas: „Bīskaps Boļeslavs Sloškāns – gaisma šodienas pasaulei”, nošu krājums ar audio ierakstiem „Saļmes Stērnīnē”.

- ✓ ***krājuma organizācija un glabāšana***

Novadpētniecības materiāli sistematizēti tematiski mapēs, izvietoti atsevišķos plauktos, brīvi pieejami apmeklētājiem. Liezēres bibliotēkā iegādāts jauns plaukts materiālu izvietojšanai.

Barkavas bibliotēkā, lai zinātu, kuros iespieddarbos ir rakstīts par novadniekiem vai viņu sarakstītās grāmatas- grāmatām uz muguriņām tiek uzlīmēta atzīme, vāka iekšpusē norādīta lpp., kurā

ir pieminēti novadnieki, vai viņu darbu fragmenti izmantoti. Degumnieku bibliotēkā grāmatas marķētas ar oranžas krāsas uzlīmi.

✓ ***digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana***

Bibliotēkas neveido digitālās kolekcijas.

✓ ***krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums***

Novadpētniecības darbs ir nebeidzams process, darbs ar krājuma pārskatīšanu, papildināšanu, izvērtējumu, sistematizēšanu turpinās. 2020.gadā turpinājās novadpētniecības mapju aprakstu veidošana Novadpētniecības datubāzē reģiona bibliotēku kopkatalogā. Jau 2019.gadā visu novadpētniecības mapju apraksti datubāzē ir Kusas, Barkavas, Dzelzavas pagasta 1., Dzelzavas pagasta 2., Mēdzūlas, Sāvienas, Vestienas, Kraukļu, Meirānu, Varakļānu bibliotēkām. Jāturpina mapju kvalitātes izvērtēšana.

✓ ***izmantojums***

Novadpētniecības materiāli izmantoti, veidojot izstādes, organizējot pasākumus, iesaistoties vietējās kopienas aktivitātēs. Tos izmanto pagastu iedzīvotāji, darbinieki, arī studenti.

Ieskatam no bibliotēku pārskatiem:

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēkā izveidotas 7 novadpētniecības izstādes: dzejniecei Sarmītei Radiņai – 60, rakstniekam Jānim Sārtam – 115, dzejniekam, fotogrāfam Oļģertam Skujam – 85, dziedātājam Jānim Zāberam 85, žurnālistam, Tautas frontes vadītājam Dainim Īvānam – 65, dziesminiekam, politiķim, Lubānas pilsētas padomes priekšsēdētājam Miķelim Gruzītim - 80, dziedātājai Ievai Kerevicai-40.

Liezēres bibliotēkā 2 novadpētniecības izstādes:

1. Teātrim Liezērē – 100!?! – marta sākumā, dokumentālas un foto liecības par amatierteātra darbību Liezēres pagastā dažādos laikos.
2. Skolas Liezērē –septembrī, bibliotēkas novadpētniecības krājuma materiāli.

Biksēres bibliotēkā 2 izstādes: Ārstam, zinātniekam Aleksandram Bieziņam – 123;

Foto izstāde “Baltā ziema Sarkaņos” – biksērieša D. Akmentiņa (bibliotēkas vad.) foto izstāde.

• **Novadpētniecības darba popularizēšana**

Izstādes – 2020.- 82 (2019.-110; 2018.- 134);

pasākumi – 2020.- 57 (2019.-78; 2018.-86);

ekskursiju grupas – veidi, kā tiek izmantoti, popularizēti bagātīgi uzkrātie novadpētniecības materiāli.

Novadpētniecības darba aktivitātes

Nr.p.k.	Bibliotēkas nosaukums	Mapes	Pasākumi	Izstādes
1.	Madonas novada bibliotēka			
2.	Aronas pagasta Aronas bibliotēka	12		2
3.	Aronas pagasta Kusas bibliotēka	12		1
4.	Aronas pag. Viesienas bibliotēka	7	1	6
4	Barkavas bibliotēka	5	1	1
1	Stalīdzānu bibliotēka	8	4	3
7.	Bērzaunes pagasta bibliotēka	20	1	1
8.	Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka	31		7
9.	Dzelzavas pag. 2. bibliotēka	14		7
10.	Kalsnavas pag. bibliotēka	13		1
11.	Lazdonas pagasta bibliotēka	15	2	3
12.	Liezēres pagasta bibliotēka	20	6	2
13.	Liezēres pag. Mēdzūlas bibliotēka	7		
14.	Ļaudonas pagasta bibliotēka	26	1	4
15.	Ļaudonas pag. Sāvienas bibliotēka	10		2
16.	Mārcienas pagasta bibliotēka	20	1	
17.	Mētrienas pagasta bibliotēka	36	2	3
18.	Degumnieku bibliotēka	36	1	3
19.	Praulienas pagasta bibliotēka	26	14	6
20.	Praulienas pag. Saikavas bibliotēka	10	2	1
21.	Sarkaņu pagasta bibliotēka	11	5	3
22.	Sarkaņu pag. Biksēres bibliotēka	22		3
23.	Vestienas bibliotēka	16	1	1
24.	Cesvaines bibliotēka	17	4	
25.	Kraukļu bibliotēka	9	1	1
26.	Ērgļu bibliotēka	8	2	2
27.	Jumurdas bibliotēka	13	1	2
28.	Sausnējas bibliotēka	8	2	2
29.	Lubānas pilsētas bibliotēka	37	1	3
30.	Meirānu bibliotēka	14		1
31.	Varakļānu tautas bibliotēka	41		4
32.	Murmastienes bibliotēka	21	4	7
33.	Stirnienes bibliotēka	12		
	Kopā:	557	57	82

Barkavas bibliotēkā turpināja pētīt un apzināt seno mājas vietu atrašanās vietas, izzināt mājvārdus. Ar savāktajiem materiāliem "Barkava. Māls. Vēstījumi iz senajām vietām" piedalījās novadnieces-keramiķes Līgas Skariņas personālizstādē "Zemes DNS" Madonas muzejā, kura tika atklāta 27. maijā (izstādes atklāšana bija paredzēta 26. martā).

Izstādes ekspozīcijas centrā bija Barkavas pagasta karte, uz kuras tiks izvietotas Līgas Skariņas vadītajās radošajās darbnīcās tepat Barkavā izgatavotās māla plāksnītes ar seno mājvietu nosaukumiem. Tika apzinātas vairāk kā 200 mājvietas, māla plāksnītes būs daļai no tām, jo visām nepaspējām izgatavot.

Uz atsevišķas planšetes Barkavas pagasta kartē atzīmētas visas apzinātās zudušās mājvietas laikā no 1920.-2020.gadam.

Jau 2018.gadā, kad tika veidoti podi no Barkavas māla, paralēli tika apkopotas un prezentētas fotogrāfijas un vēstījumi gan no seno, gan esošo māju saimniekiem, kuri bija atsaukušies uz aicinājumu apzināt savas dzimtas saknes. Tagad šie materiāli papildinātā versijā tika prezentēti uz vairākām planšetēm, tādējādi piedāvājot ieskatu senajās mājvietās Barkavas pagastā.

Savukārt Mārtiņa Tomiņa sagatavotajā videomateriālā "No Barkavas māla līdz podam" tika parādīts māla podu tapšanas process keramikes Līgas Skariņas darbnīcā.

Izstādi papildināja arī mākslinieces no Barkavas mājvietu māla veidotie māla podi ar mājvietu nosaukumiem.

2020. gadā no 14. jūlija- 16. jūlijam Barkavā Latvijas televīzijas Mistrum Media grupa veidoja dokumentālā seriāla "*Tas notika šeit*" sēriju par Barkavu. Šeit bija iespēja parādīt Barkavu un tās ievērojamos ļaudis Latvijas cilvēkiem. Barkavieši stāstīja un rādīja vēsturniekiem Edgaram Plētniekam, Innai Gīlei un Gatim Krūmiņam par Barkavas vēsturi, šodienu, iecerēm. Vēsturnieki izmantoja bibliotēkas krājumu, lai atrastu atbildes uz sev interesējošiem jautājumiem. Gati Krūmiņu ieinteresēja novadnieka, vēstures profesora Ēvalda Mugureviča autobiogrāfiskā grāmata "Mana dzīve - no ganuzēna līdz akadēmiķim". Kopā ar Gati Krūmiņu devās meklēt Mantu kalnu, ko savā darbā "Mantu kalns" ir aprakstījis rakstnieks Antons Austrīņš. Rakstnieks Barkavas pagastā ir bijis biežs viesis, ir izstaigājis pagastu krustu šķērsām un savus vērojumus un dzirdētos nostāstus atspoguļojis krājumā "Māras zemē". Ierodoties Mantu kalnā atrada jaunos ozolus, kuri ir izauguši no senā Mantu kalna ozola, kurš zem savām saknēm ir slēpis Mintauta dārgumus. Mantu kalnu iekļauj mežs un no pļāvām vairs nav ne vēsts. Redzēto un dzirdēto rakstnieks aprakstīja 20. gs. sākumā, kad apmeklēja šo vietu.

Lazdonas bibliotēkā pasākumi, veltīti Adīnai Ķirškalnei -105 - lai pieminētu dižskolotāju un dzejnieci, kuras dzīve un darbība ilgus gadus bija saistīta ar Lazdonas pagasta un skolas dzīvi.

Literāras izstādes un dzejas pasākums "Dzejas dienu rudens Lazdonā" - literāra pēcpusdiena:

"Dzeja tikai tad ir dzīva un iedarbīga,

Ja ieskanas un paliek sirdī"

22.septembrī stāstnieku kopas dalībnieki un citi interesenti uzklauzīja Ārijas Graumanes stāstījumu un dzejas lasījumu par A.Ķirškalnei veltīto izstādi. Pasākuma dalībnieki dalījās dzejas lasījumos un deklamēšanā no atmiņas, kas deva patiesu gandarījumu par kopā pavadīto laiku.

Ārijas Graumanes veidotā izstāde "Sveiciens no Adīnas Ķirškalnes 105.dzimšanas dienā" (10.09.-10.10. bibliotēkā.)

Ļaudonas bibliotēkā tika izstādīta mūsu novadnieces Dzintras Viļevičas dekupāžas darbu izstāde. Šoreiz izstāde vairāk kalpoja kā iedvesmas avots paredzētajām radošajām darbnīcām. Augusta

pirmajā sestdienā nu jau par tradīciju kļuvoši Ļaudonas pagasta svētki, kuros dalību ņem arī bibliotēka. Šajā gadā bibliotēkā bija apskatāma unikāla izstāde “Sen bij šis laiks...”, kas tika papildināta arī ar interesantām aktivitātēm. Šī bija iespēja atgriezties senā pagātnē – redzēt afišas, kas liecina par kultūras dzīvi Ļaudonā vairāk kā 100 gadus atpakaļ. Afišas ar veco druku mudināja izstādes apmeklētājus iesaistīt interesantās aktivitātēs – mēģināt pārbaudīt savas zināšanas vecās drukas lasītprasmē. Tika piedāvāts izlasīt vecajā drukā senus rakstus par Ļaudonas pagasta dzīvi. Apmeklētājiem bija iespēja iepazīt veco alfabētu un savā starpā mēroties alfabēta salikšanas veiklībā.

Novembrī, sagaidot valsts svētkus, ļaudonieši tika aicināti apskatīt novadnieces Ivetas Tropas gleznu izstādi “Mana Latvija ir manas mājas” ar burvīgiem Ļaudonas dabas skatiem. Oktobrī zlikta literāra izstāde, veltīta mūsu novadnieka dzejnieka Andreja Eglīša 108.jubilejai. Tā kā pagasta skola nes Andreja Eglīša vārdu, pienākums ir dzejnieku atcerēties katrā jubilejas reizē. Kā ikkatru gadu izstādē izlikti novadpētniecības materiāli – mape par Andreju Eglīti, kā arī dzejnieka daiļrade.

Mētrienas bibliotēkā 3 novadpētniecības izstādes:

“Mūsu novadnieku, dzejnieku Leonu Briedi pieminot...” - dzejnieka bērū dienā 7. februārī pie akmens “Visiem, kas dzīvojuši Mētrienā” atvadījāmieš no mūsu Leona. Piemiņas brīdī saknēja dzeja un dziesmas ar autora vārdiem. Vēlāk bibliotēkā visi tika aicināti pakavēties atmiņās un apskatīt piemiņas izstādi.

“Mūsu novadnieki jubilāri. Botāniķei Marijai Galeniecei - 130” un piemiņas brīdis pie M. Galenieces piemiņas plāksnes.

“Rokdarbu izstāde bibliotēkas logos.”

2020. gada bibliotēku nedēļā tika plānots piemiņas pasākums Leonam Briedim, taču Covid pandēmija veica savas korekcijas un pasākums notika nu jau rudenī, Dzejas dienu ietvaros. 13.septembra saulainās svētdienas pēcpusdienā pagasta centrā tika iestādīta piemiņas liepa mūsu novadniekam, dzejniekam Leonam Briedim, pēc tam tautas namā R. Blaumaņa Madonas Tautas Teātris aicināja uz L. Brieža jubilejai veltīto dzejas uzvedumu “No kurienes nāk dzejnieks.” Liepas stādīšanā piedalās arī Leona Brieža dēls Adrians.

Praulienas bibliotēkā bija izliktas novadpētniecības izstādes:

1. Mans tautastērps
2. Pogas podziņas- sadarbībā ar Lazdonas pagasta bibliotēkas vadītāju Lilitu Glučuku
3. Prezentācija „Ilze Indrāne” Facebook bibliotēkas profilā
4. Novadniekam Gustavam Tursam- 130
5. Jānis Norvilis
6. Jānim Zāberam 85
7. Spodras darbu izstāde
8. Dzintras aizraušānās
9. Septembris dzejas mēnesis- novadnieku un citu autoru dzeja
10. „Ja tev rudens krāsas sauja...”/Dz.Bogatireva/
11. Zieme, Ziemassvētki un Jaunais gads novadnieku darbos
12. Operdziedātāja Ksenija Bidiņa-Straube
13. Ņinas Erelas un Fakimas Maslabojevas darbu izstāde- sadarbībā ar Saikavas tautas nama vadītāju Sarmīti Lazdiņu
14. Grāmatas par mums

Pasākumi:

1. Radošā meistarklase ar Lindu Ozoliņu

2. Pasākums „Olimpietiem Otto Grigalkam - 95”- sadarbībā ar Saikavas bibliotēkas vadītāju Līgu Taukuli. Piemiņas brīdis Saikavas kapos.
3. Velo-foto orientēšanās- pasākums sadarbībā ar Saikavas tautas nama vadītāju Sarmīti Lazdiņu. Dalībniekiem tika izdalītas lapas, kur pēc foto bija jāatrod 13. objekti Praulienā un jāatbild uz jautājumiem.
4. „Ja tev rudens krāsas saujā...”/Dz.Bogatireva/- dzejnieces jubilejas pasākums sadarbībā ar Praulienas skolu, Saikavas tautas nama un bibliotēkas vadītāju.
5. Radošā meistarklase kopā ar Spodru Spiridonovu
6. Foto orientēšanās „Pa Rūķa pēdām”- sadarbībā ar Saikavas tautas nama vadītāju Sarmīti Lazdiņu.

Praulienas bibliotēkas veidotās izstādes *Jānis Norvilis* un *Operdziedātāja Ksenija Bidiņa Straube* izmantoja Barkavas pagasta Stalīdzānu bibliotēka, izstāde *Rūdolfs Baltaisvilks* bija izlikta Madonas novada bibliotēkā un viņa dēls Juris Jātņieks to izvietoja SIA Plūkt ražotnē Praulienas pagastā.

Kraukļu bibliotēkā izstāde par novadnieci, simtgadnieci, aktrisi Elvīru Maigu Hortenziju Baldiņu, kura joprojām dzīvo Rīgā, izvietota pastāvīgā ekspozīcijā ēkas 2. stāvā. Cesvaines Tūrisma centrs informē tūristus apmeklēt kā apskates objektu “Kraukļu skolu”, bibliotēku. Ekskursantiem tiek uzdāvināta izdevniecībā “Erante” iespiesta kartiņa ar foto no bibliotēkas, 2.stāva ekspozīcijas, uz kuras ir info par bibliotēku. Kartiņa - jaunums 2020.gadā.

Murmastienes bibliotēkā jau par tradīciju kļuvis atceres pasākums, lai godinātu novadnieci, dzejnieci un kultūras darbinieci Martu Bārbali. Aizvadītajā gadā - ar nosaukumu no viņas dzejas „Vien atmiņas kā dzērves kliez.

Laiks labās domas neaizliez.

Pa tām tu apsniedz atkal balts.

Pa tām tu celies atkal stalts”, ar ilggadējas dzejnieces līdzgaitnieces un viņas pēdējo dzejas krājumu redaktore un korektore Daces Zvirgzdiņas līdzatvesto dzeju, kas nekur nav bijusi publicēta.

Literatūras izstādei „1991.gada barikāžu ugunsgrāvis atcerē” tiek pievienoti barikāžu dalībnieku saraksti un citi materiāli, kas saistās ar novadu.

Vislielāko interesi no apmeklētāju puses izraisīja Latvijas simtgadei veltīts izstāžu cikls visa gada garumā un turpināsies arī nākamajos gados „Talanti mums līdzās. Iepazīsim tos!” Gaismā tika celti mūsu pagasta talantīgu cilvēku darbi: gleznas, dažādās tehnikās veidoti rokdarbi, Ziemassvētku dekori, kuri ļoti ātri tika iztirgoti, jauno – topošo mākslinieku darbi... Abpusēji pozitīvām emocijām bagātas izvērtās tikšanās ar māksliniekiem – izstāžu autoriem. Sakarā ar ārkārtas stāvokli valstī un tikšanās liegumiem, sanāca tikai 2 izstādes no šī cikla.

• **Sadarbība novadpētniecības jomā**

Sadarbība ar pagasta, pilsētas iedzīvotājiem, vēstures izpētes entuziastiem, kuri piedāvā savus atrastos materiālus. Sadarbība ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeju materiālu vākšanā, izstāžu deponēšanā.

Vairāku gadu garumā ir izveidojusies laba sadarbība ar novadnieci- keramiķi Līgu Skariņu. Barkavas bibliotēka turpina pētīt zudušās mājvietas Barkavas pagastā. Ar savāktajiem materiāliem “Barkava. Māls. Vēstījumi iz senajām vietām” piedalījās novadnieces-keramiķes Līgas Skariņas personālizstādē “Zemes DNS” Madonas muzejā.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka dokumentē gada nozīmīgākos pagasta notikumus.

Turpinās aizsāktā sadarbība ar Madonas novadpētniecības un mākslas muzeju, Lazdonas bibliotēkā izvietojot muzeja sagatavotās izstādes:

1. Izstāde “Jubilejas gads” 8 planšetes. Izstāde veltīta Jāņa Zābera- 85: Rainim- 155. Arvīdam Žilinskim-115 un operas “Zelta zirgs” iestudējumam operā 1965.gadā.-65.(septembrī- oktobrī).
- 2.“Sportiskās virsotnes” Izstāde iepazīstina ar Madonas novada olimpiešiem 1912-2012 (Otto Grigalku, Robertu Raimo, Gundaru Upenieku, Raivo Zīmeli un Ingu Veipu) novembrī- decembrī.

Liezēres bibliotēkā notikuši 6 novadpētniecības pasākumi, 1 no tiem attālinātais konkurss. 4 pagasta rokdarbnieku tikšanās un radošās darbnīcas, klātienes pasākums sadarbībā ar sieviešu klubu “Teiksma” – “Reiz bija Kaimiņu diena...”, atraktīvi un atjautīgi konkursi par pasākumiem “Kaimiņu diena”, augusta nogalē. Balvu fonda sagatavošanai izmantotas rokdarbnieku radošajās darbnīcās gūtās idejas.

Rokdarbnieku aktivitātes individuāli norisinājās visu gadu. Liezēres pagasta kultūras nams 2020.gada rudenī aicināja rokdarbnieces veidot kopīgus musturdeķus – tekstilgleznas ar sezonālu tematiku – Ziemā. Pavasarī. Vasarā. Rudenī. Bibliotēka ir galvenais atsevišķo kvadrātiņu savākšanas punkts. Pirms tam daudzas rokdarbnieces konsultējas par veidošanas variantiem un cenšas ar bibliotekāra palīdzību sameklēt jaunas idejas internetā un īstenot.

Rokdarbnieki labprāt pulcētos arī turpmāk, bet pagaidām tas nav iespējams. Attālinātajos konkursos piedalījās ne tikai vietējie, bet arī dalībnieki no novada, un pat kaimiņu novada. Šie iesāktie nelieli pagasta bibliotēkas projekti jāturpina arī 2021.gadā.

Liels darbs ieguldīts un vēl turpinās pētīt un apkopojot teātra spēlēšanas tradīcijas Liezēres pagastā. 2020.gada novembrī bija paredzēta pašreizējā teātra organizēta lielā jubileja. Ārkārtējās situācijas atkārtota ieviešana visu atcēla. No augusta, katru mēnesi notika Liezēres amatierteātra “LiNaTe” izrāde. Novembra sākumā bija paredzēta pirmizrāde I. Indrānes lugai “Dzeguzīte gadus skaita.”. Visi cer uz šo vienreizējo pasākumu ciklu īstenošanos 2021.gadā. Izrādes, teātra karogs, teātra vēstures drukāts izdevums, ir tikai daļa no īstenojamajiem uzdevumiem. Bibliotēkas vadītāja ir šo svētku rīkošanas komitejā, bibliotēka īsteno informācijas meklēšanu, uzkrāšanu un sakārtošanu. Meklējot informāciju par teātra dzīvi pagastā, atrodas arī daudz citas novadpētniecības informācijas par pagastu. Jaunie ieguvumi papildina Liezēres pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājumu.

Mētrienas bibliotēkā turpinās darbs pie velomaršruta “Mētrienas stāsti” popularizēšanas. Vienā no stāstu vietām ierīkota āra bibliotēka, kurā atrodas novadnieku grāmatas. Iniciatīvas autore ir Lilita Mālniece un Baiba Krama. Jāpiebilst, ka šis nav viņu vienīgais veikums. Pagasta svētku ietvaros, piedaloties vides objektu konkursā ”Manas pēdas Mētrienā”, muižas parka “Pīlāru” mājas siena apgleznota ar mūsu novadnieka U. Ausekļa dzejas rindām. Vasarā Madonas tūrisma informācijas centrs izstrādāja veloekspedīcijas maršrutu, kurā tika iekļauta arī daļa no “Mētrienas stāstu” maršruta. Atsaucība bija liela – ekspedīcijā piedalījās 60 dalībnieku. Ekspedīciju vadīja Sanita Soma un Laura Biķerniece.

Degumnieku bibliotēkā par veiksmīgu var uzskatīt sadarbību ar Madonas novada dzejnieci Sarmīti Radiņu, viņas Dzejas fotogrāfiju izstādi un tikšanos ar pašu dzejnieci, kurā piedalījās Ošupes pagasta pašdarbnieki, kuri ir svarīgs un neatsverams atbalsts ikvienā pagastā kultūras pasākumu organizēšanā. Arī kultūras namiem vai tautas namiem ir liela nozīme novadpētniecības materiālu papildināšanā un saglabāšanā, jo tie veido vienu daļu pagasta vēstures. Arī izstādē “Skaista mana tēvu

zeme” galvenokārt piedalījās Ošupes pagastā dzīvojošie cilvēki. Brīnišķīgās fotogrāfijās iemūžinātas Ošupes pagasta vietas.

Sarkaņu bibliotēkā sadarbībā ar kaimiņos esošo muzeju bija iekārtota izstāde “EGILS KALME. Kara un trimdas maize” veltīta rakstnieka un mākslinieka 110. dzimšanas dienas atcerei. Egils Kalme, īstajā vārdā Jānis Ozoliņš dzimis Sarkaņu pagastā, sarakstījis 4 romānus latviešu valodā. Romānos „Pasaules vējos” (1981) un „Brīvības ēnā” (1985, angļu valodā - 1979) atspoguļo leģionārus Otrajā pasaules karā un gūstekņu nometnēs. Ekspozīciju veidojusi Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krātuves Sarkaņos vadītāja Inese Sudāre.

Uzņemot bibliotēkā ekskursantus, tiem tiek stāstīts par bibliotēkas, pagasta vēsturi, novadniekiem un viņu veikumu. Aktuālākā informācija bibliotēkas lapā sociālajos tīklos, piemēram par novadnieces Andas Līces jaunākās grāmatas “Ceļadomas” atvēršanas pasākumu Facebook.

Cesvaines bibliotēkā:

Februārī Vēsma Nora piedalījās medicīnas vēsturnieka Arņa Vīksnas piemiņas plāksnes atklāšanas pasākumā LU Dabaszinātņu fakultātē.

2020. gadā klajā nāca vēl viena novadnieces Andas Līces dzejas un prozas grāmata “Ceļadomas”.

Atvēršanas svētkos, kas šoreiz notika Tūrisma centrā, iesaistījās arī bibliotēka.

Cesvaines kultūras veicināšanas biedrība ar Cesvaines pašvaldības un citu organizāciju atbalstu izdeva Augusta Saulieša dzejas izlasi “Baltos ceļos”, ko dāvinājumā saņēma arī Cesvaines bibliotēka.

“Velobrauciens par bibliotēkām” šoreiz veda pa novada literātu dzīves takām – Augusta Saulieša, Jāņa Ezeriņa, kādreizējām Andas Līces mājām. Aplūkojām Pētera Sarķa atdusas vietu.

Kraukļu bibliotēkai laba sadarbība ir izveidojusies ar Madonas Novadpētniecības un Mākslas muzeja speciālisti organizējot un plānojot ceļojošās izstādes.

Cesvaines Tūrisma centra apskates objektu bukletā ievietota informācija par “Kraukļu skolu”, bibliotēku. Izstrādāts velo tūrisma maršruts, kurā kā apskates objekts ir “Kraukļu skola”, VUGD.

Sadarbībā ar Jēkabpils pilsētas bibliotēku uzsākot veidot izstādi par novadnieci A. Karlsoni.

Ar Cesvaines novada domes iestādēm – eksponātu papildināšanā- atvedot kādu senu, norakstītu televizoru, faksa aparātu, magnetofonu utt.

Ērgļu bibliotēka sadarbojās ar Rūdolfa Blaumaņa memoriālo muzeju “Braki”, organizējot novadnieces A.Kuzinas grāmatas “Blaumaņa valodas vārdnīca” atvēršanas pasākumu un līdzdarbojoties “Rūdolfa Blaumaņa literārās prēmijas 16.konkursu”. Līdz ar muzeja “Braki” pārkārtošanos uz citām telpām, saņēmām dažādus materiālus, kuri noderēs novadpētniecībā un krājuma papildināšanā.

Evitas Gūtmanes grāmatas “Sapņi manā kabatā” atvēršanas svētki.

Jumurdas bibliotēkā izstādes tika kārtotas uz planšetēm un izliktas saieta ēkas fasādes logos. Tā ikviens interesents, jebkurā laikā varēja iepazīties ar informāciju.

“102/10”- izstādē iekļauti materiāli: fotogrāfijas, avīžu raksti, izdrukas no interneta resursiem par Jumurdas pagasta saieta ēkas celtniecību, notikušajiem pasākumiem, kā arī Latvijas proklamēšanas gadadienai veltīti materiāli.

“Kā Ziemassvētkus mēs svinējām”- fotogrāfijas no svinībām 10 gadu garumā, kuras papildināja ticējumi un tautasdziesmas Ziemassvētkiem.

Tematisks pasākums dzimtās valodas dienai, kurā bija iekļauti stāstījumi par novada valodu.

Facebook vietnē tika ievietots kopā ar pagasta pārvaldi veidotais materiāls par Jumurdas pagasta Lāčplēša ordeņa kavalieriem.

Ekskursantiem pa Jumurdas pagastu, maršrutā tiek iekļauta arī bibliotēka. Stāstījumi par novadniekiem. Pārskata periodā 1 ekskursija 15 ekskursanti.

Sausnējas bibliotēkas sadarbība ar pagasta vēstures muzeju - literatūras izstāde "Rakstniekam Valdim 155", arī pasākums. Voldemārs Zālītis dzimis [Sausnējas pagasta "Līdumos"](#), mājā, kurā tagad atrodas Sausnējas pagasta vēstures muzejs.

Fotogrāfiju izstāde "Toreiz un tagad". Izstāde tika veidota no Sausnējas muzeja krājuma fotogrāfijām un manis fotogrāfētajām bildēm. Attēlos varēja aplūkot dažādas vietas un ēkas Sausnējas pagastā agrāk un tagad. Izstādē izmantotas 50 fotogrāfijas, kas izdrukātas un ielaminētas uz 25 lapām.

Lubānas bibliotēkā tika izveidotas 3 grāmatu izstādes veltītas novadniekiem- mācītājam Voldemāram Maldonim, operdziedātājam Jānim Zāberam un rakstniekam Jānim Liepiņam.

Jau vairākus gadus bibliotekāres palīdz lubāņietim, novadpētniekam Andrim Dzenim, kurš vāc dažāda veida informāciju par Lubānu un tās apkārtni, ar materiālu skenēšanu, apstrādi, sistematizēšanu. Šogad Andris noslēdza informācijas apkopojumu par Aiviekstes upes gultnes regulēšanas darbiem. Šī mape ar materiāliem tika eksponēta bibliotēkā. Interese par šiem materiāliem ir liela. Skatīties ierodas ne tikai vietējie, bet speciāli atbrauca 3 madonieši un 1 interesents no Rīgas. Bibliotekārēm ik pa laikam nākas atbildēt uz dažādiem jautājumiem, kuri rodas, skatot fotogrāfijas- kas par vietām attēlotas, vai nav kļūda ekskavatora kausa tilpuma pierakstā. Pirmajās dienās bija brīži, kad nācās zvanīt Andrim un jautāt pēc palīdzības un skaidrojuma. Tad aicināja Andri uz tikšanos un sarunu ar interesentiem, kur uz lielā ekrāna skatam pavērsās daudzas vietas, kuras līdz mūsu laikam nav saglabājušās- gan darbnīcas, kurās gatavoja liellaivas, gan ugunsdzēsēju depo, gan Lubānas muižas ēkas. Tikšanās laikā apmeklētāji dalījās savās atmiņās, stāstos par bagarēšanas darbiem, par cilvēkiem un to likteņiem, kuri šo darbu darīja. Jaunākajiem klausītājiem tā bija laba novada vēstures stunda. Bibliotēkai tiek dota atļauja izgatavot kopiju un paturēt novadpētniecības fondā, izmantojot to jāatsaucas uz darba autoru A. Dzeni.

Intensīva sadarbība šajā pārskata periodā notika ar Lubānas novada tūrisma un kultūrvēsturiskā mantojuma centru pie grāmatas „Lubāna- nākamie simts” tapšanas. Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Biruta Ēķe darbojās redkolēģijā, kā arī pierakstīja un pārrakstīja daļu rokrakstā iesūtīto stāstu. Pēc grāmatas iznākšanas lielākā daļa- 565 eksemplāri no 900 - realizēšanai paredzētajiem izdevumiem, tika izplatīta tieši bibliotēkā.

- **Jauninājumi novadpētniecības darbā**

Jāturpina iesāktais darbs. Attālināti piedāvāti materiāli, konkursi sociālajos tīklos.

Lazdonas bibliotēkā - novadpētniecībā jauninājumi – [www.facebook.com/Lazdonas bibliotēka](http://www.facebook.com/Lazdonasbiblioteka) publikācijas "Muižas stāsti", video par Lazdonu.

Vestienas bibliotēkā pierakstīti atmiņu stāsti no viena no vecākajiem pagasta iedzīvotāja.

- **Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi**

Novadpētniecības darbu nav iespējams veikt lasītāju apkalpojamās dienās. Šo darbu nevar vien paveikt atrodoties bibliotēkā uz vietas. Šis darbs prasa tikšanos ar cilvēkiem, sadarbību, trūkst

kapacitātes informācijas vākšanas tehniskam darbam, lai pēc tam to sistematizētu un padarītu pieejamu apmeklētājiem.

Lai vairāk un dziļāk izpētītu pagasta vēsturi, ir vajadzīgs laiks un resursi. Piemēram, lai nokļūtu arhīvos, darba laikā tas ir nereāli.

Vestienas bibliotēkas problēma novadpētniecības darbā ir tas, ka trūkst laika un telpas, kur izvietot materiālus ērtai apskatei. Laikmeta liecību saglabāšanai, būtu nepieciešams ar diktofonu apmeklēt pagasta vecākos iedzīvotājus, bet nav tādu resursu, lai šādu darbu veiktu.

- **Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības**

Novadpētniecības darbs ir interesants, tas saistīts ne tikai ar vēstures izpēti, bet arī mūsdienu notikumu atspoguļošanu nākamajām paaudzēm. Tāpēc ir svarīgi atstāt liecības, fotogrāfijas par šodienas aktualitātēm, notikumiem. Pozitīvais no Covid-19 pandēmijas pirmā viļņa – laiks, ko bibliotekāri varēja veltīt novadpētniecības materiālu papildināšanai, kārtošanai.

Novadpētniecības darbs ir tas, kurš neprasa lielus līdzekļus, bet tam jāvelta daudz laika, tas ir nebeidzamais stāsts. Jāiegulda vairāk laika stāstu veidošanai sociālajos tīklos. Jāturpina mapju aprakstu veidošana BIS Alise.

Barkavas bibliotēkā seno mājvietu apzināšana un *uzlikšana* pagasta kartē ir paliekošs darbs. Šo materiālu varēs izmantot katrs savas dzimtas izpētē, atrast un redzēt to vietu, no kuras ir nākuši. Ar laiku, noteikti, parādīsies vēl kādi attēli. Planšetes ar mājas vietām, mājas vietu un saimnieku attēliem varēs papildināt.

Jāturpina darbs pie pagasta vēstures izpētes. Piedaloties dokumentālā seriāla “Tas notika šeit” filmēšanas laikā radās idejas jaunam darbam.

Kraukļu bibliotēkā iecere izveidot izstādi par novadnieku- kino režisoru Ēriku Lāci, iekārtojot klasi ar kino aparātiem, projektoriem no esošās ekspozīcijas ēkas 2. stāvā, planšetes par filmu “Dāvana vientuļai sievietei” u. c. filmām.

Exlibri veidotājas A. Karlsones zīmējumu kolekcijas papildināšana no Cesvaines muzeja krājuma Turpināt papildināt materiālus par aktrisi E.Baldiņu, viņas 101.dzimšanas dienas svinības (foto presē, izdrukas no datora).

Jumurdas bibliotēkas vadītājas secinājumi: “Novadpētniecības darbs man ir liels izaicinājums. Laikam jau tāpēc, ka es neesmu vietējā iedzīvotāja, cilvēki nelabprāt uzticas. Nepārzinu arī vietējos cilvēkus, tāpēc ir grūti risināt sarunas. Tomēr ļoti vēlos īstenot iecerī par novadpētniecības istabas izveidi bibliotēkas 2. stāvā.”

9. Projekti

Projekti kā papildus finansējuma piesaistes līdzeklis ir iespēja bibliotēku darbībā.

Tabula “Projektu apkopojums”

Bibliotēka	Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts	Rezultāti. Ieguvumi
Lazdonas bibliotēka	UNESCO LNK tīkls “Stāstu bibliotēkas” 2019-2021		Nemateriāls	Vietējās kopienas iesaistīšanās nemateriālās kultūras saglabāšanā un stāstniecība kā viens no veidiem	atbalstīts	
Mārcienas bibliotēka	UNESCO LNK tīkls “Stāstu bibliotēkas” 2019-2021		Nemateriāls	Vietējās kopienas iesaistīšanās nemateriālās kultūras saglabāšanā	atbalstīts	
Sarkaņu bibliotēka	Jaunas prasmes Sarkanos	Lauku atbalsta dienests un Madonas novada pašvaldība 10%	1741,-	Projekts izstrādāts sadarbībā ar biedrību “Sarkaņu pagasta kultūrmantojums” un plānots īstenot divās kārtās. 1.kārta – Mezglošanas tehnikas 4 meistarklases – realizēta 2020.gadā. 2.kārta – 5 meistarklases dizaina lampu izgatavošanā no papīra, notiks 2021.gadā.	Atbalstīts	
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts “Burtu spēles”	Cesvaines novada pašvaldība	270,-	Mērķis – radīt bērnos un jauniešos vēlmi lasīt grāmatas, veidot vispusīgu skatījumu uz norisēm dabā un	Atbalstīts	Īstenots

				sabiedrībā, attīstīt spēju spriest, vērtēt, izteikt savas domas		
Cesvaines bibliotēka	Lasītveicināšanas projekts "Burtu spēles pieaugušajiem"	Cesvaines novada pašvaldība	330,-	Mērķis – daudzveidīgas, augstvērtīgas oriģinālliteratūras un tulkotās daiļliteratūras popularizēšana	Atbalstīts	Īstenots

- **Projektu apraksts**

Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas projektā darbojās 22 bibliotēkas. Projekts ir lieliska iespēja bibliotēkām piesaistīt jaunus lasītājus, veidojot lasīšanas paradumus un vajadzību pēc literatūras, piedāvājot kvalitatīvi augstvērtīgu literatūru.

Mārcienas bibliotēkā pārskata periodā tika realizēts projekts sadarbībā ar „Latvijas Sarkanā Krusta” Mārcienas nodaļu. Gada sākumā tas bija pasākumu cikls “Dzīves skola”, kas bija uzsākts jau 2017. gadā. Tajā tika runāts par medicīniska rakstura tēmām un veidotas pagasta radošo cilvēku darbu izstādes. Pārskata perioda beigās (oktobrī, novembrī, decembrī) tika veidots cita satura pasākumu cikls “Dvēseles pieturas”, kurā galvenā loma tiek dota kādam pagasta iedzīvotājam, kurš vēlas pastāstīt par sava ceļojuma iespaidiem vai savu hobiju. Bet pasākuma otrajā daļā bibliotēkas vadītāja stāsta par kādu izvēlētu dzejnieku un lasa viņa dzeju, ka arī veido šī dzejnieka grāmatu izstādi, tādējādi iepazīstinot apmeklētājus ar dažādām grāmatām un rosinot interesi par lasīšanu. Diemžēl, Covid-19 pandēmija ietekmēja pasākumu skaitu, vairāki ieplānotie pasākumi nenotika.

Cesvaines bibliotēkā bērnu lasītveicināšanas projekta ietvaros organizēti 4 pasākumi lasīšanas laikā, noslēguma rezultātu apkopojums un čaklāko lasītāju sumināšana.

Pieaugušo lasītāju projektā – darbs ar grāmatu lasīšanu un anketu aizpildīšanu, rezultātu apkopošana, izzinošs brauciens uz Ērgļiem, “Brakiem” un “Meņģeļiem” un čaklāko lasītāju sumināšana.

- **Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem**

Darbojoties pie projektu izstrādes, ne tikai iegulda laiku un enerģiju, nezinot vai tiks atbalstīts, bet vienlaicīgi arī bagātinās ar jaunām, specifiskām zināšanām dažādās jomās.

Skumdina nelialais finansiālais atbalsts Bērnu, jauniešu, vecāku žūrijas grāmatām.

10. Publicitāte

- **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

Bibliotēkas tēls veidojas kopsolī ar bibliotekāra darbu un prieku par to, ar izsacīto vārdu, ar komunikācijas prasmēm un spēju izprast ikviena intereses, vajadzības un tās samērot ar bibliotēkas aktivitātēm. Tik vienkārši! Nekas mākslīgi nav jāizdomā! / *I.Bačuka, Sarkaņu pagasta bibliotēkas vadītāja*/

Bibliotēkas tēlu veido vizuālais noformējums ar aicinošu skatu logos, piesaistošiem akcentiem ikdienā, ērtu un mājīgu vidi telpās, noformējumu svētku reizēs.

Bibliotēkas aktīvi iesaistās vietējo pašvaldību informatīvo izdevumu veidošanā. Madonas novadā daudzviet vairs neiznāk vai iznāk ļoti reti vietējās pagastu avīzes. Avīzes publicētas un pieejamas novadu, pagastu mājas lapās. Kalsnavas bibliotēkas vadītāja Iluta Puzāne aktīvi iesaistās “Kalsnavas Avīzes” satura veidošanā. Visveiksmīgākā informācijas nodošana ir personiska uzaicināšana – mutiska, elektroniska vai rakstiska ar ielūgumu.

Informācija ievietota vietējā presē – reģionālajā laikrakstā “Stars”, “Madonas Novada Vēstnesī”, informatīvajos pašvaldību izdevumos *Aronas pagasta vēstis, Lazdonietis, Barkavas Vārds, Kalsnavas Avīze, Bērzaunes Rīts, Ļaudonas Vēstis, Mārcienas ziņas, Mētrienas Dzīve, Klānu Vēstis, Sarkaņu Ziņas, Cesvaines Ziņas, Ērgļu novada ziņas, Lubānas Ziņas, Varakļonīts*, un citos medijos. Publicitāšu kopējais skaits drukātajos medijos -156.

- **Bibliotēkas informācija tīmeklī:**

- ✓ *bibliotēkas tīmekļa vietne*

Dzelzava pagasta 1. bibliotēka mājaslapā <http://dzelzbibl.awardspace.com> latviešu valodā jau vairāk kā 10 gadus piedāvā noderīgas adreses ar pievienotiem linkiem, tādējādi veidojot saikni ar attālinātajiem lasītājiem. Mājas lapā ir informācija par bibliotēkas piedāvājumu: jaunajām grāmatām, abonēto periodiku, pasākumiem, pieejamām datu bāzēm, izveidoti ceļveži uz portāliem, tematiska sadaļa par novadniekiem u.c. Gada apmeklējums- 1756.

- ✓ *emuāri (blogi) nav.*

- ✓ *sociālie tīkli*

28 bibliotēkām konti izveidoti Facebook.com vietnē – kā piemērs, dažu bibliotēku popularitāte - Barkavas (1106 skatījumi), Bērzaune (+draugiem.lv - 2809 skatījumi), Dzelzavas 1. (2240 apmeklējumi, 86 sekotāji), Kalsnavas (142 sekotāji), Liezēre (14000 skatījumi), Mētrienas (2124 skatījumi), Vestiena (7914 skatījumi), Lubāna (4823 skatījumi), Jumurdas (957 skatījumi 2 mēnešos), Varakļānu (530 sekotāji), kuros regulāra informācija, grāmatu jaunumi, konkursi.

Savs profils nevienā no sociālajiem tīkliem nav izveidots Stalīdzānu, Saikavas, Stirnienes bibliotēkām. Instagram.com - Mētriena, Degumnieki publicē savu informāciju.

Kusas, Mēdzūlas, Bērzaunes bibliotēkām ir draugiem.lv. profils.

Informācijas aprīte notiek arī caur pagastu, pilsētu pašvaldību sociālo tīklu profiliem. Bibliotēku darbinieces izmanto savus personīgos profilus aktivitāšu, ziņu publicēšanai. kā atzīmē bibliotekāri, sociālo tīklu izmantošana ir aktuāls un turpmāk aktīvāk veicams uzdevums.

✓ *citas tīmekļa vietnes*

Informācija par bibliotēkām atrodama novadu, pagastu, Madonas novada bibliotēkas mājas lapās, kā arī Bibliotēku portālā, www.madona.lv, www.cesvaine.lv, www.ergli.lv, www.lubana.lv, www.varaklani.lv, arī pagastu mājas lapās, kā arī novadu, pagastu sociālajos tīklos. Problēmas ar www.vestiena.lv, www.liezere.lv ievietojamo informāciju.

Lazdonas bibliotēka- www.stastubibliotekas.com

www.kulturasdati.lv

Arvien vēl aktīvāk jāpublicē informācija Madonas novada bibliotēkas mājas lapā www.madona.lv/biblioteka.lv

• **Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi**

Jebkurš pasākums, kuru organizē bibliotēka, veicina bibliotēkas tēla popularizēšanu. Izstādes- vispopulārākā bibliotēkas publicitātes forma, to veidošanas tematika atkarīga no dažādām aktivitātēm.

Vieni no veiksmīgākajiem pasākumiem bibliotēkas popularizēšanā ir tie, kad bibliotēka “iziet” ārpus telpām pie saviem lasītājiem- vai tās būtu bibliotēkārās stundas vai cita veida nodarbības bērniem, vai norises pieaugušo auditorijai, kad bibliotēka atrod veidu, kā nokļūt tuvāk lasītāja ikdienai. Arī šajā gadā dalība ar aktivitātēm pagastu svētkos – Ļaudonā, Mētrienā, Vestienā.

Tematiskie pasākumi

2020. - 269

2019. - 486

2018. - 473

Izstādes

2020. - 749

2019. - 832

2018. - 814

Sekojošajā tabulā apkopotā informācija parāda skaitļus, bet neatklāj to, cik daudz izdomas, radošuma, enerģijas, laika un darba ieguldīts, lai šīs aktivitātes realizētu.

Aktivitātes bibliotēkās 2019-2020

Novados bibliotēkās	Tematiski pasākumi 2019	Izstādes 2019	Tematiski pasākumi 2020	Izstādes 2020
Madonas novads	333	568	176	480
Cesvaines novads	33	41	18	27
Ērgļu novads	53	96	45	100
Lubānas novads	39	56	11	77
Varakļānu novads	28	71	19	65
Kopā	486	832	269	749

No bibliotēku pārskatiem:

Kusas bibliotēkā veiksmīgi pasākumi bija viktorīna “Bērnu žūrijas- 2019” dalībniekiem un pasākumu cikla “Izzini Latviju” nodarbības.

Barkavas bibliotēka kā vienu no veiksmīgiem pasākumiem var minēt “Koka karotes un lāpstīņas”- tikšanās ar karošu meistaruru Juri Ikaunieku. Bibliotēkā bija izlikta meistara darbu izstāde. tikšanās reizē meistars stāstīja par savu darbu- aizraušanos, kā tiek grebtas karotes, no kādiem kokiem, kas ir svarīgs šajā procesā. Apmeklētāji varēja iegādāties meistara darinājumus.

Izjūsts un skanīgs bija literāri- muzikālais akustiskais koncerts “Viņi dejoja vienu vasaru”.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēka - atsaucoties Latvijas Nacionālā kultūras centra virtuālajam aicinājumam: “Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas 30.gadadienā uzvelc tautas tērpu par godu Latvijai! Esi neatkarīgs no apstākļiem un piedalies virtuālajā gājienā publicējot fotogrāfiju savā Facebook laika joslā” - bibliotēkas vadītāja ar savu piemēru aicināja piedalīties ik vienu un dalījās 4.maijā ar foto bibliotēkas Facebook lapā, saņemot gan daudz skatījumu, gan vērtējumu “Patīk”.

Dzelzavas pagasta pārvalde jūnijā uzliek ilgi gaidītās ceļa norādes uz iestādēm Dzelzavas centrā, tai skaitā, uz Dzelzavas 1.bibliotēku.

Dzelzavas pagasta 1.bibliotēka saņēma dāvinājumu no Dzelzavā dzīvojošas Sanktpēterburgas mākslinieces Valentīnas Kalējas- gleznu reprodukciju albūmu "Iedvesma", 2019, ar ierakstu: "Par labu piemiņu Dzelzavas pagasta bibliotēkas vadītājam Vinetas kundzei kā atzinību patiesai mīlestībai pret bibliotēkas darbu un mana vīra piemiņai, īstenam Latvietim - Jānim Karlovičam Kalējam, uzticīgam, bezgalīgi mīlošam Latvijas zemi, tāpat arī par piemiņu visiem senčiem no Skrides-Kalēju (*piez. gleznotāja Arija Skrides, kardialoga Andra Skrides*) ģimenēm, kuri izveidoja lauku mājas "Boķi", "Brantskalni", "Birznieki". No autores V.Kalējas 07.09.2020".

Dzelzavas pagasta 2.bibliotēkā gadā ir bijuši vairāki pasākumi:

Mārītes Kanteles rokdarbu izstāde, tikšanās ar darbu autori “Šis tas no visa kā”

Kristīnes Kukurānes pildspalvu kolekcijas izstāde, tikšanās ar kolekcionāri

Lāsmas Reiznieces ežu kolekcijas izstāde “Ežu uznāciens”

Lazdonas bibliotēkai vairāku gadu garumā ir laba sadarbība ar Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošo biedrību “Javir”- februārī bibliotēka apmeklētājiem piedāvāja apskatīt biedrības veidoto foto izstādi “Ukraiņu lakats”.

29. februārī noslēdzošais literāri muzikālais koncerts “UKRAINSKA HUSTKA”. Pasākums un izstāde izsauca lielu interese un bija labi apmeklēts.

Biksēres bibliotēkai zināmu publicitāti veido pagasta pašvaldības ēkas (te atrodas arī bibliotēka) ģeogrāfiskais novietojums – tā atrodas Biksēres parka kalna galā, kur vasaras un zeltainā rudens sezonā brauc daudz tūristu skatīties koka skulptūras un apmeklēt senlietu muzeju ”Biksēres klēts”.

Cesvaines bibliotēkā turpinājās “Burtu spēles pieaugušajiem”. Šajā, jau 4.sezonā, pasākumā iesaistījās 44 dalībnieki, no kuriem 32 tika galā ar uzdevumu, tas ir - izlasīja vismaz 4 latviešu un 4 cittautu autoru darbus no piedāvātajām 26 grāmatām, kā arī iesniedza anketu ar vērtējumu. Visaugstāk tika novērtēta Jaunzēlandes rakstnieces Heteres Morisas grāmata “Aušvicas tetovētājs”, otrajā vietā šveicieša Aleksa Kapī romāns “Leons un Luīze”, trešajā vietā armēņu autores Narinē Abgarjanas darbs “No debesīm nokrita trīs āboli”. No latviešu autoru grāmatām vislielāko atzinību guva Leona Brieža romāns “Vilcene un atraitnis”.

Lasīšanas interesentus pulcināja atklāšanas pasākums, tad – marta sākumā – satikšanās ar iespaidiem par izlasītajām grāmatām un spēli “Saliec tautas dziesmu!”. Noslēguma izbraukuma laikā Ērgļos iepazīs pilsētas vēsturisko centru, viesojās Rūdolfa Blaumaņa “Brakos” un brāļu Jurjānu memoriālajā muzejā “Meņģeļi”. Burtu spēļu lielākais ieguvums ir daudzveidīgas, augstvērtīgas jaunākās oriģinālliteratūras un tulkotās daiļliteratūras popularizēšana. Spēļu veiksmīgu ritējumu ar savām grāmatām palīdzēja nodrošināt Madonas novada bibliotēka, Kraukļu bibliotēka, Cesvaines vidusskolas bibliotēka. Kraukļu un vidusskolas bibliotekāres aktīvi iesaistījās arī kā projekta dalībnieces.

Septembrī ļoti jaukas dzejas dienas ar dzejnieka, tulkotāja Guntara Godiņa un igauņu dzejnieka Contras (īstajā vārdā Margus Konnula) viesošanās, brīvā gaisotnē izbaudīja latviešu un igauņu dzejas skanējumu, dziļāk iepazīs valodu, kultūru, vienošanās un atšķirīgās iezīmes.

Bibliotekāres uzņēmušās vairākas reizes gadā organizēt bibliotekāru kolektīvam un pārējo pašvaldības iestāžu darbiniekiem teātra izrāžu apmeklējumus – aizvadītā gada situācijā paspēja februārī noskatīties Valmieras teātrī “Ardievas ieročiem”. Uz vēl vienu izrādi maijā paspēja iegādāties biļetes vislielākajam skatītāju skaitam, kāds bijis, taču tas radīja tikai problēmas – rudenī atgriezt visas biļetes atpakaļ, kas jau atradās pie to īpašniekiem.

Kraukļu bibliotēkā - “Dricānu dominantes” vasaras koncerts pēc kapusvētkiem, brīvā dabā pie Kraukļu bibliotēkas un stadionā

7 pieaugušo ekskursijas,

4 Cesvaines vidusskolas skolēnu ekskursijas [2.,5.,7.a,7.b klases]

Motosporta klubs “SK Cesvaine” rallijs “Cesvaines Lēģenda 2020” [Kraukļu bibliotēkas stadionā viens no kontrolpunktiem tūrisma klasē].

Jumurdas bibliotēkā - tematiskais pasākums - dzimtās valodas godināšanas stunda “Smejat ļaudis manu dziesmu, valodiņu nesmejat. Dziesmu dziedu kādu gribu, valodiņa Dieva dota.” Dzimtās valodas dienai veltītajā pasākumā piedalījās stāstnieki M. Breikša – latviešu valodas un literatūras

skolotāja un A. Kuzina - Muzeja darbiniece, grāmatas “Rūdolfā Blaumaņa valodas vārdnīca”, Ērgļu pagasta koklētāju ansamblis.

Radošā darbnīca ģimenei “Dekupāža ar materiāliem no būvniecības veikala”- nodarbību vadītāja D. Pleša parādīja, kā bez samērā dārgajiem speciālajiem dekupāžas materiāliem var izveidot skaistus interjera priekšmetus.

Labdarības akcija un ziedu dekora veidošana “Dalies draudzīgi”

Tradicionālā labdarība, kuras laikā iedzīvotāji ar ziedojumiem no saviem dārziem, sniedz papildinājumu Ērgļu novada sociālās aprūpes centru iemītnieku maltīšu gatavošanai. Akcijas laikā tiek izveidots ziedu dekors pie saieta ēkas no iedzīvotāju sagādātajiem ziediem.

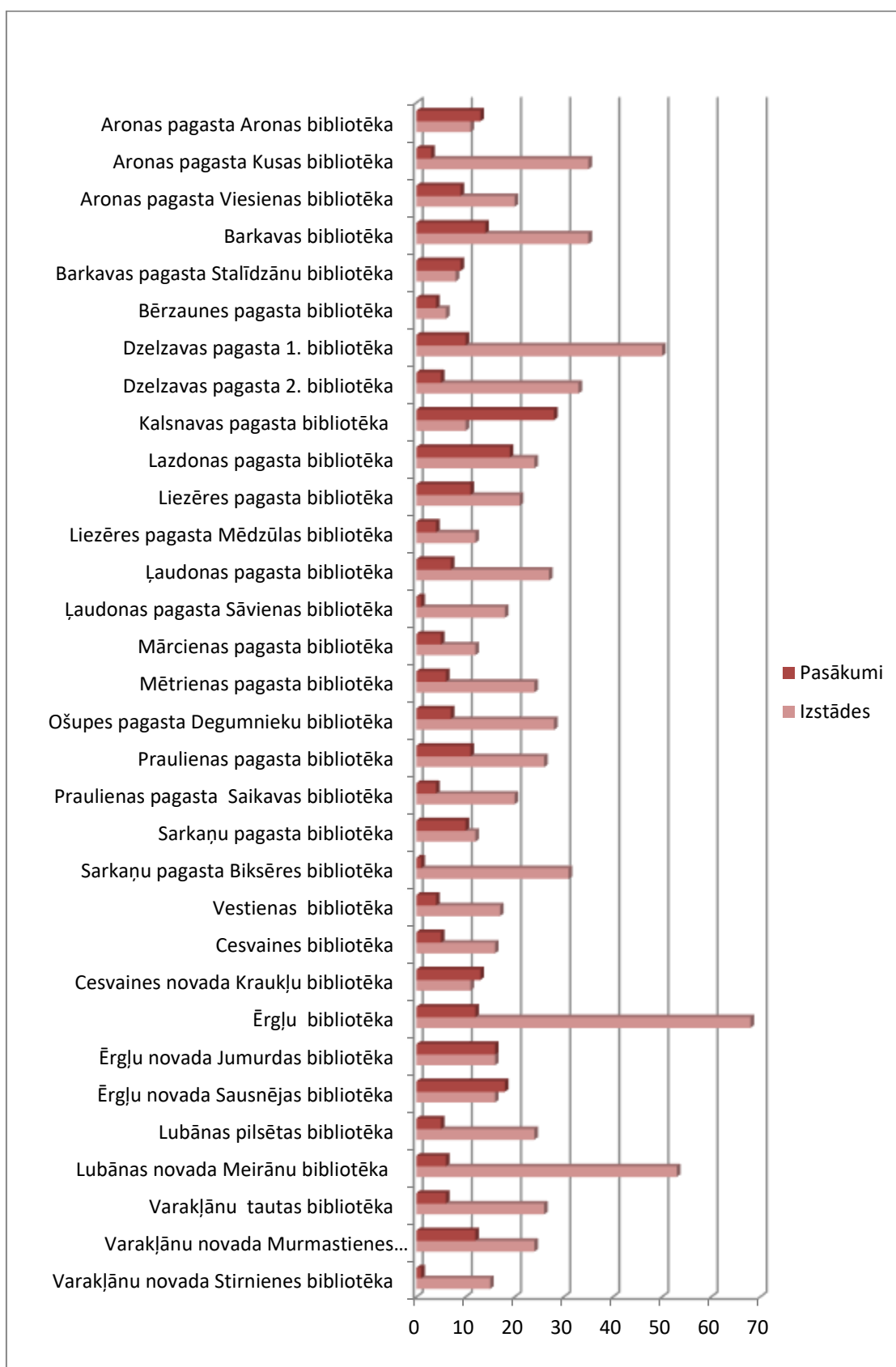
Lubānā sakarā ar grāmatas iznākšanu viesojās Vidzemes televīzija, kura apmeklēja bibliotēku, uz sarunu aicinot bibliotēkas vadītāju Ingunu Kaņeponi. (saite uz sižetu: <https://www.youtube.com/watch?v=gfcqX1wQG2U>)

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

Jāveic plašāka bibliotēkas pakalpojumu popularizēšana sociālajos tīklos. Neraugoties uz plašo reklāmas darbu, pasākumus apmeklē salīdzinoši neliels interesentu skaits.

Lai bibliotēkas rīkotās aktivitātes būtu kvalitatīvas, interesantas, vajadzīgas, jāveic iedzīvotāju aptauja un jāveicina līdzdarbošanās aktivitāšu sagatavošanā. Lai sagatavotu kvalitatīvi, interesantu, saistošu un ieinteresējošu, vizuāli baudāmu informāciju, tam ir jāvelta daudz ikdienas laika, kas ne vienmēr ir izdarāms. Regulāri jāsniedz informācija sociālajos tīklos, nav jābaidās rakstīt par savu bibliotēku!

Aktivitātes bibliotēkās

11. Sadarbības tīkla raksturojums

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

Bibliotēka ir pašvaldības iestāde, tādēļ tās darbība, budžets lielā mērā ir atkarīgs no pašvaldības iespējām, ieinteresētības, izpratnes par bibliotēkas darbu. Lai bibliotēka nepārtraukti attīstītos, svarīgs faktors ir sadarbība ar vietējo pašvaldību. Sadarbība aizvien ir laba. Bibliotēkas darbinieki uzņemas dažādus pienākumus pašvaldības aktivitātēs. Cesvaines un Lubānas bibliotēku vadītājas V. Nora un I. Kaņepone ir domes deputātes, V. Nora ir priekšsēdētāja vietiece. Cesvaines bibliotēkas darbinieces A. Korneta ir vēlēšanu komisijā, L. Čevere darbojas Svētdienas skolā.

Madonas novada Ļaudonas, Lubānas, Varakļānu pašvaldības rīko kopsapulces, kurās piedalās iestāžu vadītāji un atbildīgās personas, tajās piedalās arī bibliotēku darbinieki. Pašvaldības rīko ekskursijas iestāžu darbiniekiem, kur piedalās arī bibliotēkas darbinieki (Ļaudona).

Atkarībā no vietējiem apstākļiem un infrastruktūras kā sadarbības partneri tiek minētas pašvaldības, skolas, pedagogi, skolu bibliotekāri, tautas/ kultūras nami, pirmsskolas izglītības iestādes, muzeji, novadpētnieki, mākslas- mūzikas skolas, sociālie darbinieki, pastnieki, folkloras kopas, interešu klubīni, jauniešu centri, NVO, Latvijas Sarkanā krusta darbinieki, pansionāti, VUGD, novadnieki, uzņēmēji.

Lai veiksmīgi noritētu bibliotēkas darbs, sadarbībai ar pagasta pārvaldi, ar citām iestādēm, uzņēmējiem un arī iedzīvotājiem ir liela un paliekoša nozīme.

Ieskatam- no bibliotēku pārskatiem:

Aronas pagasta bibliotēkā norit tikšanās ar pagasta pārvaldes pārstāvjiem, bibliotēka palīdz izplatīt pašvaldības sagatavoto sabiedrībai paredzēto informāciju bibliotēkas lietotāju vidū Zelgauskā. Multifunkcionālais centrs”1. stāvs”.

Tā kā Kusas bibliotēka atrodas Kusas pamatskolas telpās, tuvākie un lielākie sadarbības partneri ir Kusas pamatskola un multifunkcionālais centrs”1. stāvs”.

Viesienas bibliotēkas vadītāja pasākumu pagasta mērogā organizēšanā sadarbojas ar Lauteres kultūras nama vadītāju Rudīti Prikuli, biedrību „Aronas pīlādzis” tās vadītāju Ivetu Kaparkalēju. Pasākumu organizēšanā piedalās arī pagasta uzņēmumi ar savu līdzfinansējumu.

Stalīdzānu bibliotēkām cieša sadarbība ir ar visām pagasta iestādēm, Laba sadarbība izveidojusies ar Kristiāna Dāvida kristīgo pamatskolu. Arvien ciešāka sadarbība veidojas ar Saikavas bibliotēku- tās vadītāju Līgu un vairākiem lasītājiem. Sarīkots kopīgs ugunskurs par godu Lāčplēša dienai.

Dzelzavas pagasta 1. bibliotēka sadarbībā ar kultūras namu- foto akcija Facebook “Ja es būtu grāmata”. Vienots, saskaņots mērķis ar Dzelzavas pagasta pārvaldi par bibliotēkas ēkas iegādi izolē, iekļaujot to investīciju programmā.

Kalsnavas bibliotēkas sadarbības tīkla raksturojums ir vienotība Zoom platformā, kas ļauj piedalīties gan novada semināros, gan starptautiskos semināros, gan konferencēs. Šogad, sadarbībai nav fiziska rakstura, tā ir visapkārt, noklusējuma formā. Zināmā mērā sadarbības tīkls ir

novadpētniecības darba atbalstītāji. Kā pašvaldības struktūrvienībai vistiešākā sadarbība ir ar pārvaldes vadītāju Arti Mūrmani ne tikai bibliotēkas darba jautājumos. (vislabākais pierādījums šai sadarbībai ir darbinieka pašnovērtējuma un iestādes vadītāja vērtējuma rezultāts, kas daudzos aspektos bija augstāks nekā pašvērtējums). Arī Aiviekstes iedzīvotāju vajadzībām atrastās telpas ir sadarbību raksturojošs lielums. Sadarbības tīkla pamatelements vienmēr ir un būs reģiona bibliotēku kolēģi, sevišķi apstākļos, kas prasa ne tik daudz profesionālās, cik cilvēciskas personības kvalitātes.

Lazdonas bibliotēkas ilggadējie sadarbības partneri: Lazdonas pamatskola un pirmsskolas izglītības grupa, BJC "Kodols", NVO klubs "Smaidas", rokdarbu pulciņš "Rota". Madonas novada bibliotēka un bērnu literatūras nodaļa. Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs, Jēkabpils ukraiņu kultūrizglītojošā biedrība "Javir", UNESCO LNK "Stāstu bibliotēkas".

Liezēres pagasta bibliotēkai turpinās aktīva sadarbība ar pagasta teātra vadītāju. Bibliotēkas jaunumi interesē vienu no laikraksta Stars" žurnālistēm, kas ir arī bibliotēkas lasītāja.

Ļaudonas pagasta bibliotēkai izveidojusies sadarbība ar pašvaldības iestādēm. Notiek kopīgi pasākumi un izstādes. Sadarbība ar kultūras namu – dalība Ļaudonas pagasta svētku aktivitātēs. Laba sadarbība ar PII, pagasta Īpašumu uzturēšanas nodaļu, saprotoša, ieinteresēta un pretimnākoša attieksme no pagasta pārvaldes vadītāja.

Sadarbībā ar pārstāvi no Samariešu kustības divi lasītāji reizi mēnesī tiek atvests uz bibliotēku. Trīs lasītājiem grāmatu apmaiņa notiek sadarbojoties ar pagasta pastnieci.

Sarkaņu bibliotēkai ekskursantu uzņemšanas jomā sadarbība ar Sarkaņu pagasta tautas nama "Kalnagravas" direktori V.Kļaviņu, projektu izstrādes un realizācijas jomā ar biedrību "Sarkaņu pagasta kultūrmantojums.

Biksēres bibliotēkai turpinās sadarbība ar esošajiem sadarbības partneriem:

Sarkaņu Amatu māju un Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja krātuvi Sarkaņos; Sarkaņu pagasta pārvaldi; sociālo darbinieku, bāriņtiesu un pārējām institūcijām; ar kaimiņu pagasta pārvaldes iestādēm (Dzelzava); ar profesora Aleksandra Bieziņa muzeju "Jaundilmaņi" (Dilmaņi); multifunkcionālo bērnu un jauniešu centru „Logs”; Sarkaņu KN „Kalnagravas” vadītāju Valdu Kļaviņu; privāto Biksēres senlietu muzeju – „Biksēres klēts”, tā vadītāju Andri Trečaku.

Cesvaines bibliotēka novērtē ilgstošo sadarbību ar veikaliem „Sēlis”, SIA „Biroja Apgādes Centrs”, „Viss visapkārt tīrs”, “Divi Torņi” u.c..

Lubānas novada pašvaldībai sadarbībā ar Nodarbinātības Valsts aģentūru skolēnu vasaras pasākumu ietvaros, Lubānas pilsētas bibliotēkā jūlija mēnesī jau ceturto gadu praktizējās 2 Lubānas vidusskolas 9. un 11. klases skolēni.

Varakļānu bibliotēkai laba sadarbība izveidojusies ar Varakļānu jauniešu centru, bibliotēkā varēja apskatīt gleznošanas konkursā "Neordinārās ielas" radītos darbus! Gleznas tapušas jauniešu iniciatīvu projekta "Es redzu savādāk" ietvaros. Darbi tika dāvināti pašvaldības iestādēm, arī bibliotēkai.

Secinājums - sadarbības jomā mazs novads ir priekšrocība, jo uzrunāt zināmu cilvēku ir vieglāk, arī satiekoties ikmēneša sanāksmēs rast kopīgu valodu un izrunāt sadarbības iespējas ir vienkāršāk.

- **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes**

Sadarbība ar Madonas novada bibliotēku kā reģionālo bibliotēku ir vērtēta kā ļoti laba. Jebkurā laikā iespēja konsultēties ar šīs bibliotēkas darbiniekiem par bibliotekāro darbu un tā pilnveides iespējām - profesionālā izaugsme, konsultatīvais darbs, spēles, puzzles, 3d pildspalvas pagastu svētkiem, radošām aktivitātēm;

LNB - apmācības, nozares informācija;

KISC – datortehnika, apmācības, konkursi, informācija;

Grāmatu iegādes jautājumā sadarbība ar grāmatu apgādiem, tirgotājiem - Zvaigzne ABC, SIA “Latvijas Grāmata”, Virja IK;

Telia Latvija - interneta pakalpojumi;

SIA Tieto EVERY – BIS Alise darbības nodrošinājums, konsultācijas;

Līgatnes papīrfabrika – makulatūras vākšanas akcijas.

Laikraksts “Stars”- publicitātes raksti

Latvijas pasts – preses abonēšana, piegāde, informācija

Valsts reģionālās attīstības aģentūra – Ērgļu novada pašvaldības publisko pakalpojumu aprakstu ievadīšana un aktualizācija portālā www.latvija.lv (Jumurda)

Kalsnavas bibliotēkai sadarbība ar Pļaviņu novada bibliotēku. Dalība Pļaviņu bibliotēkas stāstu pasākumā.

Kraukļu bibliotēkai:

Sporta klubs "SK Cesvaine" pasākuma "Cesvaines Leģenda 2020" atbalstīšanā – viena no kontrolpunktiem izveidošanā “Kraukļu skolas” stadionā.

TA[Tūrisma Aģentūra] “Skaisti Skati” – piesakot 1 dienas ekskursiju uz Cesvaini, apmeklējot Kraukļu bibliotēku un VUGD posteni.

Jēkabpils pilsētas bibliotēkas izstāde par stikla pudeļu otru dzīvi individuāli pieredzes apmaiņas, izstāžu apmeklējumu braucieni.

Mobile Optic – iespēja pārbaudīt redzi bez maksas pasūtot brilles, www.mobileoptic.lv

- **Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība**

Cesvaines bibliotēkas vadītāja, kura veic domes priekšsēdētāja vietnieka pienākumus, augustā pašvaldības delegācijas sastāvā devās uz sadarbības pašvaldību Marjamā Igaunijā.

- **Bibliotēku interešu aizstāvības darbs**

Bibliotēku interešu aizstāvības, pārstāvniecības darbs tiek veikts, ikdienā pārliecinot novada domes, pārvaldes darbiniekus un arī bibliotēkas lietotājus par daudzajām iespējām bibliotēkā, tās ietekmi uz novada iedzīvotāju labklājību un nepieciešamību bibliotekāriem sevi pilnveidot. Tas tiek veikts regulāri, gan aizstāvot izdevumus budžetā, gan realizējot aktivitātes, gan ikdienas dzīvē. Tas ir ikdienas darbs ar bibliotēkas apmeklētājiem. Panākumu atslēga ir abpusējā sadarbībā.

Piedaloties Līgatnes papīrfabrikas rīkotajā makulatūras vākšanas konkursā bibliotēkām un arhīviem, Mārcienas bibliotēka ieguva otro vietu republikā, Kraukļu bibliotēka- trešo vietu Latvijā. Bez vietējo iedzīvotāju atbalsta tas nebūtu izdevies.

“Tas bija sarežģīts gads – visās jomās. Bet pieredze ir pati lielākā vērtība, jo tas, kas iziets, izkopts, saprasts, padarīts par savu, ir spēks, ko nevar atņemt un kas noderēs turpmāk. Un būs pasākumi, būs svētki un tikšanās! Šis laiks pierāda, ka ir tikai divas lietas, kas mums ir ļoti svarīgas, kas pātecībā nes visu pārējo: izglītība un veselība. Ja necelsim tās godā, mums nav nākotnes. Celsim tās godā paši un palīdzēsim citiem!” /T.Ivenkova, Murmastienes pagasta bibliotēkas vadītāja/

24.02.2021.

Pārskatu sagatavoja

Madonas novada bibliotēkas galvenā bibliotekāre-metodiķe

Daiga Puķīte